

Save the Children

OKULLARDA AKRAN ZORBALIĞINI ÖNLEME

OLUMLU ÖĞRETMEN-ÖĞRENCİ VE OLUMLU
AKRAN İLİŞKİLERİ GELİŞTİRME

2021

İÇİNDEKİLER

Proje Hakkında	4
Kitapçık Hakkında	5
Öğretmenlerin İyilik Hali	6
Stres ve Stresle Başa Çıkma	9
Olumlu Öğretmen-Öğrenci İlişkisi	13
Olumlu Öğretmen Öğrenci İlişkisi Geliştirmede Pozitif Disiplin ve Çocuk Dostu Sınıf Yönetiminin Rolü	16
Sosyal Duygusal Öğrenme	19
Sınıf Ortamında Sosyal Duygusal Öğrenme Becerilerini Desteklemek	21
Oyun ve Oyun Temelli Öğrenme	22
Psikososyal Oyun Özellikleri	23
Aktivite Tipleri	26
EK 1. Olumlu Akran İlişkileri Geliştirme – Etkinlik Seti	27
EK 2. COVID-19 Döneminde Kendimizi Korumak ve Öğrencileri Desteklemek – Öğretmen Bireysel Çalışma Kitabı	56

PROJE HAKKINDA

Save the Children Finlandiya tarafından fonlanan ve 30 Temmuz 2021 tarihinde sonlanacak olan projemiz kapsamında pilot okulumuz ve proje ortağımız Avcılar Leyla Bayram İlkokulu ile işbirliği içinde akran zorbalığı sorununa yönelik olarak bir kutu oyunu ve bir dijital oyunun üretilmesi ve kullanıma sunulması hedeflenmektedir. Okul yönetimi, öğrenciler ve ailelerin de desteği ile proje sürecinde elde edilecek başarılı sonuçlar ürünlerin yurt içinde ve dışında geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına olanak sağlayacaktır.

İlk amacımız akran zorbalığının; aynı ya da yakın yaş grubunda olan çocukların birbirlerine veya tek bir çocuğa karşı fiziksel, sözel ve davranışsal olarak yüz yüze veya siber ortamda örseleyici, zarar verici davranışlarda bulunmasını ve akran zorbalığının çocuklar üzerinde okulu bırakmaya kadar varan ciddi olumsuz etkilerini önlemektir. Bu amaç doğrultusunda Avcılar Leyla Bayram İlkokulu'nun desteği ile 3.ve 4. sınıflarda öğrenimine devam eden öğrencilerle oluşturduğumuz gruplarla çocuk atölyeleri düzenliyoruz. Bu atölyelerle akran zorbalığının önlenmesine katkı sağlayacak kutu oyunu ve dijital oyunun çocuk hakları temelinde çocuk katılımlı bir tasarım ve geliştirme süreci ile üretilmesini ve 2020/21 eğitim ve öğretim yılının ikinci yarısında kullanıma sunulmasını hedefliyoruz.

İkinci amacımız, devlet okullarında kapsayıcı ve güvenli eğitim geliştirmek için öğretmenler, okul danışmanları ve okul idaresine yönelik farkındalık artırma oturumları

gerçekleştirmektir. Proje kapsamında, akran zorbalığı ile mücadele etmek için kapsayıcı bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu amaca ulaşmak için Save the Children farkındalık artırma oturumları sonunda, takım ruhunu ve olumlu akran ilişkilerini geliştirmek için çocuk gruplarıyla yapılacak eğlenceli, güvenli ve kapsayıcı faaliyetler ve oyunlar hakkında kılavuz materyaller geliştirilecektir. Üçüncü amacımız, akran zorbalığının olumsuz etkileri ve ailelerin bu bağlamdaki sorumlulukları konusunda farkındalıklarını artırmak üzere oturumlar düzenleyerek ebeveyn ve bakım verenleri güçlendirmektir.

Dördüncü amacımız, projemizdeki tüm aktivitelerde çocuk güvenliği, çocuk katılımı, toplumsal cinsiyet ve sosyal uyum dâhil diğer önemli kesişen konulara güçlü bir şekilde odaklanmak, kapsayıcı bir yaklaşım ile akran zorbalığını ele almak, akran zorbalığı sonucu çocukların yaşadığı olumsuz etkileri önlemektir.

KİTAPÇIK HAKKINDA

Çocuklar ve gençler arasında akran zorbalığına ilişkin farkındalığın artırılması ve akran zorbalığının önlenmesinde okullar ve öğretmenler önemli bir rol üstlenmektedir.

Güvenli sınıf ve okul ortamının oluşturulması, olumlu öğretmen ve öğrenci ilişkisinin geliştirilmesi ve çocuklar arasında olumlu akran ilişkilerinin geliştirilmesi uzun soluklu ve kapsamlı bir çaba gerektirmektedir. Öğretmenlerin iyilik halinin artırılması, sınıflarda sosyal duygusal öğrenmeye alan açan bir ortam oluşturulması ve çocuklar ile gerçekleştirilecek birçok oyun ve etkinlik akran zorbalığının önlenmesi için anlamlı bir zemin sunmaktadır.

Kendine güvenen, iyi hisseden ve kendi duygu ve düşüncelerinin farkında olan öğretmenler sınıfları hem kendileri, hem de öğrenciler için anlamlı bir alana dönüştürebilirler. Bu sebeple bu kitapçık öğretmenlerin iyilik hali ve stres durumlarında yapabileceklerine ilişkin stratejiler ile başlamaktadır. Sosyal-duygusal öğrenme

becerileri üzerine yapılacak çalışmalar çocukların kendi duygularını anlamalarını, zorlayıcı durum ve duygular ile anlamlı bir şekilde başa çıkma ve yine bu durumlarda başvurabilecekleri kaynakları öğrenmelerini sağlar. Böylelikle olumlu akran ilişkileri geliştirebilmenin de ilk adımı atılmış olur. Kitapçığın sonundaki etkinlik seti ise hem sosyal duygusal öğrenme becerilerini geliştirme hem de akran zorbalığı üzerine çalışmak için fikir ve uygulamalar içermektedir.

Bu kitapçık öğretmenlerin etkinliklerin gücünden faydalanarak eğlenceli, güvenli ve kapsayıcı öğrenme ortamı geliştirmelerini ve akran zorbalığını önlemek adına olumlu akran ilişkilerini desteklemelerini hedeflemektedir.

ÖĞRETMENLERİN İYİLİK HALİ¹

Save the Children Türkiye Ofisi olarak öğretmenleri önemsiyor ve öğrencilerin yaşamlarındaki olumlu rollerini artırmak için çaba harcıyoruz. Bu bölümde iyilik hali, stres, stres ile başa çıkma ve dayanıklılık gibi kavramları ele alarak kendi kendinize ve dolayısıyla öğrencilerinize destek olmanızı kolaylaştırmayı amaçlıyoruz.

¹ Bu bölümün hazırlanmasında SCI "Güvenli Okullar" yaklaşımı temel alınmış ve alanyazından ilgili model ve öneriler ile zenginleştirilmiştir.

Aşağıda şu anda yaşadığınız stres seviyesini anlamak adına kendi kendinize uygulayabileceğiniz bir anket bulunmaktadır. Sonuçlar size şu anki stres durumunuza ilişkin bilgi verecektir.

	1: HIÇBİR ZAMAN	2: NADİREN (Ayda bir)	3: SIK SIK (Neredeyse her hafta)	4: HER ZAMAN
Gergin ve endişeli hissediyorum.				
Bedensel ağrı ve acı yaşıyorum.				
Fiziksel ve ruhsal olarak oldukça yorgun hissediyorum.				
Gürültüyü kaldıramıyorum.				
İşim bana artık heyecan vermiyor.				
Detaylı düşünmeden, dürtüsel bir şekilde davranıyorum.				
Stresli olayları zihnimden çıkarmakta zorlanıyorum.				
Üzgün ve neredeyse ağlayacakmış gibi hissediyorum.				
Daha önceki halime kıyasla üretkenliğim oldukça zayıf.				
Planlama ve detaylı bir şekilde düşünme konusunda sıkıntılar yaşıyorum.				
Uyuma konusunda sıkıntılar yaşıyorum.				
Rutin etkinlikleri yapmak dahi bana zor geliyor.				
Oldukça eleştirel ve yargılayıcı davranıyorum.				
Kötü rüyalar ve kâbuslar görüyorum.				
Yolunda gitmeyen şeyler ve en küçük istekler dahi beni asabileştiriyor.				
İşte öncesinde göre daha fazla vakit harcıyorum.				
TOPLAM PUAN				

Eğer aldığınız puan;

20'NİN
ALTINDAYSAStres seviyeniz
normal görünüyor.21-35
ARALIĞINDA
İSEStresten muzdarip
görünüyorsunuz. Stresi
azaltmanın ve stresle baş
etmenin yollarını aramak iyi
bir fikir olabilir.36'NİN
ÜZERİNDEYSEYoğun stres altındasınız.
Yanında rahat hissettiğiniz yakın
bir kişiden veya mümkünse bir
ruh sağlığı uzmanından destek
almayı düşünebilirsiniz.

STRES ÜZERİNE²

Her bireyin deneyimi ve zorlu yaşam olayları ile baş etme becerisi oldukça farklıdır. Stres hem belirtileri hem de nasıl yaşantılandığı göz önüne alındığında kişiden kişiye değişebilmektedir. Kimi zaman bir zorluğa (yeni bir beceri öğrenmeye çalışma vb.), kimi zaman yaşamsal bir değişikliğe (evlilik, taşınma, ebeveyn olma vb.), kimi zaman da bir tehdide (gerçek ya da algılanan bir tehdit) ilişkin olarak beyin, beden ve zihnimizin verdiği tepkiyi stres olarak adlandırıyoruz.

Stres bazı durumlarda hayati kararları hızlı bir şekilde almamızı ve öğretmen olmanın gerektirdiği enerjiyi yaratma ve bu enerjiye odaklanmayı sağlar. Ancak stres yaratan olay ve durumlar arttıkça ve stres uzun bir süre devam ettikçe stresle baş etme ve işlerin üstesinden gelebilme hissimizi yitirebilir ve günlük yaşamda işlevsiz hale gelebiliriz.

Yukarıda size sunulan anket, stresin işaretlerini yakalamamız için de bir araç olarak kullanılabilir. Maddelerden görülebileceği üzere stresin üzerimizdeki etkileri fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal olmak üzere çok yönlüdür.

² Stresin farklı türleri bu bölümün kapsamında girmemekle birlikte en belirgin 4 stres türü temel stres, kümülatif stres, tükenmişlik ve travmatik stres olarak geçmektedir.

KENDİMİZİ ANLAMAK

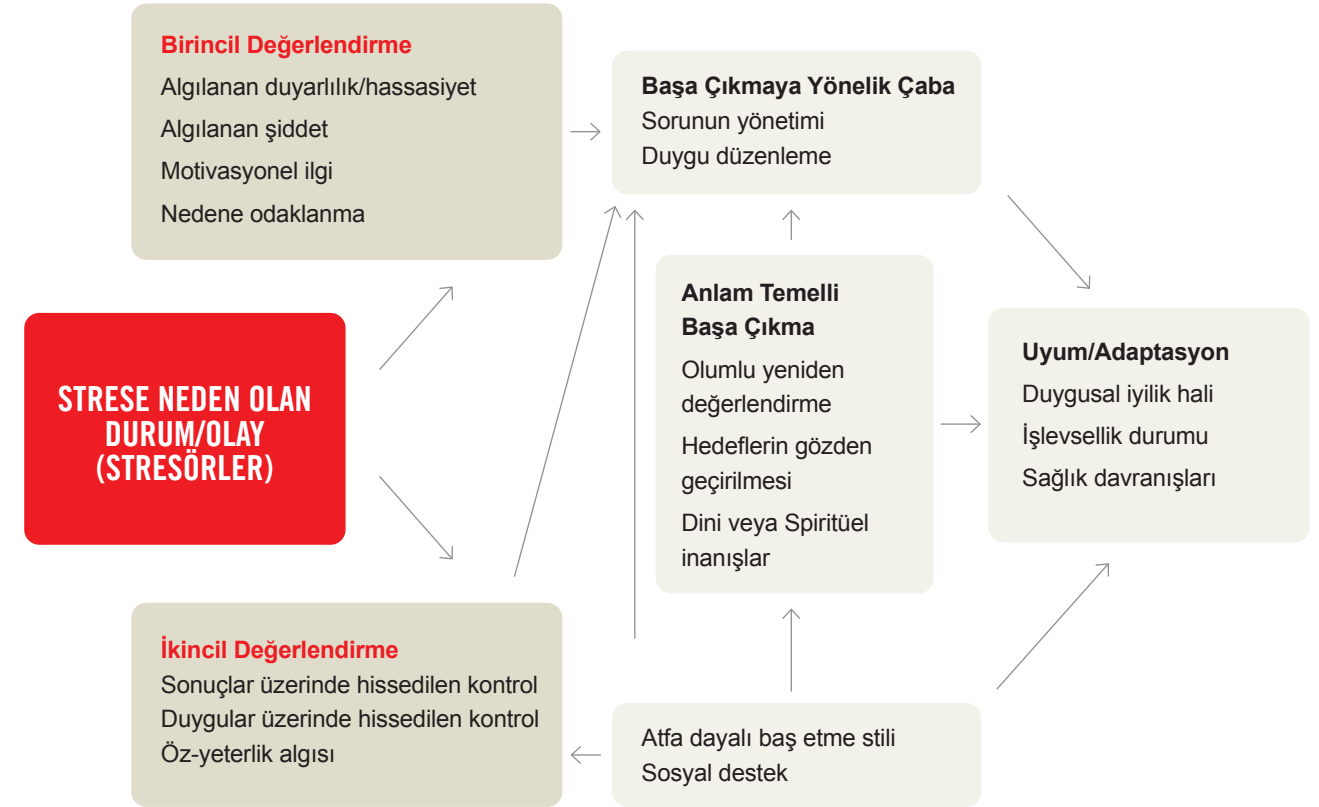
Acil durum ve zorlu yaşam olayları esnasında stres ve hayal kırıklığı artabilir. Örneğin; COVID-19 birçok kişinin ve özellikle de uzaktan eğitim sürecinde yer alan öğretmenlerin stres seviyesini artırmıştır. Kendimize ve öğrencilerimize bu zorlu zamanlarda destek olmanın ilk yolu kendimizi ve duygularımızı ve davranışlarımızı kontrol etmek zorlaşabilir ve duygularımızı anlayamadığımızda öğrencilere de istemediğimiz şekillerde davranmaya meyilli olabiliriz. Bu sebeple neyin stresimizi artırdığını, stres ile nasıl baş edeceğimizi ve stresin bireysel olarak bizi nasıl etkilediğini anlamaya çalışmak oldukça önemlidir.

STRES VE BAŞA ÇIKMA: TRANSAKSİYONEL MODEL³

İlk bölümde de belirtildiği üzere stres ve stresle başa çıkma kişiden kişiye değişebilmekte ve birçok etmen hem stresi hem de stresle başa çıkma süreçlerini etkilediği için tek bir tanımın her durumu veya olayı açıklaması zorlaşmaktadır. Lazarus ve Folkman tarafından geliştirilen "Stres ve Başa Çıkma: Transaksiyonel Model" kapsamlı bir çerçeveye sunmaktadır.

Şimdi okul ortamından bir örnek ile modeli birlikte anlamaya çalışalım.

Olay/Durum: Oldukça kalabalık olan bir okulda Suriyeli ve Türkiyeli öğrencilerin oluşturduğu 40 kişilik bir sınıfın (6. sınıf) sınıf öğretmenliğini yapıyorsunuz. Bir grup öğrenci derste söz alan Suriyeli bir grup öğrencinin Türkçe konuşmaları ile dalga geçiyor ve dalga geçen öğrencilerden biri diğerini yumrukluyor.

Birincil Değerlendirme:

İlk sorumuz şu: Bu öğretmen üzerinde stres yaratan bir durum mudur? Soruyu cevaplamak için öğretmenin birincil değerlendirme sürecine göz atalım. Bunu yaşayan öğretmen: (1) Duruma duyarlı mı, (2) Durumun şiddetini nasıl algılıyor, (3) Bu durum bir öğretmen olarak kendi

kişisel/öğretmenlik motivasyonu ile ilgili mi, (4) Sorunun nedenini nasıl yorumluyor. Sınıf ortamını kapsayıcı bir hale getirmeye çalışan, sınıf ortamında şiddetin ve zorbalığın önlenmesi için uğraşan, daha öncesinde diğer branş öğretmenlerinden de bu durumu duyduğu için ilgili olayın şiddetini büyük olarak yorumlayan ve bir öğretmen olarak yaşanan olayı düzeltme noktasında kendisinin

³ Modele ilişkin görsel şu makaleden Türkçeye uyarlanmıştır: Graham, L. J. (2015). Integration of the interaction model of client health behavior and transactional model of stress and coping as a tool for understanding

retention in HIV care across the lifespan. Journal of the Association of Nurses in AIDS Care, 26(2), 100-109.

de rolü olduğuna inanan bir öğretmen için bu durum bir stres kaynağıdır. Dolayısıyla kişinin kendi deneyim ve algısı olayın/durumun stres olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceğini belirler. Bu ikincil değerlendirme ile de ilgili bir karardır.

İkincil Değerlendirme:

Bir olayın/durumun stres olarak algılanmasından sonra bireyler olay ile başa çıkma noktasında kendi mevcut kaynaklarını, duygularını, öz yeterlik algılarını ve olay/durum ve sonuçları üzerindeki kontrollerini gözden geçirirler. Örneğin; kendisini sınıf yönetimi ve kapsayıcılık açısından yetkin hisseden ve öz yeterlik algısı yüksek olan bir öğretmen bu süreçten baş etme sürecine daha kolay bir şekilde geçebilir. Kişinin kaynaklarına ve yeterliğine ilişkin algısı aldığı sosyal destek ve soruna ilişkin atıfları ile ilgilidir. Diğer öğretmenler tarafından desteklenen birisi olumlu kaynaklarının oldukça fazla olduğunu hissedebilir. Benzer şekilde olayı dışsal koşullara ya da yalnızca öğrencilerin bireysel özelliklerine değil de sınıf ortamı ve öğretmenlik yetkinliklerine de atfeden birisi sorun ile baş etmek için adım atabilir.

Başa Çıkma:

Kaynakların ve yeterliklerin değerlendirilmesinden sonra kişi ilgili olay ile başa çıkma sürecine geçer. Sorunu nasıl yöneteceği, kendi duygularını nasıl düzenleyeceği bu süreçte belirgindir. Yaşanan sorunu çocuklar arasındaki bağları güçlendirmek için fırsat olarak olumlu bir yeniden değerlendirme yapan ve kendi öfke/kızgınlık duygularını iyi bir şekilde yöneten bir öğretmen çocuklar ile sorunu çözmek üzere konuşur ya da etkinlik temelli belli müdahaleler ile farkındalığı artırmaya çalışır. Ancak sorunu yalnızca kendi ders saatindeki bir aksaklık olarak gören, kapsayıcılığa inancı olmayan ve zorlu duyguları ile baş edemeyen bir öğretmen bu sorun ile başa çıkma noktasında da bağıırma, öğrencileri susturma gibi çeşitli işlevsiz çözüm yöntemleri deneyebilir.

Uyum/Adaptasyon:

İlgili stresi yaratan durum/olay ile etkin şekilde başa çıkan bir öğretmenin duygusal olarak iyilik hali ve öz-yeterlik algısı bir nebze artar. Sonrasında benzeri bir olay ile karşılaşması durumunda işlevli bir yanıt verebilir. İlgili çözüm yöntemleri belli durumlarda da kullanılabilir olur.

İYİLİK HALİ

İyilik hali bir kişinin yalnızca fiziksel/bedensel olarak iyi hissetmesi anlamına gelmemektedir. Kişinin fiziksel, duygusal, sosyal ve ruhsal olarak iyi hissetmesi, mizacı, umutlu olması, olumlu ilişkiler ile çevrenmesi, çevresindeki önemli kişilerden destek alabilmesi, zorluklar ve stresle baş edebilme gücünü kendinde hissetmesi ve topluluk içerisinde anlamlı bir rol üstlenmesinin tamamı kişinin iyilik halini etkileyen etmenlerdir.

STRESLE BAŞA ÇIKMAK VE İYİLİK HALİNİ KORUMAK

Sana iyi gelen şeyleri bul ve listele

Her bireyin stres ile başa çıkma yöntemi farklıdır ve dolayısıyla kişilere iyi gelen/iyi hissettiren olay ve durumlar da farklılaşır. Öncelikle kendinize iyi gelen şeyleri bulun. Kısa bir meditasyon, birkaç derin nefes, güzel bir yaz gününü düşünmek, kendimizi ve duygumuzu ifade etmek, müzik dinlemek, dans etmek, olumlu yeniden değerlendirme yapmak... Bu liste oldukça uzun bir liste olabilir. Sakin olduğunuz bir anda size iyi gelen şeyleri düşünmek ve listelemek stresli zamanlarda bu yöntemlere başvurmanızı kolaylaştırır.

Kendini sevmek – kendiyle dost olmak

Kendini sevmenin ve bireyselliğin yüceltiği bir dönemde kendimiz ile dost olmak kendimizi yüceltmekten daha iyi bir seçenek olabilir mi? Lütfen bu soruyu aşağıdaki alıntı ile birlikte düşününüz.

“Kendiyle dost insan, mükemmel olmamaktan incinmez. Tıpkı başkasıyla dostluk ilişkisinde ötekini onun hususiyetleriyle benimsediği gibi, kendi kendisiyle ilişkisinde de aynısını yapmaya hazırdır. Kendini bilen, ama yine kendini seven birisi olabilir böylece. Kendiyle alay edebilmek ve özeleştiri yapabilmek ona yabancı değildir. Bazen düştüğü aptallıklara kıs kıs güler, başka türlü yapsaydı çok daha iyi olacak bazı şeylerle ilgili kendini affeder. Kendi kendisiyle ilişkisinde daimi bir ahengin hüküm süreceği rüyasını görmez, dolayısıyla bazen tutarsızlığa düşmek de bir felaket olmaz onun için.”⁴

⁴ Schmid, Wilhelm (2018). Kendiyle Dost Olmak: Hayatı Nasıl Kolaylaştırır? İletişim Yayınları, İstanbul.

Kendimizi ifade edebildiğimiz, duyduğumuz ve görüldüğümüz alanlar

Kendimizi çekinmeden ifade edebilmek ve yargılanmadan dinlendiğimiz bir ortamda olmak stresli zamanların en iyi ilacıdır. Profesyonel bir destek olmasa da duygu ve düşüncelerinizi sakınmadan ifade edebildiğiniz dostlarınız ya da iş arkadaşlarınız varsa zorlu zamanlarınızda onlarla konuşmayı deneyin. Anlamlı sosyal destek ve ilişkiler zaman ve mekân ayırt etmeksizin her birimize iyi gelir!

Kendimizden çıkmak, başkalarını düşünmeye alan açmak

Alfred Adler yalnızca kişisel gündemleri için değil toplumsal gündem ve ihtiyaçlar için de çalışan ve çabalayan kişilerin “sosyal ilgi”sinin yüksek olduğunu ve bu kişilerin uyum sağlama, işlevsellik ve iyilik hali açısından daha iyi bir noktada olduklarını söylemiştir. Yaşadığımız stresli bir durumdan etkilenen diğer kişileri düşünmek, hem kendimiz hem de diğerleri için çabalamak ve çevremizdekileri cesaretlendirmek iyilik halimizi korumamıza destek olur.

Stres ve kriz anları öğrenme anları olabilir mi?

Stres ve krizler ilgili durumlara ilişkin baş etme becerilerimiz yeterli olmadığında ortaya çıkar. Dolayısıyla stresli olduğumuz anlar ve/veya kriz anları her birimiz için yeni beceriler edinebileceğimiz anlardır aynı zamanda. Zorlayıcı bir olayı olumlu olarak yeniden değerlendirmek güç olsa da kendinize bu anların bir öğrenme fırsatı sunabileceğinizi anımsatmanız önünüzde yeni bir yol açabilir.

OLUMLU ÖĞRETMEN-ÖĞRENCİ İLİŞKİSİ

Bakımverenler/ebeveynlerin çocukların bilişsel, fiziksel, sosyal, duygusal ve dil-iletişim becerilerinin gelişimindeki rolü ve önemi uzun zamandır kabul edilmektedir. Öğretmenler de hem erken çocukluk hem de ergenlik döneminde çocukların hayatındaki önemli figürlerdendir.

BİR ARAŞTIRMA: ALGILANAN ÖĞRETMEN KABULÜ/REDDİ⁵

Türkiye’de gerçekleştirilen bir araştırmada çocukların algıladıkları öğretmen kabulü ve reddinin kendilik algılarına ve okula yönelik tutumlarına etkisi araştırılmıştır.

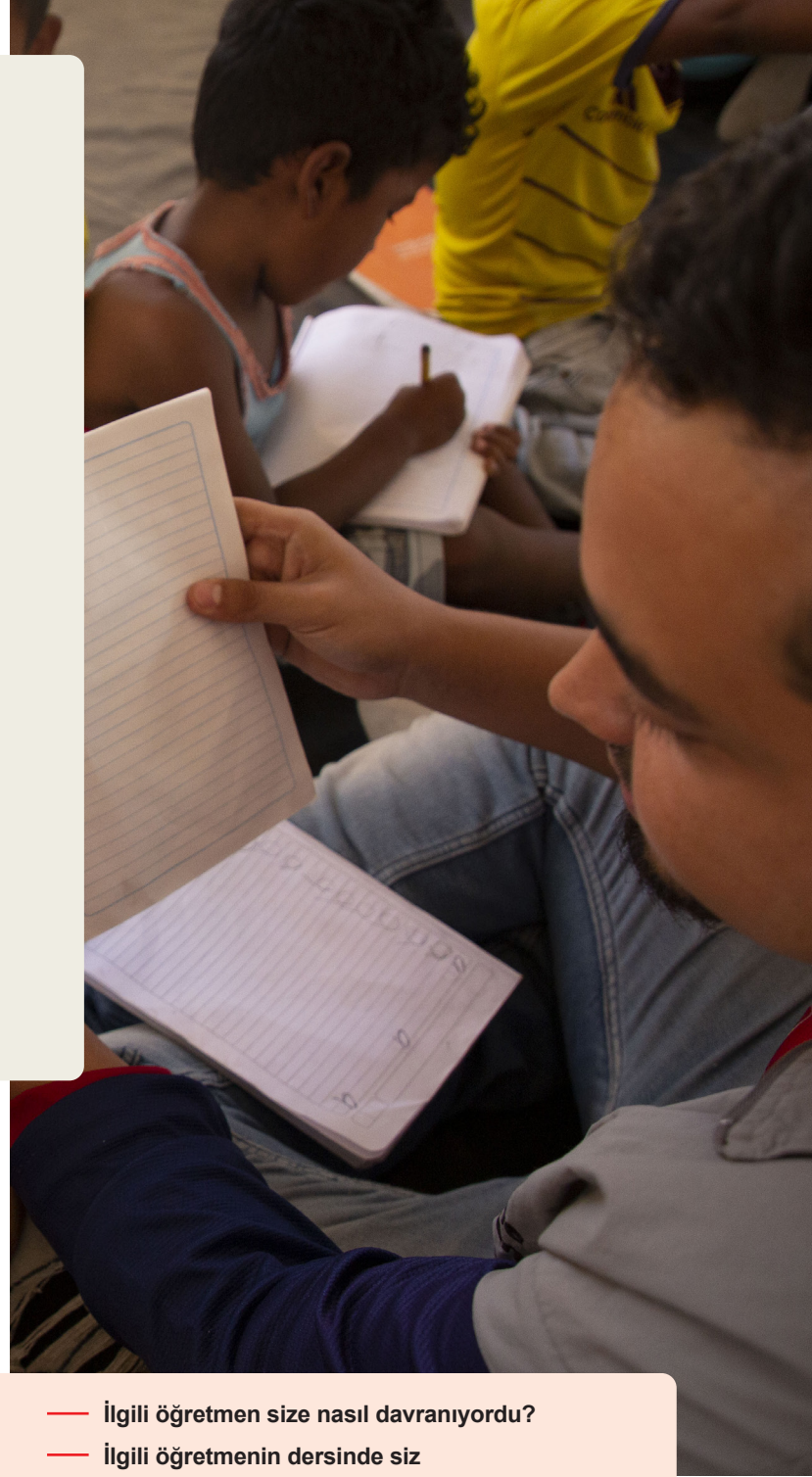
Öğretmen kabulü algısı öğrencilerin öğretmenleri tarafından ihmal edilmediğini, öğretmenin sıcak ve yakın bir şekilde davrandığını ve öğrenciyeye şiddet ve agresyon göstermediğini ifade etmektedir. Araştırmanın sonuçları algılanan öğretmen kabulünün yüksek olduğu kız ve oğlan çocuklarının daha olumlu okul tutumları olduğunu ve kendilerine ilişkin algılarının da daha olumlu olduğunu ortaya koymuştur. Öğretmen kabulünün oğlan çocuklarında akademik başarı ile de ilişkili olduğu görülmüş ancak kız çocuklarında yalnızca okula yönelik olumlu tutum ve olumlu benlik algısı ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Araştırmanın bulguları olumlu öğretmen ve öğrenci ilişkisinin birçok farklı boyutta çocukları etkilediğini göstermektedir.

İlk bölümde ele alınan öğretmenlerin iyilik hali kavramı da öğrenci-öğretmen ilişkisi ile ilgili bir kavramdır. Öğrencinin iyilik halinin ve öğretmenin iyilik halinin birbiri ile güçlü bir şekilde ilişkili olduğu düşünülmektedir.^{6,7}

KÜÇÜK BİR ALIŞTIRMA

Kendi öğrencilik yıllarınıza dönün. En iyi şekilde hatırladığınız öğretmeniniz kimdi?

- İlgili öğretmen size nasıl davranıyordu?
- İlgili öğretmenin dersinde siz nasıl hissediyordunuz?
- Sizce bu öğretmeni iyi bir şekilde hatırlamanızın sebebi nedir?

Öğretmen-öğrenci ilişkisi geliştirmenin temel dört aşaması şu şekildedir:⁸

Değerlendirme:

Öğretmen ve öğrenciler ilk aşamada birbirlerini tanımazlar. Dolayısıyla değerlendirme sürecinde birbirlerini tanımaya, birbirlerinin rollerini anlamaya ve birbirleri hakkında varolan düşünceler mevcutsa bunların doğruluğunu görmeye başlarlar. Bu aşamada öğretmen ve öğrencilerin birbirlerini tanımaya ilişkin etkinlikler gerçekleştirmeleri ve birbirlerini tanımaya zaman ayırmaları önemlidir.

Anlaşma:

Her ilişki türünde olduğu gibi öğretmen-öğrenci ilişkisinde de rollerin, beklentilerin, sınırların öğrenildiği bir aşama mevcuttur. Tanışma ve değerlendirme aşaması sonrasında öğretmenin başlattığı sınıf kuralları ve sınırlarının oluşturulması süreci anlaşma aşamasını karakterize eden süreçtir. Bu süreçte öğrenciler de söz alabilir ve kurallara dair bir anlaşmaya varılır.

Test etme:

Bu aşamada hem öğretmen hem de öğrenci açısından bir test etme süreci gerçekleşir. Öğretmen kararlaştırılan sınır ve kuralları öğrencilerin kişilikleri, sınırları, becerileri ve davranışları doğrultusunda test eder. Öğrenciler de bazen öğretmenin gücünü ve kuralları sorgular ve test ederler. Zaman zaman bu aşama sonrasında değerlendirme sürecine geri dönülebilir.

Planlama:

Test aşamasında sınıf dinamiğinin anlaşılması ile birlikte geleceğe ilişkin planlama yapılır. Örneğin; hâlihazırda konulan sınır ve kurallar ilişkisi zenginleştiriyor ve öğrenimi kolaylaştırıyorsa bu şekilde devam edilebilir. Kurallar işlevsizleştiyse değişiklik veya yeni bir gelecek planlaması yapılır.

5 Erkman, F., Caner, A., Hande Sart, Z., Börkan, B., & Sahan, K. (2010). Influence of perceived teacher acceptance, self-concept, and school attitude on the academic achievement of school-age children in Turkey. *Cross-Cultural Research*, 44(3), 295-309.

6 Roffey, S. (2012). Pupil wellbeing—Teacher wellbeing: Two sides of the same coin?. *Educational and Child Psychology*, 29(4), 8.

7 Spilt, J. L., Koomen, H. M., & Thijs, J. T. (2011). Teacher wellbeing: The importance of teacher–student relationships. *Educational psychology review*, 23(4), 457-477

8 Newberry, M. (2010). Identified phases in the building and maintaining of positive teacher–student relationships. *Teaching and Teacher Education*, 26(8), 1695-1703.

OLUMLU ÖĞRETMEN ÖĞRENCİ İLİŞKİSİ GELİŞTİRMEDE POZİTİF DİSİPLİN VE ÇOCUK DOSTU SINIF YÖNETİMİNİN ROLÜ

Pozitif disiplin, çocukların sağlıklı gelişim, şiddetten korunma ve öğrenimlerine aktif katılım hakkına saygı duyan bir öğretim yaklaşımıdır.

Öğrencilerin kendi öz disiplinlerini ve yaşam boyu öğrenmelerini geliştiren uzun vadeli çözümlerle ilgilidir. Açık ve tutarlı bir iletişim ve beklentilerinizin, kurallarınızın ve sınırlarınızın tutarlı bir şekilde güçlendirilmesiyle ilgilidir. Pozitif disiplin, çocuklara şiddetsizliği, empatiyi, kendine saygı duymayı, insan haklarını ve başkalarına saygıyı öğretir. Pozitif disiplinin beş temel bileşeni şunlardır:

1. Uzun vadeli hedeflerinizi belirlemek
2. Sıcaklık ve yapı sağlamak
3. Çocuk gelişimini anlamak
4. Bireysel farklılıkların belirlenmesi
5. Problem çözme ve pozitif disiplinle karşılık verme

POZİTİF DİSİPLİN: NEDİR? NE DEĞİLDİR?

- Çocuğun her şeyi yapmasına izin vermek değildir.
- Kuralların, sınırların, beklentilerin olmaması anlamına gelmez.
- Vurma, itirme gibi ceza yöntemleri ya da kısa vadeli çözümlere dayalı değildir.
- Çocuğun öz-disiplin geliştirebileceği uzun soluklu bir çözüm odaklı yaklaşımdır.
- Beklentilerin, kuralların ve sınırların açık iletişim ile konuşulmasıdır.
- Çocukların yaşam boyu ihtiyaç duydukları becerileri öğrenebilecekleri ve öz disiplin geliştirebilecekleri uzun soluklu bir yaklaşımdır.
- Şiddetsizliği, empatiyi, öz-saygıyı, insan hakları ve diğerlerine saygıyı öğrenirler.

ÇOCUK DOSTU SINIF YÖNETİMİ

- Öğrencileri öğrenmeye motive etmek
- Pozitif bir öğrenme sınıf ortamı yaratmak
- Olumlu geri bildirim vermek ve güçlendirmek
- Beklentileri netleştirmek
- Zamanı etkili bir şekilde yönetmek
- Sınıf davranışını izlemek ve uygun veya uygunsuz davranışlara tepki vermek
- Olumlu sınıf kuralları ve prosedürleri oluşturmak

EĞLENCİLİ, GÜVENLİ VE KAPSAYICI ÖĞRENME ORTAMI⁹

Eğlenceli	Kahkaha ve eğlencenin öğrenmeyi destekleyen bir dizi avantajı vardır. Kahkaha, endişe ve korkuyu hafifletir, katılımcıların ruh halini iyileştirir. Ayrıca stres hormonlarını düşürür, kasları rahatlatır ve sinir sisteminde serotonin, endorfin ve dopamin düzeylerini yükseltebilir.	Bir aktivite zevkli olduğu ve katılımcılara bir durumda ustalık duygusu verdiği zaman, öğrenme süreçleri beyinde uzun süreli saklanır. Eğlenmek, ilişkileri güçlendirdiği, ekip çalışmasını geliştirdiği, çatışmayı ortadan kaldırdığı ve grup bağlarını teşvik ettiği için, grup için de sosyal açıdan faydalıdır.
Güvenli	<p>Öğretmenler fiziksel, ahlaki ve sosyal-duygusal güvenliği sağlamaya özen göstermelidir.</p> <p>Fiziksel güvenlik: Sınıfta uygulanacak etkinlikler öğrencilerin fiziksel güvenliğine zarar verebilecek araç, materyal ya da hareketleri içermemelidir.</p> <p>Ahlaki güvenlik: Sınıfta uygulanacak etkinlikler öğrencileri utandıracak nitelikte olmamalıdır.</p> <p>Sosyal ve duygusal güvenlik: Sınıfta uygulanacak etkinlikler öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirebilmeli, duygularını güvenli bir ortamda ifade edebilmelerini sağlamalıdır.</p>	<p><i>Örneğin,</i> eğer bir katılımcı geç geldiyse, sebebini sorun ve ertesi gün zamanında gelmesini sağlamak için neler yapabileceğini onunla konuşarak öğrenin. Birisi başka bir katılımcıya güler veya onunla alay ederse, bunun kabul edilemez olduğunu açıkça belirtmek önemlidir. Gülen kişiden, kendisi güldüğü kişinin yerinde olsaydı nasıl hissederdi diye düşünmesini isteyin. Birine saygılı davranmanın, güven dolu ve güvenli bir ortam yaratmak ve atölye serilerinden en iyi şekilde yararlanmak için gerekli olduğunu açıkça belirtin.</p>
Kapsayıcı	<p>Kolaylaştırıcı, kapsayıcı kolaylaştırma modeli sunmalıdır; örneğin, tüm görüşlere saygı gösterilmesini ve hiç kimsenin korkutulmamasını sağlayarak bunu yapabilir. Tüm katılımcıların kendilerini ifade etme şansına sahip olmalarını sağlamak için çeşitli yöntemler vardır:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Herkesin anlama fırsatı olsun diye egzersizleri grubun önünde gösterin. — Enerjizerler, odaklanma süresi uzun olmayan gençlere ve yetişkinlere yardımcı olur. (katılımcıların kolaylaştırmalarına müsaade edin). — Öğrenme stillerine bağlı olarak farklı katılımcılar farklı yöntemlerinden yarar görür. Şarkı, film, resim, öykü, tartışma vb. kullanın. — Her gence -engelli gençler de dahil olmak üzere- bir ana rol canlandırma fırsatı yaratmak için çeşitli aktiviteler kullanın. 	<ul style="list-style-type: none"> — Grupta utangaç katılımcılar varsa beyin fırtınası veya vızıltı grupları kullanın. Katılımcıların herkesin önünde tartışmadan önce 2-3 kişilik gruplar içinde tartışmasına izin verin. — Katılımcılar sırayla konuşsun. Bu, utangaç katılımcıların konuşmasına olanak sağlayacaktır. — Kimseyi konuşmaya zorlamayın. — Grup çalışması sırasında katılımcıları kontrol edin. Sırayla sunum yapmaya teşvik edin. — Ayrıca, görevleri çözmede birbirlerine yardımcı olmaya teşvik edin. — Fazla söz almayanları katılmaya davet edin. — Katılımcıların katkılarıyla çalışın ve oturumları günlük yaşamlarına uyarlayın. — Herkesin anladığından emin olun. "Herhangi bir sorunuz var mı?" diye sorun.

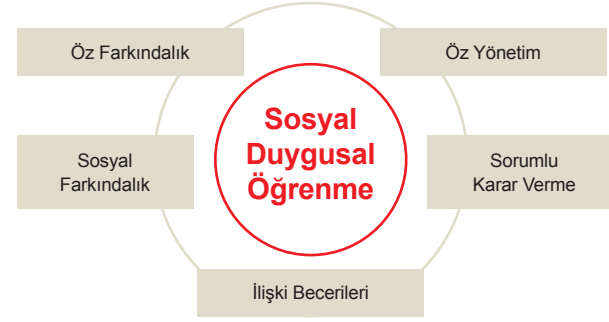
⁹ Save the Children'in "Fun, Safe, Inclusive" materyalinden uyarlanmıştır.

SOSYAL DUYGUSAL ÖĞRENME¹⁰

¹⁰ Save the Children's "Learning and Wellbeing in Emergencies" kitapçığından uyarlanmıştır.

Eğitim-öğretim süreçleri, okul ortamı ve özellikle öğretmen-öğrenci ilişkisi çocukların iyilik halini etkileyen unsurlar arasındadır.

Okul çocuklar için iyileştirici bir alan olabilir çünkü hem öğretmen, hem de akranlar ile anlamlı ilişkiler çocukların sosyal duygusal öğrenme becerilerini geliştirici niteliktedir. Sosyal ve duygusal öğrenme çocukların duyguları anlamak ve yönetmek, olumlu hedefler koymak ve bunlara ulaşmak için gerekli bilgi, tutum ve becerileri edindikleri ve etkili bir şekilde uyguladıkları süreçtir. Başkaları için empati kurmak ve onlara empati göstermek, olumlu ilişkiler kurmak ve sürdürmek ve sorumlu kararlar almak da bu beceriler arasındadır.

SOSYAL DUYGUSAL ÖĞRENME ÖRNEKLERİ

YETKİNLİK ALANLARI	TANIM	ÖRNEK BECERİLER
Öz Yönetim	Öğrencilerin öğrenmeye odaklanmalarına ve sınıfta duygularını düzenlemelerine destek olan beceriler bütünü.	Dinleme becerileri, dikkat ve odaklanma, sınıf kurallarını anlama, eleştirel ve mantık temelli düşünme, hafıza becerileri.
Öz Farkındalık	Kendi duygularımızı ve tepkilerimizi anlamamıza ve bunu olumlu bir yönde kullanmamıza olanak sağlayan beceri setidir. Bu bilgi duygularımızı daha iyi anlamayı ve kontrol etmeyi ve zorlayıcı durumlar ile daha rahat baş etmemizi sağlar.	Kişisel duyguların doğasını ve kaynağını anlamak, öz düzenleme stratejilerini denemek, duygu düzenleme becerileri: stres azaltıcı etkinlikler veya bilinçli farkındalık (mindfulness) etkinlikleri.
Sosyal Farkındalık	Duruma farklı kişilerin perspektifinden bakabilme ve insanların yaşadıklarını ya da zorluklarını anlamlandırabilmeye ilişkin beceriler bütünü.	Empati, diğerlerinin duygularını ve davranış nedenlerini anlama.
İlişki Becerileri	Duygu ve düşüncelerimizi olumlu bir şekilde ifade ederek diğerleri ile iletişim ve ilişki kurmamızı kolaylaştıran beceriler bütünü.	Net iletişim, azalan çatışma ve yanlış anlaşılma durumları, pozitif sosyal ilişkiler.
Sorumlu Karar Verme	Zorluklar ile başa çıkarak gerçekçi hedeflere ulaşma konusunda azmimizi artıran beceriler bütünü. Bir çocuğun / gencin kolektif bir sorunu belirlemek ve bu sorunu sosyal açıdan uygun bir şekilde ele almak için bir strateji uygulamak için akranları ve topluluk üyeleriyle saygılı bir şekilde işbirliği yapma yeteneğini ifade eder.	Karar verme becerilerini uygulama, hedef belirleme, pozitif kimlik geliştirme.

SINIF ORTAMINDA SOSYAL DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİNİ DESTEKLEMELERİ

Bu bölümde öğretmenlerin sınıf ortamında sosyal duygusal öğrenme becerilerini desteklemeleri için birtakım yöntem ve stratejiler sunulacaktır.

1. Rutinler oluşturmak (ilişki becerileri, öz-farkındalık, öz-yönetim)

- Öğrencileriniz ile güne başlarken birbirinizi selamlayın.
- Öğrencilerin bir önceki günü ya da dersi nasıl geçirdiklerini sorun ve paylaşımlarına izin verin.
- Farklı dillerde birbirinize günaydın demeyi öğrenin.

2. Duygu sözlüğü oluşturun (öz-farkındalık)

- Öğrencilerin duygusal okuryazarlığını artırmak için temel duyguları (üzüntü, mutluluk, korku vb.) tanımlayarak oyuna başlayın.
- Duyguları örneklendirmelerine izin verin.
- Her bir duygu için hep birlikte bir yüz ifadesi çizin.
- Yüz ifadeleri ve duygu isimlerini bir sözlük haline getirin.
- Yeni bir duygu tartıştığınızda sözlüğe ekleyin.
- Gün başlangıcında ya da bitişinde öğrencilerin kendi duygularını tanımlamaları için sözlüğü kullanmalarına olanak sağlayın.

3. Sosyal duygusal öğrenme planlaması yapın (öz-yönetim, sorumlu karar verme)

- Hafta boyunca gerçekleştirilecek etkinlikleri görsel olarak bir takvim haline getirin. Bu görsel araç etkinlik organize etmeyi ve öğrencilerin bunu takip etmesini sağlayarak öz-yönetim becerilerini geliştirir.
- Öğrencilerin günlük tutmasını sağlayın. Günlükte motivasyonlarını ya da öz-bakımlarını artıracak mantıklı ve düşünerek verilmiş kararları yazmalarını isteyin. (örn. Yürüyüşe çıktım, kitap okudum, nefes egzersizi yaptım vb.)

4. Birlikte hikâye okuyun (sosyal farkındalık, ilişki becerileri)

- Çocukların yaşına uygun kısa bir hikâye seçin. Hikâyeyi birlikte okuyun. Ana karakter ya da yan karakterlerin davranışlarını ve duygularını anlamak için sorular sorun. Siz olsaydınız ne yapardınız? Siz olsaydınız nasıl hissederdiniz? gibi sorular ile empati ve perspektif alma becerilerini geliştirebilirsiniz.
- Hikâyedeki karakterlerin arasındaki ilişkilere odaklanın. Karakterlerin iletişimlerini nasıl bulduklarını sorun. Siz olsaydınız ne derdiniz? gibi sorular ile olumlu-olumsuz ilişki becerilerine odaklanın.

OYUN VE OYUN TEMELLİ ÖĞRENME

Oyun çocukların sosyal duygusal öğrenme becerilerini geliştirmede en etkili araçlardan birisidir. Oyun fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel açıdan çocuk gelişimini desteklemekte ve çocukların günlük yaşama katılım ve korunma olanaklarını artırmaktadır. Oyun, çocukların yaşlarına uygun oyun ve etkinliklere erişimi Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme kapsamındaki haklar altında tanımlanmıştır.¹¹

1. Taraf Devletler çocuğun dinlenme, boş zaman değerlendirme, oynama ve yaşına uygun eğlence (etkinliklerinde) bulunma ve kültürel ve sanatsal yaşama serbestçe katılma hakkını tanırlar.
2. Taraf Devletler, çocuğun kültürel ve sanatsal yaşama tam olarak katılma hakkını saygı duyarak tanırlar ve özendirirler ve çocuklar için, boş zamanı değerlendirmeye, dinlenmeye, sanata ve kültüre ilişkin (etkinlikler) konusunda uygun ve eşit fırsatların sağlanmasını teşvik ederler.

OYUN HANGİ ALANLARDA ÇOCUK GELİŞİMİNİ DESTEKLER?

Motor beceri gelişimi	Duygu düzenleme becerilerinin gelişimi
Duyuların zenginleşmesini ve gelişimi	Kelime dağarcığının gelişimi
Duygu ifade etme ve empati becerilerinin gelişimi	Odaklanmanın ve dikkatin gelişimi
Akranlarla bir arada olma ve paylaşma becerilerinin gelişimi	Rol yapma ve perspektif alma becerilerinin gelişimi,
Sıralama, sınıflama, gruplama becerilerinin gelişimi	Hayal kurma ve yaratıcılığın gelişimi
	Fiziksel egzersiz imkânı sunar ve fiziksel dayanıklılığı, beden hareketlerinin kontrolünü geliştirir, ¹²
	Psikolojik ve fizyolojik iyi oluş halini ve dayanıklılığı güçlendirir.
	Keyif ve eğlence verir
	Bakım veren ile oyun güvenli bağlanmayı güçlendirir
	Oyun gündelik yaşama katılımı sağlayan bir mekanizmadır.

Psikososyal Oyun Özellikleri¹²

Psikososyal Oyunları kurgularken aşağıdaki becerilere dikkat edin ve hedeflemenize yansıtın.
KKE (3H):

Kafa (Head) = zihinsel

Kalp (Heart) = psikososyal

Eller (Hands) = fiziksel

¹¹ BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme

¹² Play it Fair Toolkit'ten çevrilmiştir.

“YAPARIM”

Fiziksel beceriler

- Koordinasyon, beceriklilik:** Bireysel şekilde ya da bir başkası ile çalışırken yüksek koordinasyonlu fiziksel hareketlere sahip olma.
- Hız:** Hızlı hareket etme, hızlı koşma vb.
- Güç:** Ağır yükleri taşıma, hareket ettirebilme vb.
- Dayanıklılık:** Görece kısa bir süre boyunca yoğunlukta fiziksel aktiviteler gerçekleştirebilme, görece uzun bir süre boyunca orta da az yoğunlukta fiziksel aktiviteler gerçekleştirebilme vb.
- Esneklik:** Esnek bir bedene sahip olma vb.
- Reaksiyon:** Herhangi bir uyarıcıya karşı hızla tepki verebilme vb.
- Ritim:** Bir başkası tarafından verilen ritme beden ile uygun şekilde tempo tutabilme vb.
- Denge:** Hareketsiz dururken ya da hareket ederken belirli bir pozisyonu koruyabilme vb.
- Keskinlik/tutarlılık:** Fiziksel hareketlerde tutarlı olabilme, yeterli motor becerileri geliştirebilme vb.
- Beden farkındalığı:** Kişinin bedenini tanıması, sınırlarını ve zayıf yönlerini bilmesi, ne zaman gergin ya da ne zaman rahatlamış bedene ihtiyaç duyulduğunun farkında olma vb.

“DÜŞÜNÜRÜM”

Zihinsel beceriler

- Öz-tanım:** Kişinin kendini, nelerden hoşlanıp hoşlanmadığını, değerlerini ve kaynaklarını bilmesi vb.
- Konsantrasyon, gözlemlene:** Dikkat gösterme, bir başkasının dikkatini dağıtmama, etrafında olanların farkında olma vb.
- Öğrenme, hafıza:** Yeni şeyler öğrenebilme, talimatları anlayabilme, öğrenilen yeni bilgileri uygulayabilme,
- Analiz etme, stratejik düşünme:** Mantıklı bir şekilde akıl yürütebilme, sorgulayabilme, eyleme geçmeden önce düşünebilme, çözüm üretme ve stratejik şekilde hareket edebilme
- Yaratıcı düşünme, hayalgücü:** Yaratıcı olma, yeni fikirler üretebilme, hayal dünyasını kullanabilme.
- Rahatlama, akışına bırakma:** Stres yaşamama, zihin ve bedeni özgür bırakabilme vb.

“KENDİM VE BAŞKALARI HAKKINDA... HİSSEDİYORUM”

Psikososyal beceriler

- Uyum sağlama, esneklik:** Anlayışlı olma, merak gösterme, bir fikir ya da eyleme takılı kalmama, yeni şeylere uyum sağlayabilme vb.
- Duyguları ifade etme:** Kişinin üzüntü ya da öfkesini yönetebilmesi, başkalarının mutluluklarını paylaşabilme, centilmence kaybetmeyi becerebilme, duyguları ifade edebilme
- Sorumluluk:** Disiplinli olma, kendini adama, güvenilir olma ve görevleri tek başına yerine getirebilme
- Güven:** Başkaları ile birlikte çalışabilme, onlara güvenme vb.
- Saygı:** Kendi emniyetini ve başkalarının emniyetini sağlama ve fiziksel ve psikososyal durumlarının korunduğundan emin olma: kendine ve başkalarına karşı özel veya fiziksel anlamda acımasız ya da şiddete yatkın olmama vb.
- Adil oyun/sportmenlik:** Kurallara saygı duyma, hile yapmama, dürüst olma vb.
- İletişim:** Kendini başkalarının karşısında ve yapıcı bir şekilde ifade edebilme vb.
- Empati:** Karşısındaki insanı dinleme ve anlama, diğerlerine yardım etme, kendini diğerlerinin yerine koyabilme vb.
- İşbirliği:** Oyun oynama, birlikte üretebilme, herkesi dâhil etme, dayanışma gösterme, grup kararları alabilme vb.
- Sorunlar ve uyuşmazlıklarla başa çıkabilme:** Başkalarına burmak ya da bağırarak yerine uygun şekilde konuşabilme, birlikte çözüm üretebilme vb.

AKTİVİTE TİPLERİ

Yapılacak aktiviteleri karıştırmaya, yapılandırılmış ve yarı yapılandırılmış, fiziksel ve sessiz, iç ve dış alan aktivitelerini birarada kullanmaya çalışın.

Farklı Amaçlar İçin Kullanılabilecek Aktivite Tipleri

AKTİVİTE TİPİ	ÖRNEKLER	AMAÇ – ÇOCUĞA NASIL YARDIMI OLUR?	BİZ NE YAPABİLİRİZ?
Yaratıcı	Resim yapma, boyama, hamur, kolaj, bebek yapma, kuklalar ve hayvanlar, buğday, mısır, kum gibi malzemeleri kullanarak resim yapma, kuru çiçeklerden tebrik kartı yapma, parmak boya	<ul style="list-style-type: none"> Çocuğun duygularını ve düşüncelerini ifade etmesine yardımcı olur Duyuların ifade edilmesini, anlamının artmasını, kendine güven ve empati duygularını geliştirir Deneyselliği ortaya çıkarır Yaratıcılığı artırır ve doğadan yerel malzeme ve materyaller kullanılarak kaynaklara saygı duyulmasını sağlar 	<ul style="list-style-type: none"> Çocukları bir konuyla ilgili olarak yönlendirir – aile, dağlar, okyanus, doğa vs. Çocukların bir mekânı dekore etmelerini sağlar Gösteri organize eder ve aile ve toplum üyelerinin onları davet eder
Hayal Gücü	Dans, tiyatro, müzik, şarkı, rol yapma performansları	<ul style="list-style-type: none"> Yaratıcı ve sosyal becerileri geliştirir, başa çıkma becerileri, kendine güven Çocukların neler olduğunu anlamalarına yardımcı olur Eğlence, rahatlama yaratır ve takım ruhu ve aktif katılım oluşmasını sağlar 	<ul style="list-style-type: none"> Toplum üyelerini çocuklarla performans yapmaya ve atöyle çalışmalarına davet etmek Toplum için performans organize etme
Fiziksel	Spor – Futbol, voleybol, açık alan oyun aktiviteleri, hentbol, yerel çocuk oyunları	<ul style="list-style-type: none"> Kendine güveni geliştirir. İlişkileri ve takım çalışması becerilerini yaratır – arkadaşlarla ilişkiler, kurallar ve işbirliği Motor beceriler, kaslar, koordinasyon gelişir 	<ul style="list-style-type: none"> Spor ve oyun aktiviteleri için belirli alanlar belirlemek Spor ekipmanları için bir rotasyon sistemi geliştirmek Takım oluşturmak Tumuva düzenlemek Gerekli ise kızlar ve oğlanlar için farklı zamanlar planlamak
İletişimsel	Hikâye anlatma – kitaplar, okuma, hikâye zamanı, sohbet zamanı, tartışma grupları	<ul style="list-style-type: none"> Çocukların duygularını kişiselleştirmeden kelimeler ile anlatmalarına yardımcı olmak Yerel kültür ve gelenekleri anlamak Hayal gücünü arttırmak Yerel kültür ve gelenekleri sürdürmek Hayâl gücünü geliştirmek Çocukların kendileri için önemli konuları konuşabilmelerini sağlamak 	<ul style="list-style-type: none"> Bir hikâye saati olması, çocukları hikâye oluşturmak için cesaretlendirmek Bir hikâyeye bir cümle ile başlamak ve sonra çocuklardan devam etmelerini istemek Konuşma başlatmak için bir hikâyeyi kullanmak Çocuklarla grup halinde tartışma grupları kurmak, ilgi alanlarına göre veya kendilerinin ya da arkadaşlarının yaşadığı bir durumla ilgili bir konuyu anlatmalarını sağlamak Performanslar, toplantılar, medya, poster, broşür gibi malzemeler aracılığıyla çocukları toplum içinde anahtar mesajlar oluşturmaları için cesaretlendirmek
Yönlendirici	Puzzle, blok yapma, kutu oyunları	<ul style="list-style-type: none"> Problem çözme becerilerini geliştirir Özsaygı ve dayanışmayı artırır 	<ul style="list-style-type: none"> Çocukları gruplar halinde yalnız olması Sessiz bir yer kurmak

EK 1.

OLUMLU AKRAN İLİŞKİLERİ GELİŞTİRME ETKİNLİK KİTAPÇIĞI

KONU 1: BENİ ÖZEL YAPAN ŞEY NE & ORTAK YÖNLERİMİZ NELER

Ana mesajlar:

Her birimizin farklı özellikleri vardır. Özelliklerimizin bireysel birleşimi özeldir, ancak aynı zamanda özelliklerimizin birçoğu da tanıdığımız başka insanlarla ortaktır.

Alanlar

Bu aktivite aşağıdaki alanları ele almaktadır:

- Sosyal ve duygusal öğrenme
 - Öz farkındalık
 - Sosyal farkındalık

Hazırlıklar:

Mağazinleri, eski posterleri veya ilanları toplayın – çocukların kesebileceği ve sanatsal çalışmalarını kağıda yapıştırabileceği resimli her şey olabilir.

Farkındalık aktivitesi

Bilinçli esneme ve kıvrılma (5 dakika)

- Herkes ayağa kalsın. Bazı kişilerin boyu çok uzundur. Tavana dokunmaya çalışıyormuş gibi kendimizi uzatmak için kollarımızı kaldırdığımız kadar havaya kaldıralım.
- Ulaşabildiğiniz yere kadar uzanın ve öyle kalın, kollarınız yukarı doğru esnerken devamlı derin derin nefes alıp verin. Kaslarınızın esmediğini ve çekildiğini hissedin. Kollarınız yukarı doğru esnerken yapabiliyorsanız 5 kez nefes alıp verin. Eğer süre uzun geliyorsa, kollarınızı indirirken nefes alıp vermeye devam edin.
- Bazı kişilerin boyu diğerlerinden daha kısadır, bu problem değildir. Şimdi de kendimizi küçültelim. Yere çömelin ve yapabildiğiniz kadar küçülerek bir top gibi kıvrılın.
- Kıvrılabildiğiniz kadar kıvrılın ve öylece kalın, kıvrılmış bir şekilde öylece dururken derin derin nefes alıp verin. Kollarınızın bacaklarınıza dokunma ve başınızın içeri doğru kıvrılma hissini düşünün. Teninizin teninize değme hissini düşünün. Top şeklinde kıvrılmış bir vaziyette dururken 5 kez nefes alıp verin.

Öğrenme aktivitesi: Bu benim, bu sensin, bu bizim

Söyle: (1 dakika)

- Bugün bize özel olan şeyleri ve sınıftaki diğer kişilerle ortak olan özelliklerimizi öğreneceğiz.

BUGÜN NE ÖĞRENECEĞİZ?

Bizi özel yapan şey ne ve sınıfımızdaki diğer çocuklarla ortak özelliklerimiz neler.

NEYE İHTİYACIMIZ OLACAK?

- Boş kağıt – sınıftaki her çocuk için en az bir adet
- Boya kalemleri veya renkli kalemler
- Kesmek için dergiler
- Makas
- Yapıştırıcı
- Yapışkan bant
- Yapışkan macun

NE KADAR SÜRECEK?

- 5 dakika – farkındalık aktivitesi
- 45 dakika – öğrenme aktivitesi
- 15 dakika – tüm çocuklar için uzantı aktivitesi
- 15 dakika – tüm çocuklar için çömelme aktivitesi
- 15 dakika – 13-16 yaş çocuklarla aktivite
- 20 dakika – aktivitenin tekrarlanması

NEREDE OLACAĞIZ?

Çocukların yaptığı çizimleri yapıştırabileceğiniz boş bir duvar veya tahta olan iç mekan.

Yap: (30 dakika)

Çocuklara şunu söyleyin:

1. “Bazı insanlar meyve yemeyi sever. Şimdi bir meyve yiyormuş gibi yapacağız, hepimiz en sevdiğiniz meyveyi yediğinizi hayal etmelisiniz”.
 - Kolaylaştırıcı notu: Meyve yerine bağlama en uygun başka bir yiyecek kullanılabilir, örneğin dondurma
 - “Ama bazı insanlar bazı meyveleri sevmezler. Şimdi de sevmediğimiz ve tadı gerçekten kötü bir meyveyi veya başka bir yiyeceği yiyormuş gibi yapalım”.

- Bazı insanlar tek dil konuşur, bazıları da iki veya daha fazla dil konuşur! Şimdi de aynı anda başka bir dilde hepimizin bildiği bir kelime söyleyeceğiz. Bir, iki, üç!
- İnsanları başkalarından farklı kılan şeylere dair örnekler düşünebilir misiniz?

2. Her çocuğa kağıt verin veya çocuklara eğer hepsinin çalıştığı kitapları varsa kitaplarını açmalarını söyleyin. Kurşun kalem veya renkli kalemler dağıtın.

3. Çocuklara şunu söyleyin: “Bugün nasıl görüldüğünüzü (yüz şekliniz, saç ve göz renginiz, saçınızın uzunluğu, vb.) göstermeye çalışarak kendi resminizi çizeceksiniz. Resminizin etrafına bazı şeyler ekleyeceğimiz için resmin sayfanın tam ortasında olmasına dikkat edin”.

4. Çocukların hepsi kendi resimlerini yapmayı bitirdikten sonra onlara şunu söyleyin:

- “Şimdi sevdiğiniz aktiviteleri ve şeyleri düşünmenizi ve eklemenizi istiyorum- hangi aktiviteleri veya spor dallarını seviyorsunuz? Sevdiğiniz oyunlar neler? Nelerle oynamayı seversiniz? En sevdiğiniz yiyecek hangisi? (örneğin, futbol oynamayı seviyorsanız bir futbol topu, resim yapmayı seviyorsanız boya fırçası veya okumayı seviyorsanız kitaplar). Resim çizebilir veya dağıtacağım dergilerden ve broşürlerden resimler kesip yapıştırabilirsiniz”.

5. Çocukların kendi resimleri yapması için dergi, renkli kağıt, makas, yapıştırıcı gibi malzemeler dağıtın.

6. Öğrenciler resim yaparken ve dergilerden bir şeyler keserken, bazılarının yardıma ihtiyacı olabilir. Öğretmenin dolaşması ve çocukların aktiviteyi anladığından emin olması gerekmektedir. Gerekli durumlarda çocukların kolay anlayacağı belirli özellikleri tespit etmelerine yardımcı olun.

7. Çocuklara şunu söyleyin:

“Şimdi sizden sizi siz yapan başka şeyler düşünmenizi istiyorum. İyi olduğunuz şeyler (şarkı söylemek, koşmak, atlamak, yakalamak, vb.), doğduğunuz ay, konuştuğunuz diller, doğduğunuz yer, geldiğiniz yer ve ailenizin geldiği yer”.

NOT: Bazı durumlarda uyruğun, dil grubunun ve gelinen yerin konuşulması gerilime neden olabilir – örneğin, uyruk ve doğum kaydı törenleri bakımından sorunlar olması durumunda – çocukla ilgili çatışma veya yerinden edilme problemlerine dair konularla ilişkili olmayan hususlarla ilgili tartışma konuları bulmayı deneyin.

8. Şimdi de herkes birbirinin eserini görebilsin diye tüm çocuklardan resimlerini duvara veya tahtaya asmasını söyleyin. Onlara birbirlerinin çalışmalarına bakmak üzere dolaşmaları için zaman verin.

- Onlar resimlere bakarken, siz de onlara resimlerde kendileriyle aynı veya benzer şeyleri yapanları fark edip etmediklerini sorun.
- “Sınıf arkadaşlarınızla ortak olan bir veya daha fazla özellik bulabilir misiniz?”

Tartış: (15 dakika)

- Çocuklara hepsi kendilerine özel ve farklı olduğu için çalışmaların her birini ve hepsini beğendiğini söyleyin.
- Aşağıdaki soruları sorarak çocukları çalışmalarını ilgili konuşmaya teşvik edin:
 - “Kendi resminizi yaparken nasıl hissettiniz?”
 - “Ne çizdiniz veya dergilerden neler kestiniz?” (not: Çocukların kendilerine benzeyen şeyleri bulabilmesi için içinde insan resimleri olan dergilerin seçilmesi önemlidir).
 - “Sınıf arkadaşlarınızla ortak olan bir veya daha fazla özellik bulabildiniz mi?”
 - “Eğer bulduysanız hadi bize de söyleyin”.
 - “Kendinizle ilgili sınıfta başka biriyle ortak olmadığını düşündüğünüz özellikler var mı?”

Toparla ve özetle (2 dakika)

Bugün sınıf arkadaşlarımızla ortak olan ve bizi özel veya farklı kılan şeyler olduğunu öğrendik. Aynı ve farklı olan şeylere değer vermeyi öğrenmemiz gerekir.

Tüm çocuklar için ek aktivite 1 (15 dakika)

- Çocuklardan yaptıkları resimleri almalarını ve bunları göğsüne/tiştörtüne yapıştırmalarını isteyin.
- Çocuklara hiçbir çocuk açıkta kalmayacak şekilde 4-5 kişilik gruplara ayrılmasını söyleyin. Grupları oluşturmak için onlara 2-3 dakika verin.
- Herkes bir grup oluşturduktan sonra, onlara gruplarında kimin olacağına nasıl karar verdiklerini sorun.
- Çocuklardan yeni gruplar oluşturmalarını isteyerek aktiviteyi tekrarlayın.

- Tartış: Çocuklar grupları muhtemelen ortak özelliklere dayanarak oluşturacaklar ve gruplarındaki farklılıkları artırmayı denemek istemeyeceklerdir. Ancak, bir şeyleri bizden farklı olan kişilerle birlikte yaptığımızda, bilmediğimiz yeni ve farklı fikirler ve oyunlar bulabilir ve yeni şeyler öğrenebiliriz.

Tüm çocuklar için ek aktivite 2: (15 dakika)

Aşağıdakileri çocuklara okuyun:

- Gözlerinizi kapatın¹³ ve şimdi size söyleyeceklerimi dikkatlice dinleyin: Hepimiz öyle ya da böyle bazen çok yalnız hissetmiş ve arkadaşlarımızı ve sınıf arkadaşlarımızı kaybetmişizdir. Onlara sadece eğlenmek veya grup görevlerini yapmak için değil, aynı zamanda bizi desteklemeleri için onlara ihtiyacımız var. Bazen en iyi zamanlar yalnız geçirdiğimiz değil, birlikte paylaştığımız zamanlardır.

Daha sonra aşağıdaki soruları sorun ve çocukların cevaplarını dinleyin.

- Size az önce anlattığım şeyle ilgili ne düşünüyorsunuz?
- Hiç yapayalnız olduğunuzu hissettiğiniz oldu mu?
- Daha önce hiç bir şakayı veya ilginç bir hikayeyi bir arkadaşınızla paylaşmak isteyip de paylaşmadığınızı oldu mu?
- Daha önce hiç yapayalnız ve oyun oynayacak veya konuşacak kimsesi olmayan birini gördünüz mü?

Neyse ki hepimizin yalnız hissetmesinler diye başkalarına yardım etme gücü var. Yardım etmek için onları bizimle eğlenmeye davet edebiliriz. Buna katılmanın gücü diyoruz.

Farklı ve dışlanmış hissedenen birinin katılmasını sağlamak için neler yapabileceğinize ilişkin bazı fikirler:

- Onu daha iyi tanıyabilmek için sorular sorun.
- Onu eğlenceli bir şey yapmaya, sınıftaki veya oyun yerindeki grubunuza katılmaya davet edin.
- Ona kendiniz hakkında bir şeyler söyleyin.
- O kişinin nasıl hissedebileceğini ve onun yerinde olsaydık bizim nasıl hissedebileceğimizi düşünmeye çalışın.
- O kişiyi dışlayanları nazikçe durdurun.

¹³ This learning activity is adapted from: "Yellow Alert, Red Alert," Page 81-87 of Mejia, José Fernando; Rodríguez, Gloria Inés; Guerra, Nancy G.; Bustamante, Alejandra; Chaparro, María Paula; Castellanos, Melisa. 2016. Step by Step: Teacher's Guide – Third

13-16 yaş çocuklar için aktivitenin uyarlanması: (10 dakika)

Daha büyük çocuk gruplarıyla bu aktiviteyi yaparken, onlara aşağıdaki soruları sorun ve cevaplarını sizinle ve kendi aralarında tartışmaları için zaman verin.

- Bizimle aynı olan çocuklarla vakit geçirmenin, çalışmanın ve oynamanın iyi tarafı nedir?
- Bizden farklı olan çocuklarla vakit geçirmenin, çalışmanın ve oynamanın iyi tarafı nedir?
- Hepimiz aynı olsaydık hayat ne kadar farklı olurdu? Hepimiz birbirimizden tamamen farklı olsaydık hayat ne kadar farklı olurdu?

Tekrarla: (20 dk)

Tekrar sıklığı: Her haftanın ilk günü olmak üzere HER HAFTA

- Öğretmen hangi çocukların sınıfta nerede oturduğunu, kimin yanında oturduğunu, kimin yanında oturmak istediğini ve genellikle kimin dışlandığını takip etmelidir.
- Öğretmenler birkaç hafta sonra haftaya başlamak için yeni bir süreç başlatmalıdır. Öğretmenler her hafta çocukların farklı bir yerde farklı kişilerle oturmasını ve sürekli aynı çocukların yanında oturmasını sağlamalıdır.
- Her haftanın başında, çocukları yeni biriyle oturturken, sınıftaki tüm çocukları eşleştirecek ve çocukların eşler halinde 5 dakika konuşmasına izin vereceksiniz. Her eş birbiriyle ortak olan en az 3 şey bulmalıdır. Daha sonra bu ortak yönleri sınıfla paylaşmalıdır.

Grade (English). Social and Emotional Learning Program. Washington, D.C.: World Bank Group. <http://documents.worldbank.org/curated/en/918251527275945409/Teacher-s-Guide-Third-Grade>

KONU 2: ARAMIZDAKİ FARKLARI BİLMEK VE KABUL ETMEK

BUGÜN NE ÖĞRENECEĞİZ?

Çocuklar belli konularla ilgili görüşlerinin daha çok farkında olacaklar. Çocuklar insanların farklı inançları ve görüşleri olduğunu anlayacak ve farklı görüşlere sahip olmanın normal olduğunu öğrenecekler.

NEYE İHTİYACIMIZ OLACAK?

- Kağıt, bant ve fosforlu kalemler
- Üzerinde "her zaman", "bazen" ve "asla" yazılı levhalar

NE KADAR SÜRECEK?

- 5 dakika – farkındalık aktivitesi
- 40 dakika – öğrenme aktivitesi
- 15 dakika – aktivitenin tekrar edilmesi
- 20 dakika – 13-16 yaş çocuklar için aktivite

NEREDE OLACAĞIZ?

İçeride veya dışarıda

Ana mesajlar:

İnsanların bizimkinden farklı olsa da neden belli görüşleri olduğunu anladığımızda, insanlar arasındaki bu farklılıkları kabul etmeyi ve belki de arkadaş olmayı öğrenebiliriz.

Alanlar:

Bu aktivite aşağıdaki alanları ele almaktadır:

- Sosyal ve Duygusal Öğrenme (SDÖ)
 - Öz farkındalık
 - Sosyal farkındalık

¹⁴ Bu farkındalık aktivitesi Karen Young'un izni ile uyarlanmış ve kullanılmıştır, www.heysigmund.com

- İlişki becerileri
- Sorumlu karar alma
- Şiddetin önlenmesi ve yanıt (farkındalık, bildirme ve yönlendirme)
 - Şiddetin önlenmesi ile ilgili SDÖ becerilerinin desteklenmesi: benlik kavramı, öz yeterlik, empati, çatışmada arabuluculuk, kritik düşünme, sonuçları anlama

Hazırlıklar:

- Üzerinde 'Her Zaman', 'Bazen' ve 'Asla' yazılı olan üç adet levha hazırlayın ve bu levhaları odanın üç farklı kısmına veya aktiviteyi dışarıda yapıyorsanız üç farklı alana asın veya yapıştırın.
- Tartışmalı önermelere ilişkin bir liste hazırlayın (aşağıda verilmiştir) ve isterseniz uyarlayın.
- Öncesinde çocuklara katılmadıkları şeyleri sorabilirsiniz. Bunları not alın ve önermelerden bazılarını aktivitede kullanabilirsiniz.

Farkındalık aktivitesi

Bilinçli ayna¹⁴ (15 dakika)

- Herkesin kendine bir eş seçmesini söyleyin. Eğer sınıf mevcudu tek sayı ise, öğretmen de biriyle eşleşir.
- Eşleşen çocuklar aralarında bir metre mesafe olacak ve yüzleri birbirine bakacak şekilde dururlar. Bir çocuk lider, diğer çocuk ise "ayna" olur.
- Yalnızca belden yukarı hareket edecek şekilde, lider basit jestler veya hareketler yapmaya başlar. "Ayna" ise liderin yaptığı hareketleri tıpkı bir ayna gibi taklit eder. Bazı çocuklar sağ-sol değişiminde problem yaşayabilir. Lider sağ elini kaldırıyorsa, "ayna" da tıpkı bir aynanın yansıması gibi sol elini kaldırmalıdır. Eğer çocuklar yanlış yaparsa, onlara bir "video" olduklarını, ayna olmadıklarını söyleyebilirsiniz.
- Lider rolündeki çocuklar ayna çocuk için olması gerekenden daha zor hareketler yapmayı deneyebilirler. Onlara amacın eşlerini ayna gibi en iyi şekilde yansıtmak olduğunu ve eğer uyumlu hareket ederlerse dışarıdan bakan bir gözün hangi çocuğun lider hangi çocuğun ayna olduğunu anlayamayacağını hatırlatın.

- Lideri düz, devamlı hareketler yapmaya teşvik edin, çünkü ani hareketler neredeyse her zaman "ayna" çocuğun yakalayamamasına neden olur. "Ayna"nın tam olarak takip edebileceği hareketleri yapmak liderin sorumluluğundadır.
- Daha net bir iletişim kurmalarını sağladığı için onlara elleri yerine birbirlerinin gözlerine bakmalarını söyleyin. Eşleri onlara bakmak zorunda olduğu için liderler de doğrudan eşlerine bakmak zorundadır, dolayısıyla ayna yansımalarının kusursuz olmasının tek yolu liderin de eşine bakmasıdır. Eğer lider başka bir yere bakarsa, "ayna" da başka bir yere bakarak hareketi taklit eder, daha sonra "ayna" liderin yaptığı hareketleri göremez.
- Tüm çocuklar ayna yansımalarına konsantre olduktan sonra, birkaç kez liderlerini değiştirmelerini isteyin. Liderlerden ayna olmasını, aynaların da lider olmasını isteyin. En başta, her lider değiştirdiklerinde en baştan başlamak zorunda kalacaklar, ancak aktivitenin ilerleyen dakikalarında hareketin düz akışını etkilemeden liderleri değiştirecekleri noktayı öğreneceklerdir.

Öğrenme aktivitesi: Ayakla Oy Ver¹⁵

Söyle: (2 dakika)

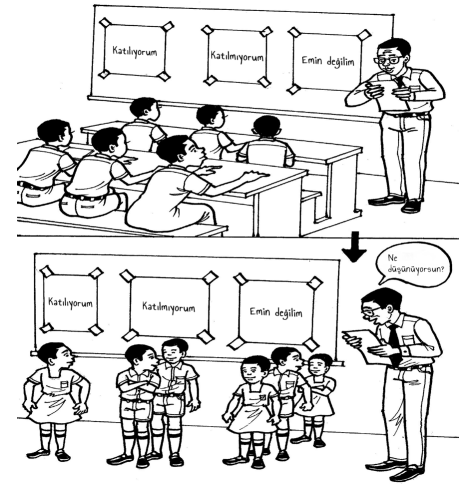
- Çocuklara bu aktivitenin amacının belli konularda ilgili kendi inançlarının ve görüşlerinin daha çok farkına varmalarını ve başkalarının sahip olduğu farklı inançları ve görüşleri anlamalarını ve kabul etmelerini sağlamak olduğunu söyleyin.

Yap: (25 dakika)

- 'Her Zaman', 'Bazen' ve 'Asla' kelimelerinin yazılı olduğu levhaları tüm çocukların görebileceği kadar yüksek bir yere asın ve aralarında biraz boşluk bırakın veya ayrı duvarlara asın. Okuyamayan çocuklar için üç tane yüz veya tik koyabilirsiniz (sağda gösterilmiştir).
- Açıklayarak ve sorular sorarak çocukların "her zaman, bazen ve asla" kavramlarını anlayıp anlamadıklarını kontrol edin, aynı zamanda anlamı göstermek için altında tik işaretleri olan bir masa gibi görseller de kullanabilirsiniz.

- Çocuklara bu aktivitede bazı önermeler okuyacağınızı söyleyin. Her birini düşünmelerini ve 'her zaman' mı, 'bazen' mi doğru olduğuna ve 'asla' doğru olmadığına karar vermelerini isteyin.
- 'Her Zaman', 'Bazen' ve 'Asla' tabelalarını gösterin ve çocuklara görüşlerini en iyi açıklayan tabelaya doğru yürüyerek 'ayaklarıyla oy vermelerini' söyleyin. Çocuklara fikirlerini değiştirmenin ve her seferinde yeni bir levhaya doğru gitmelerinin NORMAL olduğunu söyleyin.
- Çocukların siz 'Her zaman', 'bazen' ve 'asla' dediğinizde ne kastettiğinizi anladıklarından emin olmak için kontrol edin.
- Isınma olarak iki örnek verin. Önermeyi okuyun ve 'Her zaman mı katılıyorsunuz?' 'Bazen mi katılıyorsunuz?' veya 'Asla katılmıyorsunuz?' diye sorun.

— Cümlelerle **1. alıştırma**: "Benim en sevdiğim renk mavi".

HER ZAMAN	BAZEN	ASLA
✓	✓	✓
✓	✓	✓
✓	✓	✓
✓	✓	✓
✓	✓	✓

- Çocuklar düşünceleriyle eşleşen levhanın yanına gittikten sonra, birine neden o cevabı verdiğini sorun (unutmayın, bu öğrencilere 'ayakla oy verdikten' sonra cevaplarının sebeplerinin sorulacağını gösterecektir)
- 2. alıştırma**: "Tatlı yiyecekler yemeyi severim".
- Yukarıdaki gibi çocukların verdikleri cevabın nedenlerini sorarak devam edin.
- Çocuklara fikirlerini değiştirmenin ve her seferinde yeni bir levhaya doğru gitmelerinin NORMAL olduğunu hatırlatın.
- Çocuklara "doğru" veya "yanlış" cevaplar aradığımızı, insanların görüşlerini aradığımızı hatırlatın.
- Her önermeyi (aşağıdaki) birer birer yüksek sesle okuyun.
 - Her seferinde çocukların ayakla oy vermesine izin verin.
 - Herkes 'oy' verdikten sonra, gönüllülerden "her zaman", "bazen" veya "asla" levhalarına gitme nedenlerini söylemelerini isteyin.
 - Not: Her türlü zararlı sosyal normları ve toplumsal cinsiyet normlarını desteklememek için deneme soruları sorun ve fikirler ekleyin (aşağıdaki nota göz atın)
- Tüm önermeleri tamamladıktan sonra, çocuklara tartışmak için yerlerine dönmelerini söyleyin.

Aktivite önermeleri (not- bağlama göre uyarlayın)

- Kitap okumak matematikten daha eğlencelidir
- Köpekler kedilerden daha büyüktür
- Benden genç olan çocukları korumaya çalışmalıyım
- Futbol en eğlenceli spordur
- Eğer arkadaşlarımdan hepsi bir şey yapıyorsa, istemesem de ben de o şeyi yapmalıyım
- Kızlar oğlanlardan daha zekidir*
- Okula geç kalırsam, beni döverler*
- En lezzetli meyve muzdur
- Engelli çocuklar çok zeki olabilir*
- Büyük çocukların disiplin için küçük çocukları dövmesi normaldir
- Eğer bir öğrencinin başka bir öğrenciye vurduğunu görürsem bir yetişkine haber vermem gerekir

*Kolaylaştırıcıya not:

Eğer şiddet, toplumsal cinsiyet ve katılım (örn. kızlar daha zekidir) ile ilgili önermeler verilecekse, kolaylaştırıcının iyi hazırlanmış olması gerekir. Eğer önermeler negatif toplumsal cinsiyet normlarını veya sosyal normları destekliyse, bu durum sorgulanmalı ve uygun şekilde kolaylaştırılmış bir tartışma ve deneme soruları ile ortadan kaldırılmalıdır. Örneğin, bazı çocuklar kızların veya oğlanların her zaman daha zeki olduğuna inanabilir ve siz de bu durumda hem oğlanların hem de kızların zeki olabileceği fikrini gündeme getirecek sorular sormayı denemelisiniz (örn. "Matematikte iyi olan oğlan tanıyor musunuz?", "Kitap okumada iyi olan kızlar tanıyor musunuz?"), eğer cevap yoksa, kendi tecrübelerinize başvurabilir ve şöyle bir şey söyleyebilirsiniz: "Birçok farklı yerde öğrencilere öğretmenlik yaptım ve oldukça zeki kız ve oğlan öğrenciler gördüm, dolayısıyla hem kızlar hem de oğlanların zeki olabileceğini düşünüyorum".

Tartış (10 dakika)

Çocuklara aşağıdaki üç soruyu sorun:

- Başka bir çocuğun kendilerinden farklı bir görüşe sahip olması ne hissettirdi?
- Birinin söylediği şey onların fikrini değiştirdi mi ve farklı bir levhaya gitmek istediler mi? Eğer öyleyse, neden?
- Bu aktiviteden ne öğrendiniz?

Toparla ve özetle (3 dakika)

Çocuklara herkesin kendi görüşüne sahip olma ve bu görüşleri ifade etme hakkı olduğunu söyleyin. Çocuklara insanların farklı fikirlere sahip olduğunu ve bu farklılıklara saygı duyulması ve ön yargılı yaklaşılmaması gerektiğini hatırlatın.

Farklılıklara saygı duyulduğunda birbirimizin fikirleriyle birlikte sohbet etmek daha kolaydır.

Tekrarla (15 dakika)

Haftalık tekrar

Öğrenciler oğlanların veya kızların "her zaman yaptığı" veya "asla yapmadığı" veya "yapması gereken" şeylerden bahsettiğinde cinsiyet rolleri ile ilgili benzer sorular sorun ve tartışmalar yaratma fırsatlarını değerlendirin.

¹⁵ Eğer bu aktiviteyi farklı bir bağlamda yapıyorsanız, kültürel olarak uygun başka bir şeyle değiştirebilirsiniz. Bu aktivite USAID/Uganda USAID/Uganda Literacy Achievement and Retention Activity tarafından

geliştirilen ve Creative Commons Attribution 4.0 International License tarafından ruhsatı verilen orijinal aktivitenin uyarlanmış versiyonudur. Bu aktivite esinlenilmiştir: Activity 18:

"Vote with your feet," pages 74-76, Journeys: Activity Handbook for Children, Research Triangle Institute, 2017.

13-16 yaş çocuklar için aktivitenin uzatılması: (20 dakika)

- Size sınıftaki diğer çocuklardan farklı olduğunuzu en çok hissettiren şey ne?
- Size diğer çocuklarla aynı olduğunuzu hissettiren şey ne? Size bir grubun parçası olduğunuzu hissettiren şey ne?
- Sizce çocuklar gruplarına uyum sağlamak, grubun diğer üyeleriyle aynı olmaya çalışmak için ne yapıyor?
- Aynı olmak neden iyidir?
- Neden kötü olabilir?

KONU 4: GÜÇ VE DÂHİL OLMA

Ana mesajlar:

- Toplumda farklı güç türleri vardır – güç kelimesi kendi içinde kötü değildir, ancak fark yaratan ve zararlı olabilen o gücü nasıl kullandığımız önemlidir.
- Toplumdaki bazı insanlara daha fazla güç verilmiştir, bu güç bir kişi tarafından başka birinden daha fazla kullanıldığında tehlikeli sonuçlar doğurabilir.
- Gücü kendi hayatlarımızda kullanmakta özgür olmalı, ancak başka insanlar üzerinde baskı kurmak için kullanmamalıyız.

Alanlar:

Bu aktivite aşağıdaki alanları ele almaktadır:

- Sosyal ve duygusal öğrenme
 - Öz farkındalık
 - Sosyal farkındalık
- Şiddetten korunma ve yanıt (farkındalık, bildirme ve yönlendirme)
 - Okul ortamı/sosyal roller
- Cinsiyet rolleri
 - Güç ve statü

Kolaylaştırıcılara yönelik bilgiler:

- Gücün farklı türleri vardır ve çocukların bu gücü yanlış kullanmanın doğru olmadığını bilmesi gerekir. Öğretmen-öğrenci, büyük çocuk-küçük çocuk, oğlan-kız gibi ilişkilerde güç dengesizlikleri olabilir. Bu sebepten dolayı, daha az güce sahip olan birey söz hakkına sahip olmayabilir ve şiddetin veya istismarın hedefi olabilir. Genellikle daha az güce sahip olan bu kişilerin duyguları ve ihtiyaçları göz ardı edilir.
- Güç kendi içinde kötü değildir. Güç yetki ve dayanıklılık anlamına gelir ve fark yaratan şey bu yetkiyi nasıl kullandığımızdır. Güce sahip olmak baskı ve ayrımcılığın temelinde yatar, ancak güçlendirmenin de temeli sayılır.

BUGÜN NE ÖĞRENECEĞİZ?

Çocuklar gücün farklı boyutlarını ve bizi nasıl daha güçlü yapabileceğini, ancak aynı zamanda toplum içerisinde nasıl zarara sebebiyet verebilecek şekilde kullanılabileceğini öğrenecekler.

NEYE İHTİYACIMIZ OLACAK?

- Yazı tahtası
- Yapışkan bant
- A5 kağıt veya kart

NE KADAR SÜRECEK?

- 5 dakika – farkındalık aktivitesi
- 60 dakika – öğrenme aktivitesi
- 15 dakika – 13-16 yaş çocuklarla aktivite
- 15 dakika – aktivitenin tekrarlanması

NEREDE OLACAĞIZ?

Çocukların yürüyebileceği ve birbiriyle konuşabileceği kadar yeterli büyüklükte bir alan.

- Genel olarak gücün dört farklı türü vardır:
 - **Baskıcı Güç:** Bu bir kişiyi veya durumu negatif yönde kontrol etme ve başkalarına istediklerinizi veya hissettiklerinizi yaptırabilme anlamına gelir.
- İlgili kelimeler: Baskı, zorlama, hükmetme, zor kullanma

- **Birleştirilmiş Güç:** Başkalarıyla birlikte güce sahip olmak, bağlantı kurmak ve fikirleri paylaşmak için bir araya gelmek, farklılıklar olsa bile birlikte hareket etmektir.
- İlgili kelimeler: Kolektif eylem, dayanışma, destek, işbirliği
- **İçindeki Güç:** İçindeki güç kişinin kendi becerilerine ve kabiliyetlerine güvenmesi ve inanması.
- İlgili kelimeler: Öz saygı, delalet, güven, istek, kendine inanma
- **Destekleyici Güç:** Kendi hedeflerimizi gerçekleştirmek ve başkalarını desteklemek için harekete geçme seçeneklerine sahip olmak.
- İlgili kelimeler: Eylem, destekleme, teşvik, dahil olma, başkalarını kazandırmak
- ‘Güçlendirme’ kelimesi ise aşağıdaki kavramlarla ilgilidir:
 - **Seçim** - kişinin kendi hayatını ve geleceğini etkileyen seçimleri yapabilme ve etkileyebilme kabiliyeti
 - **Söz hakkı** - kişinin kendi inançlarını, duygularını ve ihtiyaçlarını ifade edebilme ve tartışmalara ve karar ama süreçlerine katılabilme kabiliyeti.
 - **Delalet** - kişinin amaçlarına ulaşabilmek ve için harekete geçebilme ve kendi bedeni, geleceği ve hayatı ile ilgili karar verebilme kabiliyeti.
- Güç hakların uygulanması (bir önceki bölüm) ile yakından ilişkilidir. Daha fazla istediğini yapma gücüne sahip olan ve başkaları üzerinde baskıcı güç kuran insanlar genellikle haklarını daha çok arar ve kullanır.

Hazırlıklar:

- Aşağıdaki hikayeyle birlikte bir yazı tahtası hazırlayın, isimleri ve detayları kendi bağlamınıza uyarladıktan sonra, cümleler içerisinde gösterildiği şekilde boşluklar bırakın:

Kerem ve Buket aynı okuldur. İkisi de birbirinin arkadaşıdır ve matematiği severler. İkisi de birey olarak (a) _____ güce sahiptir ve iyi bir okula gitmeyi hak ettiklerine dair kendilerine güvenmektedir. Emre da aynı okula gitmektedir. Emre'nin kendinden küçük bir kız kardeşi vardır, ancak çok fazla kavga ederler. Çünkü Emre kardeşinin oynadığı oyunları kontrol etmek ve ev işlerinin tümünü ona yaptırmak için üzerinde (b) _____ güç kullanmaya çalışmaktadır. Buket ve Kerem, Emre'nin kardeşine bu kadar kaba davranmasından hoşlanmamaktadır. Bu yüzden Buket ve Kerem, Emre ile kardeşine daha kibar olması, onu desteklemesi ve konuşması için (c) _____ güce başvururlar. Eğer kardeşine ev işlerinde yardım ederse, kardeşinin de ders çalışması için daha fazla zamanı olacağını anlatırlar. Emre durumu anlar ve kardeşine daha kibar olmayı kabul eder. Tüm kızları ve oğlanları ev işlerini paylaşmaya teşvik etmek için hep birlikte (d) _____ gücü kullanırlar.

Uyarlamaya ilişkin not: Yukarıdaki parçayı kullanan aktivitenin ciddi oranda uyarlanması gerekebilir. Dil: Metnin ve farklı güç türlerinin tercümesi çok dikkatli bir şekilde yapılmalıdır- bazı dillerde anlam İngilizcedeki gibi edatlarla değişmeyebilir (over, with, within, to), tamamen farklı kelimelere ihtiyaç duyulabilir. Seviye: Örnek metin 12 yaş altı bazı çocuklar için zor olabilir, dolayısıyla örnek bir çalışma yapmanız ve gerekli olduğunda uyarlamamız gerekebilir. Kilit nokta kötü gücün (başkaları üzerinde baskı kurmak) ve iyi gücün (öz güven ve başkalarına yardım etmek) olduğudur, basitleştirmek için aşağıdaki önerilere göz atın.

- Yazı tahtasını beş bölüme ayırın, yanlardaki her bölüme güç türlerinden bir tanesini yazın:
 - Destekleyici Güç
 - Baskıcı Güç
 - Birleştirilmiş Güç
 - İçindeki Güç
- Bir karta veya bölüme aşağıdaki örnekleri yazın:

“Kes sesini ve otur”	“Birlikte çalışırsak pozitif bir değişim yaratabileceğimizi düşünüyorum”	“Size yardımcı olmak için ne yapabilirim?”
“Sanırım önemli bir şey söyleyeceksin”	“Sence bu problemi nasıl çözebiliriz?”	“Burada olmayı hak ediyorum”
“Fen derslerinde gerçekten çok iyiyim”	“Büyüdünce doktor olmak istiyorum”	“O kız çok çirkin ve ten rengi çok kötü”
“Sadece duygusal davranıyorsun”	“Nergis, sen ne düşünüyorsun?”	“Neden birlikte Fransızca çalışmıyoruz?”
“Senin eğitimin çok da önemli değil”	“Eğer sen de istersen ödevlerinde sana yardım edebilirim”	“Eğer çok çalışırsan büyük şeyler başarabilirsin”

Farkındalık aktivitesi

Bilinçli Nefes¹⁶ (5 dakika)

- Çocuklara rahat edebilecekleri şekilde oturmalarını ve gözlerini kapatmalarını isteyin.
- Onlardan güzel bir bahçede yürüdüklerini hayal etmelerini isteyin.

¹⁶ Bu farkındalık aktivitesi Save the Children HEART (Sanatta İyileşme ve Eğitim [Healing and Education through the Arts]) araç kitinden uyarlanmıştır.

- Önlerinde yerde rengarenk bir çiçeği gördüklerini hayal etmelerini söyleyin.
- Çocukları çiçeğin nasıl görüldüğünü ve koktuğunu düşünmeye teşvik edin.
- Daha sonra, gözlerini açmalarını isteyin.
- Onlara eğilip çiçeği "almalarını" ve sağ elleriyle tutmalarını söyleyin.
- Şimdi de yanlarında üzerinde bir tane mum olan bir masa hayal etsinler.
- Daha sonra da mumu "almalarını" ve sol elleriyle tutmalarını söyleyin.
- Şimdi çiçeği koklasınlar (derin ve yavaş nefes alarak gösterin) ve mumu üflesinler (yavaşça nefes vererek gösterin).
- Hep birlikte beş kez nefes alarak ve vererek tekrarlayın (çiçeği koklayarak ve mumu üfleyerek).

Öğrenme aktivitesi: Güç nedir? (Bölüm Bir)¹⁷

Söyle: (3 dakika)

- Bu aktivitenin amacının gücü ve bireyler ve gruplar olarak her birimiz için ne anlama geldiğini düşünmek olduğunu anlatın.
- Kendi tecrübelerimiz üzerinden düşüneneğimizi açıklayın.

Yap: (20 dakika)

1. Yazı tahtasının ortasındaki büyük bir alana "güç" kelimesini yazın.
2. Katılımcılardan sırayla "güç" anlamına gelen kelimelere ve ifadelere eklemelerini isteyin.
3. Tüm eklemeleri "güç" kelimesinin etrafına yazın. Bu süreçte hızlı beyin fırtınası temposuyla ilerleyin. (İlgili eklemeler: kuvvet, kabiliyet, yetki, şiddet, zorlama, prestij, kontrol, para, enerji, vb.)
4. Katılımcılara katkılarından dolayı teşekkür edin.
5. Sor ve tartış: "Gücü iyi veya kötü bir şey olarak mı görüyorsunuz? Neden?"
6. Açıkla: "Birçok güç türü vardır, güç pozitif veya negatif yönde kullanılabilir. Sonraki alıştırmada gücün nasıl farklı şekillerde olabileceğini keşfedeceğiz".

¹⁷ Bu aktivite uyarlanmıştır. Sasa! Start Training module p.7

7. Kerem, Buket ve Emre'un hikayesiyle birlikte hazırladığınız tahtayı ortaya koyun veya kağıdı duvara asın. Eğer çocuklar okumakta zorlanıyorsa, hikayeyi herkese sesli bir şekilde okuyun.
8. Tahtadaki veya kağıttaki hikayeyi okuyun. Metinde bir boşluğa denk geldiğinizde "mmmm" olarak okuyun.
9. Şimdi de hikayeyi tekrar okuyun ve boşluklara geldiğinizde duraklayın. Durakladıktan sonra, katılımcılara yerleştirilmesi gereken kelimenin ne olduğunu düşünmelerini isteyin.
10. Bir anlaşmaya varana kadar tartışmaya devam edin.
11. Grup olarak aşağıdaki kelimeleri tamamlayın:
 - a. İçindeki
 - b. Baskıcı
 - c. Birleştirilmiş
 - d. Seçme
12. Açıkla: "Gücün farklı türleri vardır: Kişinin içindeki güç, baskıcı güç, birleştirilmiş güç ve destekleyici güç. Güç pozitif veya negatif yönde kullanılabilir.

Not: Yukarıda bahsedildiği gibi, boşlukları doldurma aktivitesinin çok zor olduğunu düşünüyorsanız, hikayeyi büyük kelimelerle okuyabilir ve öğrenciler "güç" kelimesini duyduklarında bir hareket yapabilirler (örn. güç kelimesini her duyduklarında el kaldırırlar). Siz de daha sonra her durumda "iyi" veya "kötü" güç olduğunu ve nedenini tartışmak için duraklayabilirsiniz.

Öğrenme aktivitesi: Güç nedir? (Bölüm İki)¹⁸

Yap: (10 dakika)

13. Kağıtları kullanarak her bir kağıdı ayrı ayrı duvarlara asın:
 - Baskıcı Güç
 - İçindeki Güç
 - Birleştirilmiş Güç
 - Destekleyici Güç
14. Bu öğrenme aktivitesinin birinci bölümündeki hikayeyi kullanarak, grup olarak çocukları bu güç türlerinin ne anlama geldiğini düşünmeye teşvik edin. Kılavuz bilgiler için kolaylaştırıcıya notlar kısmındaki tanımları ve örnekleri kullanın.

¹⁸ Bu aktivite ergenlik çağındaki kızlar için UK Fearless Futures Schools Peer Power Toolkit izni ile uyarlanmıştır <http://www.fearlessfutures.org/schools/>

Söyle: (3 dakika)

15. Çocuklar farklı güç türlerini öğrendikten sonra, her bir güç türünün günlük hayatlarımızda nasıl karşımıza çıktığını daha ayrıntılı olarak keşfedeceğinizi açıklayın.
16. Çocukları ikili gruplara (veya sınıf mevcuduna bağlı olarak 3 kişilik gruplara) ayırın ve her gruba aşağıda hazırlanan ifadelerin yazılı olduğu birer kağıt verin.
17. Çocuklardan kağıdı ve kağıtlarında yazılı olan ifadenin güç türlerinden hangisini temsil ettiğini tartışmalarını isteyin. Odada dolaşmalarını ve kağıtlarında yazılı olan ifadenin temsil ettiğini düşündükleri güç türünün yanına gitmelerini söyleyin. Eğer iki türe ait olabileceğini düşündüklerinden dolayı iki güç türünün arasında dururlarsa müdahale etmeyin, bazen ifadeler her zaman net olmayabilir ve yoruma açık olabilir.

Yap: (20 dakika)

18. Odada dolaşın ve her gruptan ifadelerini sesli okumalarını ve neden bu güç türünü seçtiklerini açıklamalarını isteyin.
19. Eğer emin değillerse, diğer çocuklara seçilen güç türüne katılıp katılmadıklarını ve nedenlerini sorun.
20. Aşağıdaki açıklamalara dayanarak onları doğru cevaplara yönlendirin (her zaman yoruma açık olacağını unutmayın):

"Kes sesini ve otur"	Baskıcı Güç: Bu ifade destekleyici olmamakla birlikte otoriterdir, diğer kişinin söz hakkını engellemektedir.
"Sanırım önemli bir şey söyleyeceksin"	Destekleyici Güç: Bu ifade başka birini kendine güvenmeye teşvik etmektedir.
"Fen derslerinde gerçekten çok iyiyim"	İçindeki Güç: Bu ifade kişinin başarılı olabileceğine dair öz güvenli olduğunu göstermektedir.
"Birlikte çalışırsak pozitif bir değişim yaratabileceğimizi düşünüyoruz"	Birleştirilmiş Güç: Bu ifade grup olarak bireyler arasında kolektif bir eyleme ve desteğe teşvik etmektedir.

"Büyüyünce doktor olmak istiyorum"	İçindeki Güç: Bu ifade kişinin başarılı olabileceğine dair kendine güvendiğini göstermektedir.
"Nergis, sen ne düşünüyorsun?"	Destekleyici Güç: Bu ifade başka bir kişiyi düşüncelerini paylaşmaya ve konuşmaya teşvik etmektedir.
"Size yardımcı olmak için ne yapabilirim?"	Destekleyici Güç: Bu ifade birine ihtiyaçlarını dile getirme imkanı tanımaktadır.
"Okula gitmeye hakkım var"	İçindeki Güç: Bu ifade katılıma yönelik güveni temsil etmektedir.
"O kız çok çirkin ve ten rengi çok kötü"	Baskıcı Güç: Bu ifade birine kötü hissettirmek ve güvenini sarsmak için ses tonunu kullanarak o kişi üzerinde baskı kurmaktadır.
"Neden birlikte Fransızca çalışmıyoruz?"	Birleştirilmiş Güç: Bu ifade destekleyici ve kolektif bir grup olmaya teşvik etmektedir.

Tartış: (10 dakika)

21. Çocuklara bu aktivitede neler öğrendiklerini düşünmeleri için onlara 1-2 dakika verin. Daha sonra şunu sorun:
 - a. Güç ile ilgili ne öğrendiniz?
 - b. Sizi şaşırtan bir şey oldu mu?
22. Çocukları öğrendikleri farklı güç türlerini düşünmeye teşvik edin:
 - a. Gücün pozitif yönleri nelerdir?
 - b. Güç hangi durumlarda zararlı olabilir?
 - c. Başkalarına güç vermek için neler yapabiliriz?
23. Son olarak, çocuklara bunun kendi toplumlarında ne anlama geldiğini düşünmeye teşvik edin:
 - a. Toplumdaki bazı insanlar diğerlerinden daha fazla güce sahip midir?
 - b. Bu insanlar bu gücü başkaları üzerinde baskı kurmak, başkalarını desteklemek ve başkalarıyla güçleri birleştirmek için mi kullanıyorlar?

Toparla ve özetle (2 dakika)

- Gücün pozitif ve negatif yönde kullanılabilen farklı türleri vardır.
- Bazen gerçekleştiremesek de hepimizin içinde güç vardır.
- Sahip olduğumuz gücün farkında olmanın öneminden ve bu gücü başkalarını engellemek veya onları teşvik etmek ve desteklemek için nasıl kullanabileceğimizden bahsedin.
- Gücümüzü başkalarının üzerinde baskı kurmak için kullanmak kişinin haklarını istismar etmektir.
- Çocuklara hepimizin içinde güç olduğunu ve bu gücü beslemek için çevremizdeki insanlar tarafından desteklenmemiz gerektiğini hatırlatın.

13-16 yaş çocuklar için aktivitenin uzatılması:¹⁹ (15 dakika)

- Her katılımcıya iki kağıt verin.
- Çift kişilik gruplara ayrılmalarını söyleyin.
- Her grup birleştirilmiş güç, içindeki güç, destekleyici güç ve baskıcı güç olmak üzere hepsinin yer aldığı kendi güç önermelerini bulmalıdır.
- Gruptan ifadelerini ve bu ifadelerin hangi güç türlerini temsil ettiğini paylaşmasını isteyin.

Tekrarla: (15 dk)**Tekrar sıklığı: DEVAMLI**

- Sınıftaki çocuklar veya gruplar arasında anlaşmazlıklar olduğu günlerde, gerginliği ve anlaşmazlığı çözüme kavuşturduktan sonra sakın bir anda aşağıdaki soruları tartışmaya çalışın:
 - Bu durumda kim daha güçlüydü?
 - Neden bu kişi daha güçlüydü?

KONU 8: ZOR DUYGULARLA BAŞA ÇIKMAK**Ana mesajlar:**

- Duygularımızı anlamaya ve kontrol etmeye çalışmak.
- Zor veya negatif duygularla başa çıkmak.

Alanlar

Bu aktivite aşağıdaki alanları ele almaktadır:

- Sosyal ve duygusal öğrenme
 - Öz farkındalık
 - Otokontrol
 - İlişki becerileri
- Şiddetten korunma ve yanıt (farkındalık, bildirme ve yönlendirme)
 - Okul ortamı/sosyal roller

BUGÜN NE ÖĞRENECEĞİZ?

Hissettiğimiz güç duyguları kontrol etmek için bazı teknikler.

NEYE İHTİYACIMIZ OLACAK?

- Sadece kendimiz

NE KADAR SÜRECEK?

- 5 dakika – farkındalık aktivitesi
- 60 dakika – öğrenme aktivitesi
- 15 dakika – 13-16 yaş çocuklar için aktivite
- 5 dakika – aktivitenin tekrarlanması

NEREDE OLACAĞIZ?

Eğer hava çok güzelse dışarıda yapılabilir. Aktivitenin içeride yapılması durumunda, çocukların rahatlıkla hareket edebileceği bir alan yaratın.

Farkındalık aktivitesi**Bilinçli nefes²⁰ (5 dakika)**

- Çocuklara rahat edebilecekleri şekilde oturmalarını ve gözlerini kapatmalarını isteyin.
- Daha sonra nefeslerini içlerine çekerken ve dışarı bırakırken nasıl hissettiklerini sorun.
- Nefes alırken yükselişini, verirken de alçalışını hissedebilmeleri için ellerini karınlarına koymalarını söyleyin.
- Bunu beş kez yapın – beş kez nefes alma, beş kez nefes verme.
- Beş nefesten sonra, onları farkına varabilecekleri düşüncelere ve duygulara yönlendirin, daha sonra onları bu düşünce ve duyguları serbest bırakmaya davet edin.
- Onlara duygu ve düşüncelerin baloncuklar olduğunu ve nefes verirken havaya uçtuğunu hayal etmelerini söyleyin.
- Beş nefesi tekrarlayın – beş kez nefes alma, beş kez nefes verme – ve bunu güzel hissettirdiği sürece birçok kez yapın.

Öğrenme aktivitesi: Ejderha evcilleştirme²¹**Söyle: (1 dakika)**

- Çocuklara vahşi birer ejderhalar olduğumuzu hayal edeceğimiz bir oyun oynayacağımızı söyleyin. NOT: Bağlama uygun olması için hayvanı değiştirebilirsiniz. Örneğin bir aslan, fil, tek boynuzlu at veya diğer uygun hayvanlardan birini seçebilirsiniz. Hayvanların gerçek olup olmadığı önemli değildir, ateş üfleleyen ve uçabilen bir aslan olabilir.

Yap: (40 dakika)

1. Çocuklara ateş topları püskürtebildiğinizi ve uçmak için çok büyük kanatlarınız olduğunu hayal etmelerini söyleyin. Herkes ayağa kalkıp yavaşça ve özgürce, bölgeyi keşfederek ve güçlü ve güvende hissederek sınıfta ejderha gibi dolaşsın.
2. Çocuklara bunun için 2-3 dakika verin.
3. Şimdi de çocuklara at olduklarını, birinin onların üstüne bindiğini ve onları kontrol etmeye çalıştığını

²¹ This learning activity is adapted: The Super Twins and the Dragon, Page 47 to 52 of Mejía, José Fernando; Rodríguez, Gloria Inés; Guerra, Nancy G.; Bustamante, Alejandra; Chaparro, María Paula; Castellanos, Melisa. 2016. Step by Step: Teacher's Guide – Third Grade (English). Social and Emotional Learning Program. Washington, D.C.: World Bank Group. <http://documents.worldbank.org/curated/en/918251527275945409/Teacher-s-Guide-Third-Grade>

ama kontrol edilmek istemediklerini hayal etmelerini söyleyin. Kurtulmaya çalıştıkları için, kanatlarını çırpmalarını, vahşice ateş püskürtmelerini ve koşmalarını söyleyin.

4. Çocuklara canlandırmaları için yine 2-3 dakika verin.
5. Şimdi de çocuklara birinin nazikçe gelip üstüne binip binemeyeceğini sorduğunu hayal etmelerini söyleyin. O kişiye güvenmelerini, üstüne binmelerini ve dolaşmalarını isteyin. Şimdi herkes mutlu, sakın ve nazik bir şekilde uçuyor olmalı. Gördüğünüz manzaraları hayal edin. Gittikleri yeni yerleri hayal edin.
6. Çocuklara canlandırmaları için yine 2-3 dakika verin.
7. Çocuklara şunu söyleyin:
 - “Bugün duygularımızı doğru zamanda mutlu bir şekilde yaşayabileceğimiz şekilde nasıl yönetebileceğimizi konuşacağız.”
 - Duygularımız içimizdeki bu ejderha gibidir, duygularımızdan keyif almak için onları doğru bir şekilde yönlendirmeyi öğrenmemiz gerekir.
 - Peki ejderha kontrolden çıkarsa neler olabilir? Çevresindeki insanlara ve eşyalara neler yapabilir?
8. Çocukların cevaplarını dinleyin.
9. Çocuklara şunu söyleyin:
 - “İçimizdeki ejderhanın bize veya başkalarına zarar vermesini engellemek için ona ne zaman yükseleceğini, alçalacağını, hızlanacağını veya yavaşlayacağını ve ihtiyaç duyduğumuzda ne zaman duracağını öğretmek zorundayız. Öfke, korku veya hatta mutluluk gibi güçlü duyguları hissettiğimizde, bu duyguları ne çok az ne de çok fazla, doğru seviyede hissetmeliyiz. Şimdi size Süper İkiizler adında bir hikaye okuyacağım”.
 - Hayvana sadece erkek özellikleri yüklememeye ve bazı cinsiyet yargılarını desteklememeye dikkat edin.

Süper ikizlerin hikayesi

Merhaba! Bizler Süper İkizleriz.

Gücümüzün nerede olduğunu biliyor musunuz? Ne yumruklarımızda, ne de dillerimizde... Gücümüz aklımızda. Ve aklımızla ejderhaları eğittik. Duygular ejderhalar gibidir; korkutucu ama aynı zamanda nasıl eğiteceğinizi bilirseniz sıcakkanlı ve çok eğlenceli olabilirler! Tıpkı biri bizi bir şeye zorladığında, kalemlerimizi kaybettiğimizde, korktuğumuzda veya çok mutlu olduğumuzda sıralarımızın üstüne atlamak istediğimiz gibi... Bizim ejderhamız da sabahları uyanıp uçmak ve ateş püskürtmek ister! Onu nasıl eğiteceğimizi biliyoruz ve sizin de aynı şeyi yapabilmeniz için size nasıl yaptığımızı anlatacağız! Sadece aşağıdaki adımları izleyin:

Mor İkiz: Çok yoğun duygular hissettiğimizde, hızlanmak yerine durur ve en az üç kez derin derin nefes alıp veririz. Bu kalp atış hızımızı biraz yavaşlatır. Sonra da sakinleşene kadar geriye doğru 10'dan 1'e kadar sayar veya sevdiğimiz şeyleri düşünürüz. Bu aynı ejderhanın yavaşlamasına ve daha da şiddetlenmesini önlemeye yardım etmek gibidir.

Turuncu İkiz: Çok durgun hissettiğimizde, örneğin çok yavaşladığımızda, sanki bize maç kazandıran o skor gibi ayağa kalkar ve zıplarız. Bu kan akışımızı birazcık hızlandırır. Ve hissetmek istediğimiz duyguyu (mutlu, gururlu, heyecanlı, keyifli) ve bize genelde o duyguyu hissettiren şeyleri düşünürüz. Bu ejderhanın daha yüksekte uçmasına yardım etmek içine biraz ateş koymak gibidir.

NOT: İkizleri anlatmak için seçilen renklerin oğlanlara veya kızlara atfedilen renk olmamasına dikkat edin. Burada turuncu ve mor rengini kullandık, ancak bağlama bağlı olarak farklı renkler de kullanılabilir. Hikayede toplumsal cinsiyet rollerini destekleyecek ifadeler kullanılmamalıdır.

10 Şimdi de onlara enerji ve şiddetli duyguları kontrol etmek için yapabileceklerini gösteren aşağıdaki talimatları verin:

- “Şimdi sizlerle birlikte bu ipuçlarının alıştırma yapacağız. Öncelikle sakın ve düzgün bir şekilde tekrar birer uçan ejderha gibi dolaşacaksınız,”
- “Üçe kadar sayacağım ve hepiniz hızlanacak ve kontrolden çıkacaksınız.”
- “Şimdi, sakinleşmek ve kontrolü tekrar ele almak için üç kez derin ve uzunca nefes alıp verin. Her nefeste yavaşlamalı ve tekrar düzgün bir şekilde uçmaya devam etmelisiniz”.
- “Yine üçe kadar sayacağım ve tekrar kontrolü kaybedeceksiniz”.
- “Şimdi kaostan uzaklaşmaya ve yavaşlarken geriye doğru 10'dan 1'e kadar saymaya odaklanın. Çocuklara yapmayı çok sevdikleri ve onları sakinleştiren şeyleri düşünmelerini söyleyin”.

11. Şimdi de onlara düşük enerjili duygularla başa çıkmak için yapabileceklerini gösteren aşağıdaki talimatları verin.

- “Aferin, şimdi mutlu uçan ejderhalar gibi düzgünce dolaşmaya devam edin. Daha sonra üçe kadar sayacağım ve sizler de enerjinizi kaybetmiş ve sıkılmış gibi çok ama çok yavaşlayacaksınız”.
- “Öğrenciler verdiğiniz talimatları uygularken öğrencilerden yumruklarını havaya kaldırarak bir maç kazanmış gibi çok yükseğe zıplamalarını söyleyin. Daha sonra onlardan sevdikleri güzel bir duyguyu düşünmelerini ve onlara o şekilde hissettiren bir şeyi hatırlamalarını isteyin”.
- “Bu düşüncüyü aklınızda tutun ve mutlu uçan ejderhalar gibi dolaşmaya başlayın”.

Tartış (15 dakika)

- Bu aktiviteden ne öğrendiniz?
- Hangi hareketler öfkeyi veya negatif duyguları kontrol etmemize yardımcı olabilir?
- Hangi hareketler düşük enerji ile başa çıkmamıza yardımcı olabilir?
- Bu ipuçlarını okulda ne zaman kullanabileceğinizi düşünüyorsunuz?
- Muhtemel cevaplar: Sınıf arkadaşlarıyla oyun oynadıklarında ve kazayla birbirlerine çarptıklarında, bir şey söylemek istediklerinde ve kimse onları dinlemediğinde veya birisi onların eşyalarını aldığı anda

Toparla ve özetle (5 dakika)

Bu aktivitede çok iyi iş çıkardınız ve kendinizi kontrol etmeyi başardınız.

Gücünüzün nerede olduğunu biliyor musunuz? Ne yumruklarımızda ne de dillerimizde... Gücümüz aklımızda. Ve aklımızla ejderhaları eğittik. Duygular, ejderhalar gibidir; korkutucu ama aynı zamanda nasıl eğiteceğinizi bilirseniz sıcakkanlı ve çok eğlenceli olabilirler! Tıpkı biri bizi bir şeye zorladığında, kalemlerimizi kaybettiğimizde, çok mutlu olduğumuzda sıralarımızın üstüne atlamak istediğimiz gibi... Bizim ejderhamız da sabahları uyanıp uçmak ve ateş püskürtmek ister! Onu nasıl eğiteceğimizi biliyoruz ve sizin de aynı şeyi yapabilmeniz için size nasıl yaptığımızı anlatacağız!

- **Derin Nefes Alıp Vermek:** Çok hızlı gitmek gibi çok yoğun duygular hissettiğimizde... Durun ve en az üç kez derin derin nefes alıp verin. Havayı içinize çekin ve yavaşça dışarı bırakın.
- **Vücudumuzu Ziplama Hazırlamak:** Çok yavaşlamak için çok durgun hissettiğimizde... Ayağa kalkın ve çok yükseğe zıplayın! Kan akışınızı birazcık hızlandırın! Hissetmek istediğiniz duyguyu ve size genelde o duyguyu hissettiren şeyleri düşünün.

Size çok yoğun hissettiren veya kontrolden çıkaran duyguları hissettiğinizde ve onları kontrol etmek istediğinizde bu ipuçlarını kullanabileceğinizi hatırlayın. Çok yoğun veya çok durgun hissettiğinizde.

13-16 yaş çocuklar için aktivitenin uzatılması: (15 dakika)

Çocuklara aşağıdaki soruları sorun:

- Genellikle çocuklara okulda mutlu hissettiren şeyler nelerdir?
- Çocuklar sinirli olduklarında ne yapıyorlar?
- Genellikle çocukları okulda sinirlendiren şeyler nelerdir?
- Çocuklar sinirli olduklarında ne yapıyorlar?
- Öfke, üzüntü veya kıskançlık duyduğumuzda durulmak ve sakinleşmek için bireysel olarak neler yapabiliriz?
- Başkalarının öfke, üzüntü veya kıskançlıkla başa çıkmalarına nasıl yardım edebiliriz?

Tekrarla: (5 dk)

Tekrar sıklığı: DEVAMLı

- Duyguların kötü olduğu mesajını verebileceği için çocuklara çok kaygılı olduklarında çıkışmayın. Bunun yerine, bir önceki oturumdaki sembolere dayanarak veya “Bu konuda çok heyecanlanmış görünüyorsun”, “Çok öfkeli olduğunu görebiliyorum”, “Çok mutlusun” veya “Bunun seni korkutması çok normal” gibi şeyler söyleyerek duygularını adlandırmalarını isteyerek çocukların duygularını anlamalarına yardımcı olabilirsiniz.
- Çocuğun duygularını kabullenin ve bu duyguyu kontrol etmesine yardımcı olun. Örneğin, çocuğa (kız veya oğlan olduğu fark etmeksizin) durmasını ve birkaç kez derin nefes alıp vermesini veya sevdiği şeyleri düşünmesini söyleyin. Çocuk sakinleştikten sonra bu başarıyı takdir edin ve nasıl davranacağına karar verdiğinde ona yardımcı olun.
- Öğrenmek birçok farkı duyguyla ilişkilidir. Yeni bir şey öğrenmenin mutluluğu ama aynı zamanda çok zor görünen bir görevi yerine getirememekten dolayı duyulan üzüntü ve öfke. Öğrencilerinizin ve çocuklarınızın ödevlerini yaparken veya bir aktiviteye katılırken duygularını öğrenmesine yardımcı olabilirsiniz. Duyguları tanımak onların daha fazla ve daha iyi öğrenmesine yardımcı olacaktır.
- Kendi davranışınızla öğrettiğiniz ve gösterdiğiniz örnekler çok önemlidir. Çocukların önünde duygularınızı ne kadar kontrol altında tuttuğunuzu düşünün. Örneğin, onları disipline etmek zorunda kaldığınızda çok sinirleniyor musunuz veya kontrol, sakinlik ve anlayış gösterebiliyor musunuz?

KONU 11: ŞİDDETİ TANIMAK

Ana mesajlar:

- Çocukların her gün karşılaştığı birçok farklı şiddet türü vardır.
- Şiddet sadece birine fiziksel olarak zarar veren bir davranış değildir. Duygusal olarak incinmesine sebep olduğumuz için biriyle uğraşmak, biri hakkında yalan söylemek, birini terk etmek veya birine sözlü olarak zorbalık yapmak da şiddettir. Buna duygusal şiddet adı verilir ve çocuklara ve yetişkinlere zarar verir.
- Şiddetin her türüne karşılık ilişkilere zedeler.

Alanlar:

Bu aktivite aşağıdaki alanları ele almaktadır

- Sosyal ve duygusal öğrenme
 - Sosyal farkındalık
- Şiddetten korunma ve yanıt (farkındalık, bildirme ve yönlendirme)
 - Çocuk Hakları
 - Şiddeti ve sınırlarımızı bilmek (i.e. CTCDŞ, taciz, zorbalık, fiziksel ceza)
 - Okul ortamı/sosyal roller
- Cinsiyet rolleri
 - Toplumsal cinsiyet eşitliği
 - Güç ve statü

Hazırlık:

- Şiddet aktiviteleri ile ilgili bağlama ve çocukların yaşına uygun hikayeler hazırlayın. Aşağıda 9-12 ve 13-16 yaş arası çocuklar için birkaç uygun örnek yer almaktadır, ancak bu örneklerin bağlama ve çocukların okuma düzeyine bağlı olarak uyarlanması gerekecektir.
- Kolaylaştırıcının yönlendirme veya destek ihtiyacı olması halinde yerel çocuk koruma protokollerini ve odak noktasını bilmesi önemlidir.

BUGÜN NE ÖĞRENECEĞİZ?

Okulda ve okula giderken veya okuldan gelirken karşımıza çıkan farklı şiddet türlerini bilmek.

NEYE İHTİYACIMIZ OLACAK?

- Yazı tahtası veya kağıt
- Renkli kalemler, boya kalemleri veya kurşun kalemler
- Yapışkan bant
- Şiddet senaryolarıyla ilgili kısa yazılar
- Her gruba okuması iyi olan birinin verilmesi

NE KADAR SÜRECEK?

- 5 dakika – farkındalık aktivitesi
- 50 dakika – öğrenme aktivitesi
- 15 dakika – aktivitenin tekrar edilmesi
- 15 dakika – 13-16 yaş çocuklar için aktivite

NEREDE OLACAĞIZ?

Masada veya temiz bir yerde çizim yapmaya uygun bir yer

9-12 yaş arası çocuklar için hikayeler:

Hikaye 1

Benim adım Kemal ve okula gitmeyi çok seviyorum. Çoğu zaman yalnızım çünkü sınıftaki oğlanlar içinde hiç arkadaşım yok. Okuldaki kızların birçoğunu tanıyorum, çünkü altı kız kardeşim var. Genellikle yalnız çalışırım veya kız kardeşlerimin arkadaşlarıyla konuşurum. Eğlenmek için bile birbiriyle dövüştükleri için oğlanlardan uzak dururum, çünkü dövüşmeyi sevmiyorum. Oğlanlar bana "muhallebi çocuğu" ve "korkak" diyor. Derslerimi seviyorum ama okuldayken büyük çocuklar benimle uğraştığında gözyaşlarıma engel olamıyorum. Bir gün yine ağlarken öğretmenim beni gördü ve bana neden ağladığımı sordu. Öğretmenime neden ağladığımı anlatınca bana "Peki, kız gibi davranmayı ve kızlarla oynamayı bırakmalısın" dedi. Öğretmenimin söyledikleri beni utandırdı ve bana yalnız hissettirdi çünkü gerçek arkadaşlarım sadece kız kardeşlerimin arkadaşlarıydı. Şu anda beni kimsenin anladığını düşünmüyorum ve kimse, hatta öğretmenlerim bile beni sevmiyor. Oğlanların sürekli benimle uğraşacaklarını düşünmekten okulda konsantre olmakta zorluk çekiyorum ve bir şey anlatsam da öğretmenin beni dinlemeyeceğini biliyorum.

Hikaye 2

Melek ve Leyla çok iyi arkadaştır. Leyla Melek'ten bir yaş küçüktür ve 4. sınıfa yeni başlamıştır. Leyla ilk başta sınıfını çok sevmiş ve arkadaşları Melek'e 4. sınıfa başladığı için ne kadar mutlu olduğunu anlatmıştır. Ama şimdi Leyla okulu pek sevmemektedir. Her gün iki arkadaş okuldan sonra eve birlikte dönerken, Leyla Melek'e sınıfındaki kızların ne kadar kaba olduğundan bahseder. Leyla'nın sınıfındaki çocuklar bazen ona "aptal" ve "çirkin" gibi kaba şeyler söylüyor. Bazen okuldaki büyük çocuklar zorla çantasını alıyorlarmış. Bir gün Leyla, Melek'e diğer kızların teneffüste onlarla oynamasına izin vermediğini anlatır. Melek'e, "Onlarla oynamaya çalıştığında beni görmezden geliyorlar" der. Leyla bunu arkadaşları Melek'e anlatırken ağlar.

Hikaye 3

Emre'nin dizi çok kötü bir şekilde yaralanmış ve okula o şekilde gitmiştir. Arkadaşlarına markete giderken kazara bisikletli birinin ona çarptığını anlatır. Bir sonraki gün Emre topallar, burnu kanar ve her tarafı kirlenmiştir. Öğretmeni endişelenir ve ona bunun nasıl olduğunu sorar. Emre gerçeği anlatır ve kendisinden büyük iki çocuğun her gün okula gelirken onu rahatsız ettiğini kabul eder. Emre öğretmenine bunu çocukların yüzüne çok sert bir yumruk attığı ve Emre'nin yere düştüğü gün anlatmıştır. Emre okula gelirken ve okuldan dönerken çok korkmaktadır. Öğretmenine anlattığı için şimdi daha çok korkmuştur, "Eğer o çocuklara ceza verilerse bana daha da çok zarar verebilirler" diye düşünür.

Hikaye 4

Melih okulunu çok sever ve şimdi yeni bir sınıfa gidecektir. Melih notları yüksek olduğu için yeni öğretmenin onu seveceğini düşünmüştür. İlk gün Melih ve arkadaşı bir grup projesinde birlikte çalışırlar ve yeni öğretmeni Kübra öğretmen onların konuştuklarını duyar. Kübra öğretmen oyun oynadıkları için her ikisine de bağırır ve onlara köşeye geçmelerini söyler. Melih ve arkadaşı günün geri kalanında köşede dururlar ve teneffüse dahi çıkamazlar. Melih utanmış ve aşağılanmış hissederek. Bir sonraki gün Melih bir soruya yanlış cevap verir. Ceza olarak da Kübra öğretmen ona iki hafta boyunca her gün ağır bir kova suyu okuldan kendi evine taşır. Melih artık okula gitmekte heyecanlı değildir ve düşük notlar almaya başlar. Okulu bırakmak ister.

13-16 Yaş Arası Çocuklara Yönelik Alternatif/ Ek Hikayeler

- Yaşı daha büyük olan çocuklara cinsel taciz ve istismar ile ilgili başka hikayeler anlatabilirsiniz (bir sonraki oturumda daha da geliştirilmiştir).

Hikaye 5

Betül arkadaşlarıyla oturmakta ve okul notları ile ilgili konuşmaktadır. Betül matematik notlarından hiç memnun değildir. Özellikle bu dönem çok çalışmasına rağmen notları çok düşüktür. Bu yüzden okul müdürünün yanına gitmeye karar verir. Okul müdürü Betül'e daha detaylı konuşabilmek için odasına okuldan sonra gelmesini söyler. Betül müdürün odasına gittiğinde, müdür kapıyı kapatır ve "Eğer benim için bir şey yaparsan notlarının yükselmesini sağlayabilirim" der. Betül endişelenir, ama müdür "Endişelenme. Sadece elini tutmama izin vermeni isteyeceğim" der. Betül müdürün elini tuttuğunda müdür Betül'ü dudaklarından öpmeye çalışır. Betül kaçar. Betül artık müdürün odasından kaçtığı için cezalandırılabilceğini düşündüğünden okula gelmeye korkar.

Farkındalık aktivitesi:

Bilinçli nefes²² (5 dakika)

- Çocuklara rahat edecekleri şekilde oturmalarını ve gözlerini kapatmalarını isteyin.
- Daha sonra nefeslerini içlerine çekerken ve dışarı bırakırken nasıl hissettiklerini sorun.
- Nefes alırken yükselişini, verirken de alçalışını hissedebilmeleri için ellerini karınlarına koymalarını söyleyin.
- Bunu beş kez yapın – beş kez nefes alma, beş kez nefes verme.
- Beş nefesten sonra, onları farkına varabilecekleri düşüncelere ve duygulara yönlendirin, daha sonra onları bu düşünce ve duyguları serbest bırakmaya davet edin.
- Onlara duygu ve düşüncelerin baloncuklar olduğunu ve nefes verirken havaya uçtuğunu hayal etmelerini söyleyin.
- Beş nefesi tekrarlayın – beş kez nefes alma, beş kez nefes verme – ve bunu güzel hissettirdiği sürece birçok kez yapın.

²² Bu farkındalık aktivitesi Karen Young'un izni ile uyarlanmış ve kullanılmıştır, www.heysigmund.com

²³ Bu aktivite USAID/Uganda USAID/Uganda Literacy Achievement and Retention Activity tarafından geliştirilen ve Creative Commons Attribution

Hikaye 6

Hülya köyündeki diğer kızlarla her gün okula birlikte gidip gelir. Oğlanlar de okula birlikte gider, ama kızlardan ayrı yürürler. Bazen oğlanlar kızlara "Hey, güzellik! Benimle evlenir misin?" gibi laflar atarlar. Bütün çocuklar ve bazen kızlar da gülerler. Bir gün çocuklardan biri olan Kemal, Hülya ile karşılaşır ve onu bluzundan yakalayıp poposuna çimdik atar ve buna gülen diğer çocukların yanına kaçar. O günden sonra Hülya okula giderken her Kemal'i gördüğünde ondan saklanmaya çalışır, ama Kemal hala kahkahalarla gülen diğer çocukların önünde Hülya ile uğraşır ve ona "Hey seksi kız", "Evlene benimle Hülya" "Benimle eve gel Hülya" gibi şeyler söyler. Bir gün Kemal, Hülya'nın bluzünü aşağı çeker ve Hülya'nın göğüsleri görünür. Hülya'nın arkadaşı Gülben çocukların yanına gider ve Kemal'e Hülya'yı rahat bırakmasını söyler. Gülben, Kemal'e eğer Hülya'yı rahatsız etmeye devam ederse yaptıklarını öğretmene anlatacağını söyler.

Öğrenme Aktivitesi: Şiddet Hikayeleri²³

Çocukların korunmasına ilişkin kolaylaştırıcıya not: Aşağıdaki aktivitenin geçmişinde şiddet travması yaşamış bazı çocukları üzebileceğini dikkate alın. Dolayısıyla, çocuklara tüm aktivitelerin gönüllülük esasına dayalı olduğunu hatırlayın, psikolojik sıkıntı belirtilerine dikkat edin ve Ek 2'deki çocuk koruma protokolüne uygun hareket edin.

Söyle (2 dakika)

- Bu aktivitenin amacının çocukların okulda ve okula giderken veya okuldan gelirken karşımıza çıkan farklı şiddet türlerini daha fazla tanıyabilmeleridir.

4.0 International License tarafından ruhsatı verilen orijinal aktivitenin uyarlanmış versiyonudur. Bu aktivite esinlenilmiştir: Activity 22: "Pictures of Violence," Pages 86 – 87, Journeys: Activity Handbook for Children, Research Triangle Institute, 2017.

Yap (35 dakika)

- Çocukları dört kişilik gruplara ayırın ve her gruba bir hikaye verin.
- Üç grupta okuması iyi olan asistanla birlikte çalışan çocuklara aşağıdaki süreçleri tamamlamak için yedi - on dakika verin:
 - Hikayenin yerel dilde iki kez dinlenmesi veya okunması;
 - Hikayenin birlikte tartışılması;
 - Konuşma konularının tartışılması;

Aktivitenin hazırlanması ve yapılmasına ilişkin notlar

Bu aktivite aralarında okuması iyi olan öğrencilerin olduğu çocuklarla birlikte yapılacaktır.

Aktiviteye başlamadan önce, okuması iyi olan öğrencileri tespit etmeli ve her birini bir gruba vermelisiniz.

Eğer çocukların okuma düzeyi yeterli değilse, aktiviteyi yapmak için başka bir yöntem bulmanız gerekecektir; örn. kolaylaştırıcı hikayeleri çocuklara okuyabilirsiniz.

Yaklaşık yedi-on dakika sonra çocuklara tartışmak için yerlerine oturmalarını söyleyin.

Konuşma Konuları

- Hikayede öğrencinin zarar görmesine sebep olan şey neydi?
 - Bunun sorumlusu kimdi?
 - Bu şiddet hikayedeki öğrenciyi nasıl etkiledi?
 - Zarar gören öğrenci için hangi tavsiyeleri verebilirsiniz?
- Grupları tekrar bir araya getirin ve her gruptan kendi düşüncesini sunmasını isteyin, bunun yanı sıra
 - Kendilerine verilen hikâyeyi de anlatsınlar.
 - Her konuşma konusuna gruplar tarafından verilen farklı cevapları tartışın.

* XXX yazan kısımlara okuldaki ve okul dışındaki çocuk koruma odak noktaları, bildirme mekanizmaları, hizmetler veya yardım hatlarından birini yazabilirsiniz.

- Eğer bahsedilmediyse, çocuğun yardım almak için kiminle konuşabileceğini sorun.
- SÖYLE: Eğer şiddetten etkilendiysek veya tanıdığımız birinin şiddetten etkilendiğini gördüysek, nereden yardım alabileceğimizi bilmek çok önemlidir. Okulda XXX*, okul dışında ise XXX* ile irtibata geçebilirsiniz.

Tartış (20 dakika)

Çocuklara aşağıdaki durumları fark edip etmediğini sorun:

- Farklı şiddet davranışları
- Şiddet uygulanan kişi, şiddet davranışından sorumlu olan veya bu şiddet teşebbüsünde bulunan kişi (örn. erkek, kadın, öğretmen, diğer yetişkin, öğrenci)
- Şiddetten zarar gören veya incinen kişi (örn. erkek, kadın, öğretmen, öğrenci, genç yetişkin)
- Şiddet hep fiziksel miydi? Başka hangi şiddet türleri vardı?
- Çocuklara bir kız veya oğlan çocuğunun gördüğü farklı şiddet türlerini bilip bilmediklerini sorun.

Toparla ve özetle (3 dakika)

Çocukların her gün karşılaştığı birçok farklı şiddet türü vardır. Şiddet sadece birine fiziksel olarak zarar veren bir davranış değildir, bir öğrenciyle sözlü olarak uğraşmak ve ona zorbalık etmek de şiddettir. Buna duygusal şiddet adı verilir ve çocuklara ve yetişkinlere zarar verir.

Şiddetten korunmak bir çocuk hakkıdır.

Hikayelerde temsil edilen şiddet türlerini vurgulayın: Fiziksel zorbalık, sözlü zorbalık ve katı cezalar. Şiddetin yalnızca fiziksel olmadığını, sözlü ve duygusal olduğunu da görebiliriz.

Çocukların gördüğü şiddetle ilgili arkadaşlarla, ebeveynlerle ve diğer yetişkinlerle konuşmak daha iyi olmamıza yardımcı olur.

Eğer şiddetten etkilendiysek veya tanıdığımız birinin şiddetten etkilendiğini gördüysek, nereden yardım alabileceğimizi bilmek çok önemlidir. Okulda XXX*, okul dışında ise XXX* ile irtibata geçebilirsiniz.

13-16 yaş çocuklar için aktivitenin uzatılması: (15 dakika)

Davranış örneklerinin her birini okuyun. Örnekleri okuduktan sonra 3 tane soru sorun:

- Bu şiddet midir?
- Çocuklara bunun şiddet olduğunu düşünenlerin ayağa kalkmasını, düşünmeyenlerinse yerlerinde kalmasını söyleyin.
- Kim bunun şiddet olduğunu düşünüyor?
- Kim bu insanların şiddet davranışları sergilediğini düşünüyor? Şiddeti uygulayan kişi şiddete teşebbüs edebilecek hangi güce sahip?
- Şiddeti durdurmak için ne yapabiliriz?
- Şiddetle ilgili kimlerle konuşabiliriz? Şiddeti durdurmada bize kimler yardım edebilir?

Davranış örnekleri

Babanın kızına sarılması	ŞİDDET DEĞİL
Yere süt döktüğü için annenin kızına vurması	ŞİDDET
Babanın cezalandırmak için oğluna vurması	ŞİDDET
Büyük bir çocuğun okul kantininde küçük çocuğu sandalyeden itmesi	ŞİDDET
Babanın çocuğuna kitap okuması	ŞİDDET DEĞİL
Bir öğretmenin öğrenci ödevini yapmayı unuttuğu için ona 'aptal' demesi	ŞİDDET
Bir komşunuzun rahatsız ve tedirgin edecek şekilde size dokunması.	ŞİDDET
Bir çocuğun küçük bir çocukla tekertekli sandalyede olduğu için uğraşması	ŞİDDET
Çocuğunun yara berelerini temizlerken çocuğun canı acıdığı için ağlaması	ŞİDDET DEĞİL
Komşunuzun evinde çalışan kıza sürekli bağırması	ŞİDDET

Tekrarla: (15 dakika)

Tekrar sıklığı: İKİ HAFTADA BİR (14 GÜNDE BİR)

Duvarda şiddetle ilgili posterler asılı dursun. Konuşmayı yönlendirmek için aşağıdaki soruları kullanarak her hafta 15 dakika posterlere tekrar bakmaya ve tartışmaya zaman ayırın:

- "Bu hafta okulun içinde ve etrafında bu şiddet türlerinden herhangi birini gördünüz mü?"
- "Posterde yer almayan yeni şiddet türlerine şahit oldunuz mu?"
- "Şiddete maruz kalan kişinin ismini vermeden, bu yeni şiddet türünün ne olduğunu anlatabilir misiniz?"
- "Bu şiddeti durdurmak için sizce kimler yardımcı olabilir?"

Kolaylaştırıcıya Not-Güvenli Okullar Çocuk Kulübü Projesinin Planlanması:

Eğer Güvenli Okullar Çocuk Kulübü Projesinin desteklenmesine ilişkin planlama yapıyorsanız, hemen süreci planlamaya başlamalı ve gelecek haftalarda 1. adıma başlamalısınız. Eğer başlamadıysanız, öğrencilerin güvenli okullar projesinin nasıl desteklenebileceği ile ilgili olarak Güvenli Okullar Komitesi veya Okul Yönetim komitesinden bir öğretmen veya okul idarecisi ile konuşmalısınız. Daha fazla detay için Ek 1'e göz atın.

KONU 13: ŞİDDET KAYNAKLARI

Ana mesajlar:

- Çocukların onlara zarar verebilecek durumların farkında olması, mümkün olduğu durumlarda tehlikeden uzak durması ve başlarına kötü bir şey geldiğinde güvenilecekleri bir yetişkine anlatması gerekmektedir.

Alanlar:

Sosyal ve duygusal öğrenme

- Öz farkındalık
- Öz yönetim
- Sosyal farkındalık
- Sorumlu karar alma

Hazırlıklar:

- Kullanacağınız alanın bir köşesine sandalyeler veya sıralar veya matlar dizin.

Farkındalık aktivitesi

Bilinçli Safari (15 dakika)

- Çocukları dışarı çıkarın. Çocuklara onları Safari'ye götüreceğinizi, ancak bunun bildiğimiz Safari gibi olmayacağını anlatın! Her gün görmediğiniz veya fark etmediğiniz küçük şeyleri aramak için yerel bir safariye çıkacaksınız!
- Onlara sürünen, uçan veya yürüyen hayvanları arayacaklarını söyleyin.
- Buradaki fikir onları kendi iç düşünceleri yerine duyularına daha fazla odaklanmaya ve tamamen şu anla ilgilenmeye teşvik eder.
- Aktif hale getirilen duyma, dokunma ve görme süper duyuları ile sessiz ve tetikte olmaları gerektiğini söyleyin, bu sayede daha önce fark etmemiş veya görmemiş olabilecekleri minik canlıları ve hayvanları keşfedebilirler.
- Onları birbirini rahatsız etmemek veya hiçbir canlıyı korkutup kaçırmamak için sessiz bir şekilde gözlem yapmaya teşvik edin.
- Onlara farklı yönleri gitmelerini ve kendi başlarına keşif yapmalarını söyleyin.

24 Bu aktivite USAID/Uganda USAID/Uganda Literacy Achievement and Retention Activity tarafından geliştirilen ve Creative Commons Attribution 4.0 International License tarafından ruhsatı verilen orijinal

BUGÜN NE ÖĞRENECEĞİZ?

Etrafınızda güvenli olmayan insanların olduğunun farkında olmak çok önemlidir.

NEYE İHTİYACIMIZ OLACAK?

- Tüm çocuklar için yeterli sayıda sandalye, sıra veya mat.

NE KADAR SÜRECEK?

- 15 dakika – farkındalık aktivitesi
- 40 dakika – öğrenme aktivitesi
- 15 dakika – aktivitenin tekrar edilmesi
- 15 dakika – 13-16 yaş çocuklar için aktivite

NEREDE OLACAĞIZ?

Oyun için dışarıda büyük bir alan belirleyin.

- 10 dakika sonra çocukları geri çağırın.
- Tüm çocuklar gruba döndüğünde, çocuklara ne gördüklerini ve gördükleri farklı canlıları nasıl bulduklarını sorun. Görerek mi, seslerini duyarak mı, koklayarak mı veya dokunarak mı? (Tadarak keşfetmediklerini varsayıyoruz)

Öğrenme aktivitesi: Dikkat et²⁴

Söyle: (2 dakika)

- Kısaca çocukların okula gidip gelirken veya hatta okulda dahi etrafında olmasından güvensizlik duyduğu insanlarla karşılaştığını açıklayın. Bu kişiler toplumdan biri, arkadaş çocuklar veya hatta öğretmenler olabilir.
- Bu aktivitenin amacının çocukların etrafında güvenli olmayan insanların olduğunun farkında olmalarının önemli olduğunu anlamalarına yardımcı olacaktır.

aktivitenin uyarlanmış versiyonudur. Bu aktivite esinlenilmiştir: Activity 11: "Watch out" page 59 – 60, Journeys: Activity Handbook for Children, Research Triangle Institute, 2017.

Yap: (20 dakika)

1. Çocukları oyun için hazırlanmış büyük bir açık alana getirin ve onlara sıraların karşı tarafındaki sıraya girmelerini söyleyin.
2. Güvensiz insanları canlandırmaları için iki veya üç çocuk seçin. Bunlara 'tehlikeli oyuncular' adı verilecektir. Tehlikeli oyuncular:
 - Büyük açık alanda dururlar.
 - Çocuklar diğer tarafa ulaşmaya çalışırken mümkün olduğunca çok çocuğa dokunmaya çalışırlar. Hafifçe çocuklarını omzuna dokunmalılar, vurmamalıdır.
 - Yalnızca diğer çocuklara dokunmak için onların etrafında yürüyerek dolaşmalı, koşmamalıdır. Hızlı yürüyebilir veya büyük adımlar atabilirler, ancak koşmamalıdır.
3. Nasıl 'tehlikeli oyuncu' olunacağını gösterebilirsiniz. Onlara nazikçe nasıl dokunulacağını ve yürüneceğini, koşulmayacağını gösterin.
4. Sinyali verdiğinizde, diğer çocukların hepsi:
 - Tehlikeli oyuncu kendilerine dokunmadan karşı tarafa geçip sandalyeye veya mata oturmaya çalışırlar;
 - Eğer tehlikeli oyuncular onlara dokunursa oldukları yerde durur veya donarlar;
 - Sadece yürümeli ve tehlikeli oyuncular onlara dokunmadan karşıya geçmeli ve oturmalıdır.
5. Oyun bittikten sonra, tartışmak için çocukları bir araya getirin.

Bu aktivitenin daha az fiziksel teması alternatif bir versiyonuna şuradan ulaşabilirsiniz: Girl Shine sayfa 245: <https://resourcecentre.savethechildren.net/node/11943/pdf/irc-girl-shine-part-2.pdf>

Tartış (15 dakika)

- Gönüllülere kendilerine dokunulmaması için neler yaptıklarını sorun.
- Eğer bir şey düşünemiyorlarsa, çocuklara şunları hatırlatabilirsiniz:
 - Tehlikeli oyuncunun onlara dokunmaması için bir oraya bir buraya hareket etmeleri;
 - Kendilerine dokunulmaması için yön değiştirmeleri;
 - Biraz hızlı yürümeleri;
 - Başka bir çocuğun arkasına saklanmaları.
- Çocukların yaptığı hareketler ile birlikte tehlikeli oyuncuların kaçmak için seçim yaptıklarından ve bunu aşağıdaki sebeplerden dolayı yaptıklarından bahsedin:

- Çocukların oyundaki 'tehlikeli oyuncuların' kim olduğunu bilmesi;
- Çocukların hareketleri tehlikeli oyuncudan kaçmak için yaptıkları stratejik seçimlerdi.

Toparla ve özetle (3 dakika)

Aktiviteyi toparlamak için, çocukların kendilerine zarar getirebilecek insanların veya durumların bilincinde ve farkında olması ve mümkün olduğu durumlarda tehlikeden kaçınması gerektiğini söyleyin. **Çocukların kendilerini güvende hissetmediği her türlü durumu rapor etmesi ve tanıdıkları ve güvendikleri bir yetişkine söylemesinin ne kadar önemli olduğunu altını çizin.**

Çocuklara şiddetten kaçınmak ve korunmak için aşağıdaki hususların önemli olduğunu hatırlatın:

- Tehlikeli insanlar veya yerlerin farkında olmak;
- Tehlikeden kaçınmak ve kendinizi korumak için seçimler yapmak ve önlemler almak;
- Güvenilir kişilerle her türlü güvensiz durumu konuşmak.

13-16 yaş çocuklar için aktivite uzantısı (10 – 15 dakika)

Çocuklara aşağıdaki soruları sorun:

- Gerçek hayatta tehlikeden kaçınmak için ne yaptınız?
- Kızlar tehlikeden kaçınmak için ne yapar?
- Oğlanlar tehlikeden kaçınmak için ne yapar?
- Kızlar ve oğlanlar tehlikeden kaçınmak için ne yapar?
- Dünyanın farklı yerlerinde [okulun bulunduğu köy, kasaba, şehir, bölge veya mahalle] yaşayan çocuklar tehlikeden kaçınmak için farklı şeyler yapar mı?

Tekrarla (10 – 15 dakika)

Tekrar sıklığı: İKİ HAFTADA BİR (14 GÜNDE BİR)

Ayda iki kere 10-15 dakika olarak planlayın ve çocuklara aşağıdaki soruları sorun:

- Onlarla en son tehlike ile ilgili konuştuğunuzdan beri gerçek hayatta tehlikeden kaçınmak zorunda kaldılar mı?
- Tehlike kaynağı kimdi? Çocuklara herhangi bir isim vermemeleri gerektiğini, ancak kendileriyle olan ilişkilerini anlatmaları gerektiğini söyleyin – büyük bir çocuk mu, bir yabancı mı, esnaf mı, vb.
- Tehlikeden kaçınmak için yaptılar? Sınıfta öğrendikleri fikirleri tehlikeden kaçınmak için kullandılar mı?

KONU 14: İYİ ÇOCUĞUN ÇOCUK İLİŞKİLERİ İÇİN ÖNEMİ: ZORBALIĞIN NE OLDUĞUNU ÖĞRENİYORUZ**Ana mesajlar:**

- Zorbalık bir şiddet davranışıdır ve çocuklara zarar verir.
- Zorbalık fiziksel veya sözlü olabilir.
- Zorbalığın her türlü ilişkilere zarar verir.
- Zorbalığa maruz bırakılan çocuklar bunalıma girebilir, sınıfta konsantre olmakta zorlanabilir ve okulu dahi bırakabilir.

Alanlar:

Bu aktivite aşağıdaki alanları ele almaktadır:

- Sosyal ve duygusal öğrenme
 - Sosyal farkındalık
 - Sorumlu karar alma
- Şiddetten korunma ve yanıt (farkındalık, bildirme ve yönlendirme)
 - Şiddeti ve sınırlarımızı bilmek (Örn: TCDŞ, taciz, zorbalık ve fiziksel ceza)

Hazırlıklar:

- "Zorbalık" ile ilgili aşağıda verilen tanım üzerine çalışma yapın. Sizin bağlamınızdaki çocukların anlayacağı şekilde yerel dillerde tanım oluşturun.
- Zorbalık hikayesini (aşağıdaki) okuyun ve yerel dilde anlatmak için alıştırma yapın.
- Her biri 10 cm x 8 cm olacak şekilde 20 adet kağıt kesin.
- Üzerinde "Zorbalık" yazan büyük bir etiket yapın ve düz bir duvarın ortasına yapıştırın.

BUGÜN NE ÖĞRENECEĞİZ?

Farklı zorbalık türlerinin neler olabileceğini ve zorbalığın sınıf arkadaşlarımıza ne yönde zarar verebileceği öğrenme

NEYE İHTİYACIMIZ OLACAK?

- Zorbalık senaryosu – aşağıda görebilirsiniz
- 20 kağıt (her biri 10 cm X 8 cm)
- Fosforlu kalemler
- Yapışkan bant

25 This awareness activity is adapted and used by permission of Karen Young, www.heysigmund.com

NE KADAR SÜRECEK?

- 5 dakika – farkındalık aktivitesi
 - 50 dakika – öğrenme aktivitesi
 - 20 dakika – 13-16 yaş çocuklar için aktivite
- Aktivitenin devam ettirilmesi - tekrarlanması

NEREDE OLACAĞIZ?

İç mekan

Önemli terimlerin tanımları**Zorbalık:**

Fiziksel veya psikolojik zarar verme maksadıyla cinsel olmayan yollarla yıldırma olarak tanımlanır. Zorbalık davranışı zorbalıkta bulunan ve mağdur arasındaki güç farkına dayanır. Fiziksel ceza hariç olmak üzere, fiziksel zorbalık davranışları vurmaya gibi şiddetli fiziksel şiddetten birinin kıyafetlerini veya saçını çekmek veya bir öğrencinin eşyalarını almak gibi daha hafif şiddete kadar birçok davranışı kapsar. Psikolojik zorbalık davranışları arasında küfretmek, herkesin içinde küçük düşürmek ve diğer türlü uğraşmak ve dışlamak sayılabilir. Zorbalık cinsel tacizi **kapsamaz**. Bir akranı kastlı olarak sosyal çevreden dışlamak (bazen 'ilişkisel zorbalık' olarak da adlandırılır) ve hırsızlık da öğrencilere siber zorbalık adı verilen kısa mesajlar veya sosyal medya siteleri üzerinden korkutma gibi zorbalık sayılır. Zorbalık ve diğer cinsel olmayan tehdit türlerinin faileri akranlar, öğretmenler, diğer okul görevlileri ve okula gidip gelirken karşılaşılan kişiler olabilir.

Farkındalık aktivitesi**Bilinçli nefes²⁵ (5 dakika)**

- Çocuklara rahat edecekleri şekilde oturmalarını ve gözlerini kapatmalarını isteyin.
- Daha sonra nefeslerini içlerine çekerken ve dışarı bırakırken nasıl hissettiklerini sorun.

- Nefes alırken yükselişini, verirken de alçalışını hissedebilmeleri için ellerini karınlarına koymalarını söyleyin.
- Bunu beş kez yapın – beş kez nefes alma, beş kez nefes verme.
- Beş nefesten sonra, onları farkına varabilecekleri düşüncelere ve duygulara yönlendirin, daha sonra onları bu düşünce ve duyguları serbest bırakmaya davet edin.
- Onlara duygu ve düşüncelerin baloncuklar olduğunu ve nefes verirken havaya uçtuğunu hayal etmelerini söyleyin.
- Beş nefesi tekrarlayın – beş kez nefes alma, beş kez nefes verme – ve bunu güzel hissettirdiği sürece birçok kez yapın.

Öğrenme aktivitesi: Zorbalığın ne olduğunu öğreniyoruz²⁶

Söyle: (2 dakika)

Bu aktivite çocukların farklı zorbalık türlerini ve zorbalığın çocuklara ve sınıf arkadaşlarına ne yönde zarar getirebileceğini anlamasına yardımcı olacaktır.

Yap: (30 dakika)

1. Zorbalık ile ilgili hikayeyi okuyun ve aşağıdaki soruları sorun:
 - Çocuklar Emre'ye karşı hangi kaba davranışları sergiliyor?
 - Bu fiziksel zorbalık mı, yoksa psikolojik zorbalık mı?
 - Buna şiddet der miyiz? Neden deriz veya neden demeyiz?
 - Bunun Emre'ye zararı ne oldu?

Zorbalık hikayesi

Emre her gün okuldan sonra sınıf arkadaşlarıyla futbol oynamaktadır. Bir gün, sınıf arkadaşı Selim topu ona atar ve Emre topu kaçıtır. Selim "Kız gibi oynuyorsun Emre!" diye bağırır. Aynı gün Emre pası alır ve gol atmaya çalışır, ancak kaçıtır. Top diğer takıma geçer. Selim bir kez daha Emre'ye bağırır ama bu sefer "Annen bile senden daha iyi oynar!" der. Bir sonraki gün Emre yine takıma katılmak için gelir, ancak herkes onu görmezden gelir. Emre sahada olmasına rağmen, kimse ona pas atmaz. Arkadaşlarının amacı Emre'yi oyundan atmaktır. İki gün sonra Emre, bu sefer okuldan sonra futbol oynamaya gelmez. Çok üzülür ve sınıfta derslere konsantre olamaz. Okulu bırakmak ister.

2. Çocukları beş gruba ayırın.
3. 20 adet kağıt kesin (10 cm x 8 cm) ve her gruba dört kağıt ve birkaç tane fosforlu kalem dağıtın.
4. Gruplara 10-15 dakika verin:
 - Farklı zorbalık türlerini tartışınlar.
 - Dört tane zorbalık örneği/türü bulsunlar.
 - Her kağıda bu dört zorbalık türünün her birini temsil eden bir resim yapın veya kelime yazın.
 - Herkesin görebilmesi için çocuklara sandalyelerini zorbalık duvarının önüne çekmesini söyleyin.

5. Tüm çocuklara zorbalık duvarının etrafında toplanmalarını söyleyin. Bir gruptan ilk gönüllü olmasını isteyin. Konuşmaya gönüllü olan çocukların hem kız, hem de oğlan olmasına dikkat edin. Onlara şunu sorun:
 - Birer birer çizdikleri farklı zorbalık türlerini açıklasınlar.
 - Dört zorbalık türü içerisindeki diğer türlerle devam edin.
 - Fotoğraflarını çekin ve "zorbalık" etiketinin yapıştırıldığı duvarın üzerine sırayla düz bir şekilde dizin.
6. Kalan 4 grubun hepsiyle teker teker devam edin ve daha önce bahsedilenlerden farklı olan zorbalık türlerinden herhangi birine şahit olup olmadıklarını sorun. Eğer varsa, grubun sözcüsünden şunu isteyin:
 - İlk grubun bahsetmediği yeni zorbalık türlerini söylesin.
 - Duvarda aynı sıraya yapıştırması için öğretmene yeni zorbalık türünün resmini versin.

7. Kalan grupların hepsiyle teker teker devam edin ve aynısını yapın. Her defasında yalnızca bir önceki grupların söylediklerinden farklı olan zorbalık türleriyle devam edin.
8. Grupların hepsine çalışmalarını anlatma fırsatı verildikten sonra, duvarda sıralı bir şekilde duran farklı zorbalık türlerini gösterin ve adını söyleyin.
9. Tüm gruplara duvarın önüne gelmesini ve çizdikleri resimleri (veya yazdıkları kelimeleri) duvardaki satırlarda yer alan eşleşen resimlerin (veya kelimelerin) doğrudan altına yapıştırmalarını söyleyin. Alternatif olarak her gruptan birine kalan zorbalık türlerini söylemesini isteyin ve öğretmen de bu resimleri veya kelimeleri eşleştikleri resimlerin veya kelimelerin altına yapıştırın. Nasıl görünmesi gerektiğinden emin olmak için aşağıdaki örneğe göz atın.

Not: Aşağıda verilen durumlar genellikle kaçırılan veya sözü edilmeyen zorbalık davranışlarıdır:

- Arkadaş grubundan çıkarılmak
- Kitap çantası veya yiyecek gibi şeyler çalmak
- Bir sınıf arkadaşını veya ailesini tehdit etmek

10. Çocuklar kendileri söz etmediği sürece bunları ekleyin.

Tartış (15 dakika)

- Çocuklara zorbalık resimlerini görmek adına bir 'galeri yürüyüşüne' çıkmaları için beş dakika verin.
- Örneğin aşağıdaki gibi sorular sorarak zorbalığın özellikleri ile ilgili bir tartışma ortamı yaratın:
 - Gördüğünüz en yaygın zorbalık türlerinden bazıları nelerdir?

- Hangileri fiziksel ve hangileri değil?
- Düşünebileceğiniz başka şiddet türleri var mı?
- Zorbalığa maruz bırakılan biri nasıl hisseder? (kırılmış, yalnız, korkmuş, üzgün hissedebilir ve okuldaki bırakma kararı alabilirler)
- Neden bazı insanların diğerlerine zorbalık yaptığını düşünüyorsunuz? (Muhtemel cevaplar - güvensiz hissedebilir veya korkmuşlardır, başkalarından öğrenmiş veya kendilerine zorbalık yapılmış ve korkmuş olabilirler, iyi güçle (güven- içindeki güç) kötü gücü (baskıcı güç) karıştırmış olabilirler)
- Çocuklardan okullarındaki zorbalığı durdurabilmek için ne yapabilecekleri ile ilgili fikirler paylaşmalarını isteyin. (Not: Eğer çocuk tarafından yönetilen bir SS projesi uygulayacaksanız, bu iyi bir odak olabilir - bkz. Ek-1)
- Kendimize güvenir şekilde davranabileceğimizi, ancak agresif veya şiddete neden olabilecek şekilde yanıt vermememiz gerektiğini vurgulayın. Bir sonraki modülde kendinden emin iletişim hakkında daha fazla bilgi edineceksiniz.

Toparla ve özetle (1 dakika)

- Bugün sınıf arkadaşlarımız veya arkadaşlarımızla karşılaşabileceğimiz bazı durumları inceledik.
- Aynı zamanda agresif DEĞİL, kendinize güvenir şekilde davranarak onları durdurmak için neler yapabileceğimizi tartıştık.

13-16 yaş çocuklar için aktivitenin uzatılması: Peki ya bu size olsaydı?²⁷ (20 dakika)

Çocuklara sınıf arkadaşlarıyla veya arkadaşlarıyla aşağıdaki durumlardan bazılarını yaşadıklarını hayal etmelerini ve aşağıdaki soruları yanıtlamalarını söyleyin. Aşağıdaki durumların 2 tanesini 20 dakika içerisinde tartışacaksınız.

1. Durum: Birisi size sinirleneceğiniz bir lakap takıyor.
 - Bu sizi nasıl etkiler?
 - Ne hissederdiniz?
 - Ne olmasını isterdiniz veya neye ihtiyacınız olurdu?
 - Ne hissettiğinizi ve ne istediğinizi kendinizden emin bir şekilde (kimseyi kırmadan veya gücendirmeden) nasıl söyleyebilirdiniz?

²⁶ Bu aktivite USAID/Uganda USAID/Uganda Literacy Achievement and Retention Activity tarafından geliştirilen ve Creative Commons Attribution 4.0 International License tarafından ruhsatı verilen orijinal

aktivitenin uyarlanmış versiyonudur. Bu aktivite esinlenilmiştir: Activity 23: "Bullying" page 88 – 91, Journeys: Activity Handbook for Children, Research Triangle Institute, 2017.

²⁷ Bu Öğrenme Aktivitesi uyarlanmıştır: "What Would Happen If this happened to you?", Page 89 – 95 of Mejía, José Fernando; Rodríguez, Gloria Inés; Guerra, Nancy G.; Bustamante, Alejandra; Chaparro, María Paula; Castellanos, Melisa. 2016. Step by Step : Teacher's

Guide – Seventh Grade (English). Social and Emotional Learning Program. Washington, D.C.: World Bank Group. <http://documents.worldbank.org/curated/en/653501527263897975/pdf/126572-WP-v1-P149416-PUBLIC-TG-Grade-7.pdf>

- Durum: Birisi başka birinin yaptığı bir hatadan dolayı sizi suçluyor.
 - Bu sizi nasıl etkiler?
 - Ne hissederdiniz?
 - Ne olmasını isterdiniz veya neye ihtiyacınız olurdu?
 - Ne hissettiğinizi ve ne istediğinizi kendinizden emin bir şekilde (kimseyi kırmadan veya gücendirmeden) nasıl söyleyebilirsiniz?
- Durum: Siz konuşurken biri sürekli lafınızı kesiyor.
 - Bu sizi nasıl etkiler?
 - Ne hissederdiniz?
 - Ne olmasını isterdiniz veya neye ihtiyacınız olurdu?
 - Ne hissettiğinizi ve ne istediğinizi kendinizden emin bir şekilde (kimseyi kırmadan veya gücendirmeden) nasıl söyleyebilirsiniz?

Şunu söyleyerek toparlayın:

- Bu durumlarla karşılaştığınızda, sessiz kalmak iyi bir fikir midir? Neden?

Önerilen cevaplar: Hayır, çünkü sessiz kalındığında bu durum hep devam edecek, bu kişiler bizi kırıyor ve haklarımızı ihlal ediyor; dolayısıyla adil olmayan her şeyin karşısında durmamız gerekir.
- Agresif bir şekilde cevap verirse ne olur?

Önerilen cevaplar: Çok daha büyük bir problem yaratabiliriz; başkalarını incitebilir ve kendimizi daha fazla üzebiliriz; şiddetin problemleri çözdüğü fikrini desteklemiş oluruz.

Tekrarla: (Devamlı)

Tekrar sıklığı: DEVAMLı

Ne zaman bir çocuğun sınıfta başka bir çocuğu itip kaktığını, küçük düşürdüğünü veya çocuğa kaba davrandığını görürseniz:

- Davranışı o an olurken sonlandırın. Çocuğa empati ve sevgiyle yaklaşın – kendileri şiddete maruz bırakıldığı veya nasıl başa çıkacaklarını bilmedikleri büyük duygular hissettikleri için şiddet davranışları gösterebileceklerini hatırlatın.
- Her iki çocuğa Ejderha Evcilleştirme ve Takımı ben kurmadım adlı aktivitelerde belirtilen stratejileri kullanarak derin derin nefes almalarını ve sakinleşmelerini söyleyin.

- Şiddet uygulayan çocuğa diğer çocuğa nasıl hissettirmiş olabileceğini düşünmeye çalışmasını söyleyin. Bunu ona başkası yapsa nasıl hissedeceğini sorun.
- Mağdur çocuktan inciten çocuk adına özür dileyin. Çocuğa “özür dilerim” dedirtmek ona gerçekten üzgün hissetmeyi öğretmeyecektir – ancak empati ve özür davranışlarını model almak öğrenmesine yardımcı olacaktır.
- Başkalarına zorbalık yapan bir çocuğu diğer çocuklara nazik davranırken gördüğünüzde pozitif geribildirimde bulunun.

Kolaylaştırıcıya Not - Güvenli Okullar Çocuk Kulübü Projesinin Planlanması:

Eğer bir Güvenli Okullar Çocuk Kulübü Projesi planlıyorsanız, şu an adım 1 için bir sonraki aktiviteden sonra fikri anlatmak, planlama yapmaya ve zaman ayırmaya başlamanın tam sırası. Eğer başlamadıysanız, öğrencilerin güvenli okullar projesinin nasıl desteklenebileceği ile ilgili olarak Güvenli Okullar Komitesi veya Okul Yönetim komitesinden bir öğretmen veya okul idarecisi ile konuşmalısınız. Daha fazla detay için Ek 1'e göz atın.

KONU 18: GÜVENLİ ÇEMBER

Ana mesajlar:

Her öğrencinin problemleri çözmede ve kararlar almada tavsiye ve yardım için başvurduğu bir insan ağı vardır.

Alanlar:

Bu aktivite aşağıdaki alanları ele almaktadır;

- Sosyal ve duygusal öğrenme
 - Öz farkındalık
 - Sosyal farkındalık
 - İlişki becerileri
- Şiddetten korunma ve yanıt (farkındalık, bildirme ve yönlendirme)
 - Şiddetten kaçınma ve kendini koruma stratejileri
 - Yanıt vermek, bildirmek ve yardım istemek

Hazırlıklar:

- Tahtaya örümcek grafik örneği çizin

Farkındalık aktivitesi

Bilinçli nefes²⁸ (5 dakika)

- Çocuklara rahat edebilecekleri şekilde oturmalarını ve gözlerini kapatmalarını isteyin.
- Daha sonra nefeslerini içlerine çekerken ve dışarı bırakırken nasıl hissettiklerini sorun.
- Nefes alırken yükselişini, verirken de alçalışını hissedebilmeleri için ellerini karınlarına koymalarını söyleyin.
- Bunu beş kez yapın – beş kez nefes alma, beş kez nefes verme.
- Beş nefesten sonra, onları farkına varabilecekleri düşüncelere ve duygulara yönlendirin, daha sonra onları bu düşünce ve duyguları serbest bırakmaya davet edin.
- Onlara duygu ve düşüncelerin baloncuklar olduğunu ve nefes verirken havaya uçtuğunu hayal etmelerini söyleyin.
- Beş nefesi tekrarlayın – beş kez nefes alma, beş kez nefes verme – ve bunu güzel hissettirdiği sürece birçok kez yapın.

²⁸ Bu farkındalık aktivitesi Karen Young'un izni ile uyarlanmış ve kullanılmıştır, www.heysigmund.com

²⁹ Bu aktivite USAID/Uganda USAID/Uganda Literacy Achievement and Retention Activity tarafından geliştirilen ve Creative Commons

BUGÜN NE ÖĞRENECEĞİZ?

Her birimizin etrafındaki güvenebileceğimiz ve yardım ve tavsiye alabileceğimiz insan çevresini – arkadaşlar ve yetişkinler – tanımlayacak ve öğreneceğiz

NEYE İHTİYACIMIZ OLACAK?

- Kağıt ve kurşun veya tükenmez kalem –her çocuğa bir kağıt ve bir kalem düşecek kadar yeterli sayıda olmalı. Kağıt en az A3 boyutunda veya büyük karton kağıtlar olmalıdır.

NE KADAR SÜRECEK?

- 5 dakika – farkındalık aktivitesi
- 65 dakika – öğrenme aktivitesi
- 15 dakika – 13-16 yaş çocuklar için aktivite
- 30 minutes – aktivitenin tekrarlanması

NEREDE OLACAĞIZ?

Tahta veya yazı tahtası olan bir iç mekan

Öğrenme aktivitesi: Örümcek Grafik²⁹

Söyle: (2 dakika)

- Bu aktivitenin amacının çocukların yardım ve tavsiye için başvurabileceği insanları tanımasını sağlamak olduğunu açıklayın.
- Çocuklara bu aktivitede Örümcek Grafik geliştireceklerini söyleyin.
- Farklı çocuklardan tahtaya gelmesini ve örümceğin gövde (merkezdeki daire), bacaklar (farklı şekilleri birleştiren çizgiler) ve ayaklar (dış kısımdaki ovak şekiller) şeklinde farklı bölümlerini göstermesini isteyerek tahtada örümceğin farklı bölümlerini tanıtırın.

Attribution 4.0 International License tarafından ruhsatı verilen orijinal aktivitenin uyarlanmış versiyonudur. Bu aktivite esinlenilmiştir: Activity 13: "Spidergram," Pages 63 – 65, Journeys: Activity Handbook for Children, Research Triangle Institute, 2017.

Yap: (30 dakika)

1. Çocukları ikişerli gruplara ayırın ve birlikte oturtun.
2. Her çocuğa kağıt ve birkaç tane kalem verin.
3. Çocukların her birine tahtaya çizdiğiniz örümcek grafiğın aynısını kağıtlarına çizmelerini söyleyin. Daireler, içine resim çizebilecek kadar büyük olmalıdır.
4. Örümceğın gövdesine isimlerini yazmalarını söyleyin.
5. Örümceğın her ayağına etraflarında konuşabilecekleri insanların isimlerini yazmalarını veya resimlerini çizmelerini söyleyin. Gerekli olduğunda örümceğe daha fazla ayak eklenebileceğini söyleyin.
6. Çocuklara kendi örneğini gösterin.

Bir örnek

Tahtadaki örümcek grafiği gösterin ve gövdenin içine kendi adınızı yazın. Ayaklardan birine "baba" kelimesini yazın. Bir erkek resmi çizin. Çocuklara o ayağın çocukların ev ödevinde yardım etmek için babalarıyla konuşabilecekleri gerçeğini temsil ettiğini söyleyin.

7. Çocuklar 10-15 dakika boyunca ayakları onlara yardım edenlerin resimleriyle doldurduktan sonra, onlara eşlerine dönmelerini ve örümcek grafiğindeki insanların her birini anlatmalarını isteyin.
8. Çocuklar fikir bulmakta zorlanıyorsa, tavsiye isteyebilecekleri veya konuşabileceklerini hissettikleri bazı insanlardan bahsedebilirsiniz:
 - Arkadaşlar
 - Aile bireyleri – anne, baba, kız kardeş, erkek kardeş, teyze/hala, amca/dayı, kuzen, vb.
 - Öğretmenler
 - Topluluk üyeleri
 - Hemşireler
 - Doktorlar
 - Polis

Hepsini listeye yazmak zorunda olmadığınızı, – bazılarında korkuyor olabilirler – bunların yalnızca birkaç fikir olduğunu vurgulayın.

Tartış (20 dakika)

Çocukların birçoğundan örümcek grafiklerini paylaşmalarını ve aşağıdakileri yapmalarını isteyin:

- Konuşabilecekleri arkadaşlardan veya yetişkinlerden birinin ismini verebilirler;
- Gruba bu kişiyle ne hakkında konuşabileceğini anlatabilirler;

- İsmi verdikleri kişinin özelliklerini anlatabilirler. Bu insanlarla konuşmak veya tavsiye istemekle ilgili onları iyi hissettiren şey nedir?

Aktiviteleri toparlarken en sonunda özetleyebilmeniz için çocukların bahsettiği özelliklerle ilgili kendiniz için notlar yazın.

Toparla ve özetle (10 dakika)

Çocuklara herkesin yardım ve tavsiye almak için gidebilecekleri insanlar olduğunu söyleyin. Bu insanlar, problemlerin çözümü ve kararların alınması için yardım edebilir veya yardım getirebilir. Yalnızca şiddete maruz bırakıldığınız durumlarda yardımcı olmazlar, günlük hayatınızda birçok şeyde yardımcı olabilirler. Ancak, şiddete maruz bırakılmanız durumunda da yardım için orada olacaklardır.

Destek çevresinde bulunan insanların belli özellikleri olduğundan bahsedin. Aşağıda belirtilen özellikleri vurgulayın ve anlatın (çocuklar söz etmediyse):

- Sevgi dolu
- Nazik
- Güvenilir
- Bu kişiyle her şey hakkında konuşulabilir
- Anlayışlı
- Suçlamaz
- Dikkatlice dinler
- Yardımcı olur

Mümkünse, çocuklar tarafından sözü edilen (veya sizin eklediğiniz) özelliklere ilişkin bir sembol verin:

- 'Sevgi dolu' için kalp
- 'Yardımcı' için el
- 'Nazik' için gülücük
- 'Dikkatlice Dinler' için kulak

Çocukları ihtiyaç duyduklarında tavsiye ve yardım almak için kendi ağlarını kullanmaya teşvik edin.

Çocuklara, örümcek grafiklerini evlerine götürmelerini ve bu özel özelliklere sahip daha fazla insan eklemelerini söyleyin.

Etkinlik sırasında ve sonrasında çocukların güvende hissetmedikleri durumlarda bir yetişkinden destek istemelerinin çok önemli olduğunu iletin. Yalnızca kendilerini güvende hissetmedikleri durumları değil aynı zamanda gözlemledikleri zarar verici, şiddet temelli davranışları da bildirmelerinin çok önemli olduğunu aktarın.

13-16 yaş çocuklar için aktivitenin uzatılması: (15 dakika)

13-16 yaş çocuklarla birlikte aşağıdaki soruları ayrıntılı bir şekilde tartışın.

- Her şeyde yardım almak için her zaman aynı kişiye mi gidersiniz?
- Herkesle değil, sadece bazı insanlarla konuşabileceğiniz şeyler var mı?
- En çok konuşabileceğiniz insanlar size en çok yardım edebilecek insanlar mı?
- Eğer aynı insanlar değilse – konuştuğunuz insanlar ve size yardım edebilecek insanlar – rahatça konuşabildiğiniz insanlar size yardım edebilecek insanlarla konuşmanız yardımcı olabiliyor mu?

Tekrarla (30 dakika)

Tekrar sıklığı: AYDA BİR

- Tüm çocuklardan örümcek grafik resimlerini yanlarında götürmesini isteyin.
- Ayda bir kez çocuklar örümcek grafiklerini getirsinler.
- Çocuklara örümcek grafiklerden bir kişi seçmelerini ve o kişinin geçen ay resme en son baktıkları zamandan beri yardım için yaptığı bir şeyi düşünmelerini söyleyin.
- Çocuklara şunu sorun:
 - Bu yardım onlara ne hissettirdi?
 - Resme eklemek istedikleri biri var mı? Resme en son baktıkları zamandan beri onlara yardımcı olabilecek biri oldu mu?
- Çocuklara resme en son baktıkları zamandan beri onlara yardımcı olduğunu düşündükleri biri varsa ekstra bir bacak ve ayak eklemelerini söyleyin.

EK 2. COVID-19 DÖNEMİNDE KENDİMİZİ KORUMAK VE ÖĞRENCİLERİ DESTEKLEMELİK ÖĞRETMEN BİREYSEL ÇALIŞMA KİTABI

GİRİŞ

Okuma: COVID-19 ile ilgili bu modül, okullar kapalıyken okumanız ve üzerinde çalışmanız için geliştirilmiş bir bireysel çalışma modülüdür.

Save the Children COVID-19 sürecinde öğretmenlere destek olmak adına toplam üç ayrı modül geliştirmiştir. Elinizde bulunan bu kitapçıktaki modül ilgili serideki ikinci modül olup, çocuk koruma odağında uzaktan eğitimi desteklemeyi amaçlar. İlgili serideki birinci ve üçüncü modüller aşağıdaki gibidir.

- Öğretmenler için COVID-19 (I) – sağlıklı kalmak ve okul düzeninde COVID-19 ile ilgili düşünmek için bir öğretmen olarak sahip olmanız gereken bilgilere odaklanmaktadır. Ayrıca bu süreçte kendi sağlığınıza ve hissettiklerinizi düşünmenizi ve karşılaştığınız zorluklarla baş etmenizi sağlamaktadır.
- Öğretmenler için COVID-19 (III) – ise bu kriz sona erdiğinde 'okula dönüş' hususlarına odaklanmaktadır.

Amaç & Müfredat İlişkilerini Öğrenme

Aşağıdaki yetkinliklere odaklanmaktayız:

- Sizler:
 - Okulların kapalı olduğu ve eğitime uzaktan devam ettiğiniz süre boyunca öğrenciler ile irtibatta kalmanın önemini anlatabileceksiniz.
 - Öğretmenlerin tüm öğrenciler için 'uzaktan eğitimi destekleyebileceği farklı yaklaşımları anlayabilecek ve ilgili stratejileri bağlam için kullanabileceksiniz.
 - Öğrencileri, kız ve oğlan bireyleri sağlıklı ve güvende kalmaları için destekleyebileceksiniz.

Bu farklı yetkinliklere ve aşağıdaki belirtilen seviyelere/ belirteçlere karşı bilgi birikiminize, anlayışınıza ve becerilerinize ilişkin öz değerlendirme yapabilirsiniz.

Seviyeler şu şekildedir:

Başlangıç: Öğretmen kilit öğretme, öğrenme ve değerlendirme ilkelerine ilişkin temel kavram ve uygulamaları gösterir.

Orta: Öğretmen kilit öğretme, öğrenme ve değerlendirme ilkelerine ilişkin makul kavram ve uygulamaları gösterir.

Üst: Öğretmen kilit öğretme, öğrenme ve değerlendirme ilkelerine ilişkin yetkin kavram ve uygulamaları gösterir.

İleri: Öğretmen öğretme, öğrenme ve değerlendirme ilkelerine ilişkin ileri kavram ve uygulamaları gösterir ve diğer öğretmenlerin gelişimini destekleyebilir.

1. Yetkinlik

Öğretmenler, okulların kapalı olduğu ve eğitime uzaktan devam ettiğiniz süre boyunca öğrenciler ile irtibatta kalmanın önemini anlatabileceklerdir.

Başlangıç: Öğretmen, okulların kapalı olduğu ve eğitime uzaktan devam edilen süre boyunca öğrenciler ile irtibatta kalmanın önemine ilişkin bazı sebepleri açıklayabilir.

Orta: Öğretmen, okulların kapalı olduğu ve eğitime uzaktan devam edilen süre boyunca öğrenciler ile irtibatta kalmanın önemine ilişkin bazı önemli sebepleri paylaşabilir. Bu şekilde irtibatta kalmanın sağlayacağı faydaları şeffaf ve doğru bir şekilde açıklayabilir.

Üst: Öğretmen, okulların kapalı olduğu ve eğitime uzaktan devam edilen süre boyunca öğrenciler ile irtibatta kalmanın önemine ilişkin bazı önemli sebepleri kapsamlı olarak paylaşabilir. Bu şekilde irtibatta kalmanın tüm öğrencilere sağlayacağı faydaları şeffaf ve doğru bir şekilde açıklayabilir. Öğretmen, irtibatta kalmanın özellikle özel çocuklar (örn. kız çocukları, yoksul olan öğrenciler, engelli çocuklar) için neden önemli olduğunu açıklayabilir.

İleri: Öğretmen, başkalarını da okulların kapalı olduğu ve eğitime uzaktan devam edilen süre boyunca öğrenciler ile irtibatta kalmanın bazı önemli sebeplerini anlama konusunda destekleyebilir. Bu şekilde irtibatta kalmanın tüm öğrencilere sağlayacağı faydaları şeffaf ve doğru bir şekilde açıklayabilir. İrtibatta kalmanın özellikle özel çocuklar (örn. kız çocukları, yoksul olan öğrenciler, engelli çocuklar) için neden önemli olduğunu açıklamada başkalarını destekler.

2. Yetkinlik

Öğretmenler tüm öğrenciler için uzaktan eğitimi destekleyebileceği farklı yaklaşımları anlayabilecek ve ilgili stratejileri bağlam için kullanabileceklerdir.

Başlangıç: Öğretmen, öğrencileri uzaktan nasıl destekleyeceği veya onlarla iletişim kuracağı konusunda net değildir. Öğrencilerin ihtiyaç duyduğu desteği sunamamaktadır.

Orta: Öğretmen, öğrencilerin çoğu için uzaktan eğitimi desteklemenin farklı yollarını bilir ve buna yönelik bazı stratejileri kullanır.

Üst: Öğretmen, kızların/oğlanların, engelli çocukların ve yoksul bireylerin ihtiyaçlarının farklı olduğunu bilerek tüm çocuklar için uzaktan eğitimi destekleyebilmenin farklı yollarını kapsamlı olarak açıklayabiliyor olmalıdır. Öğretmen, çocukların farklılaşan ihtiyaçlarını kendi durumlarına göre destekleyecek en uygun stratejileri kullanır.

İleri: Öğretmen, diğer öğretmenlerin tüm çocuklar için uzaktan eğitimi destekleyebilmenin farklı yollarını kapsamlı olarak açıklamalarına ve kızların/oğlanların, engelli çocukların ve yoksul bireylerin ihtiyaçlarının farklı olduğunu bilmelerine yardımcı olabilir. Öğretmen, diğerlerine farklı çocukları kendi durumlarına göre destekleyecek en uygun stratejileri kullanmaya yönelik olarak destekler.

3. Yetkinlik

Öğrencileri, kız ve oğlan çocuklarını sağlıklı ve güvende kalmaları için destekleyebileceksiniz.

Başlangıç: Okulların kapanması nedeniyle çocukların şiddete karşı daha korunmasız olduğu bazı durumları açıklayabilir ve şiddete maruz bırakılmış bir çocuğun dinlenmesi ve desteklenmesi gerektiğini bilir. Öğretmen, çocukların güvende tutulabilmesi için göstermesi gereken davranış biçimlerini tam olarak bilemez ve kimi durumda zarara yol açabilir.

Orta: Okulların kapanması nedeniyle çocukların şiddete karşı daha korunmasız olduğu durumları net olarak açıklayabilir ve riskleri ve tehlike işaretlerinin hangileri olduğunu ve bu işaretleri gördüklerinde ne yapacaklarını (yardım için nereye başvurulacağı dâhil olmak üzere) bilirler. Öğretmen, tüm çocukların güvenliğini sağlamak için sahip olduğu sorumlulukları bilir ve bazı davranış kurallarına uygun hareket eder.

Üst: Okulların kapanması nedeniyle farklı çocuk gruplarının (örn. kızlar/oğlanlar, engelli çocuklar, yoksul bireyler, vb.) şiddete karşı daha korunmasız olduğu durumları net olarak açıklayabilir ve şiddete maruz kalmış her çocukla uygun şekilde iletişim kurmak ve bu çocukları desteklemek için gereken temel çocuk dostu tutumlar gösterir. Herhangi bir çocuğun kendisine şiddete maruz kaldığını ve yardım istediğini söylemesi halinde ne yapması ve kime başvurması gerektiğini bilir ve buna göre hareket eder. Öğretmen, tüm çocukların güvenliğini sağlamak ve herhangi bir zarara sebebiyet vermemek için sahip olduğu yetkileri/sorumlulukları bilir. Öğretmen, davranış kurallarına uygun hareket eder.

İleri: Diğer öğretmenlere okulların kapanması nedeniyle farklı çocuk gruplarının / tüm çocukların şiddete karşı daha korunmasız olduğu durumları anlamaları için destek verir, buna uygun davranışlar sergiler ve diğerlerine herhangi bir çocuğun (farklı çocuk grupları) destek talep etmesi halinde yapmaları gerekenler hususunda eğitim verir. Öğretmen, diğer öğretmenlerin tüm çocukların güvenliğini sağlamak için sahip oldukları yetkileri/sorumlulukları öğrenmelerine yardımcı olur ve öğretmenlerin ve meslektaşlarının herhangi bir zarara sebebiyet vermemelerini sağlar. Öğretmen, davranış kurallarına uygun hareket eder ve diğerlerinin de etmesini sağlar.

KİŞİSEL ÖĞRENME HEDEFLERİ

Sayfadaki her bir yetkinlik için mevcut seviyenizi tamamlayın ve ardından bu modülü ve içindeki birçok aktiviteyi tamamladıktan sonra, birkaç hafta içinde, kendinizi yeniden değerlendirin.

2. Yetkinlik

Mevcut yetkinlik seviyem: _____

Bu seviyeyi tamamladıktan sonra geçmek istediğim seviye: _____

Özellikle geliştirmek istediğim şeyler:

- _____
- _____
- _____
- _____

1. Yetkinlik

Mevcut yetkinlik seviyem: _____

Bu seviyeyi tamamladıktan sonra geçmek istediğim seviye: _____

Özellikle geliştirmek istediğim şeyler:

- _____
- _____
- _____
- _____

3. Yetkinlik

Mevcut yetkinlik seviyem: _____

Bu seviyeyi tamamladıktan sonra geçmek istediğim seviye: _____

Özellikle geliştirmek istediğim şeyler:

- _____
- _____
- _____
- _____

ÖN TEST

COVID-19 (II) ÖĞRETMEN ÖN TEST SORULARI

1.	Çocuklarla ve ailelerle iletişim kurarken/ telefon görüşmesi yaparken göz önünde bulundurmanız gereken 3 şey nedir? (3 puan) a) b) c)	5.	Telefonla, mesaj/SMS ile, çevrimiçi/çevrimdışı olarak, ev ziyaretleri veya küçük ders grupları ile yaptığınız görüşmeler için kayıt belgesi tutmak neden önemlidir? (2 puan)
2.	Yukarıdakilerden birini gerçekleştirebileceğiniz 2 farklı yol yazın. (2 puan)	6.	Kayıt belgenizde hangi bilgilerin yer alması önemlidir? (5 puan)
3.	Aşağıdaki çocukların evden/uzaktan eğitim görürken karşılaşılabilecekleri farklı engeller nelerdir? (6 puan) a) Kızlar b) Engelli çocuklar c) Azınlık grupları/farklı dilleri konuşan gruplar	7.	Çocukların güvenlik için yardım talep ettiği hangi 2 risk ve tehlike işaretlerinden anlaşılır? (2 puan)
4.	Bir öğretmen olarak uzaktan eğitimi hangi yollarla destekleyebilirsiniz? (2 puan)	8.	Çocukları güvende tutarken hangi 3 adımı göz önünde bulundurmanız ve izlememiz gerekmektedir? (3 puan)

ÇALIŞMA KİTABI İÇERİĞİ

Okuma: Bu dokümanda verilen tüm bilgileri dikkatlice okuyun ve aktiviteler üzerinde kendi temponuza göre çalışın. Sorularınız olması durumunda, tavsiye için Save the Children odak noktanız ile irtibata geçin veya WhatsApp grubu aracılığıyla meslektaşlarınıza danışın.

Uzaktan/evden eğitimi desteklerken
'Tetikte Olma'

Okuyun: Okulların kapanması kız ve oğlan çocuklarını büyük oranda etkilemiştir. Rutinleri ve öğrenme düzenleri bozulmuştur. Ancak, bu yeni sistem aynı zamanda çocukları farklı şiddet türlerine, çocuk işçiliğine karşı daha korunmasız hale getirmektedir. Kızlar içinse özellikle toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve çocuk yaşta-zorla evlilikler oranı artmaktadır. Bunun yanında COVID-19 gerginliği ile ebeveynler/bakımverenler daha da stres altına girmekte, bu da evde şiddet ve istismar durumlarının artmasına neden olmaktadır. Potansiyel ekonomik baskılar ve sağlık kaygılarının yanı sıra çok ciddi fiziksel baskılar (evde kalmak ve kısıtlı özgürlük) da ailelerdeki gerginliği tetikleyecek ve kız ve oğlanlara yönelik şiddetin artmasına neden olabilecektir.

'Uzaktan eğitim' çalışmalarını ile çocukları/aileleri desteklerken, kızların, oğlanların ve ebeveynlerin/ bakımverenlerin evde karşılaşılabileceği stres ve muhtemel zorlukları unutmamanız önemli olacaktır. Bu evlerin/ toplulukların karşılaştığı zorluklara karşı tetikte ve duyarlı olmanız çocuklar ve ailelerle iletişim kurarken oldukça önemli olacaktır. Bu süreçte öğretmenler olarak bizlere yardım edecek bazı "Öğretmen Farkındalığı" fikirlerini tartışacağız.

Yapın: Yan tarafa COVID-19 döneminde ebeveynlerin stres düzeyinin artmasına neden olabileceğini düşündüğünüz birkaç şey ve bunların özellikle en korunmasız çocuklar (örn. kızlar, engelli çocuklar, en yoksul hane halkı) üzerinde ne gibi etkileri olabileceğini yazın.

1.

2.

3.

Okuyun: Aşağıdaki kutucukta verilen bilgileri okuyun ve soruları cevaplayın.

Öğretmen Farkındalığı!

#1: Teşvik Edici ve Destekleyici Olun - birçok çocuk ve ebeveyn/bakımveren moralsiz ve stresli olacak ve muhtemelen zorlanacaktır. Bizler öğretmenler olarak onların pozitif ve desteklenmiş hissetmelerine yardımcı olunmasında özel bir rol oynayabiliriz. Onlarla pozitif konuşun ve onlara yalnız olmadıklarını hatırlatın.

#2: Duyarlı Olun - ebeveynlerin/bakımverenlerin ve çocukların bunalmış ve kapana kısılmış hissedebileceğini bilin. Evde öğrenme ve ders yapmaya ilişkin beklentiler konusunda dikkatli olun. Onları yapabildikleri şeyleri yapmaya teşvik edin, ancak aynı zamanda onlarla oyun oynamak, konuşmak, onlara hikaye anlatmak gibi yapabilecekleri öğrenmeyi teşvik edici ama daha az stresli olan birçok şey olduğunu fark etmelerine yardımcı olun. Hatta duruma göre son modüle (COVID-19 I) veya Ek-1'de yer alan sağlıkla ilgili fikirlerden bazılarını dahi paylaşabilirsiniz.

#3: Riskleri ve Tehlike Sinyallerini Anlamaya Açık Olun - çocukları ve ebeveynleri/ bakımverenleri dikkatlice DİNLEYİN ve şiddete veya evdeki kadınlar ve çocuklar için zararlı olabilecek davranışlar/uygulamaların olduğunu gösteren her türlü işarete karşı dikkatli olun. Eğer bir kadının veya çocuğun tehlikede olabileceğini düşünürseniz, ailenin ek destek hizmetlerine yönlendirilmesini sağlamanız çok önemlidir. Eğer bir çocuğun istismar veya ihmal edildiğini fark ederseniz, bu durumun derhal gizliliğe uygun bir şekilde sosyal hizmet veya çocuk koruma kurumuna rapor edilmesi gerekmektedir.

Yapın:

1. Bunların her biri neden önemli?
2. Siz bunu nasıl yaparsınız? Bu sizin davranışlarınız/uygulamalarınızda nasıl olurdu?
3. Sağlığın en önemli konu olmasının sebebi nedir?

Uzaktan/Evden Eğitimin Desteklenmesi

Okuyun: Kendi durumunuza ve mevcut kaynaklara bağlı olarak okulunuzdaki ve sınıflarınızdaki kızlar ve oğlanlar için uzaktan/evden eğitimi desteklemek için kullanabileceğiniz veya kullanmanız gereken farklı yollar olabilir. Burada bu fikirler ve kaynaklardan bazıları yer almaktadır, ancak bizim durumumuz ve öğrencilerimiz için en uygun ve faydalı olanları tartışacağız.

Yapın: Dinleyici notlarına göz atın ve ardından aşağıdaki değerlendirmeyi tamamlayın/cevabınızı aşağıya yazın. Bir nottan fazlasını değerlendirmeye alırsanız – her bir dinleyici notu için aşağıdaki tabloyu doldurun.

Not: Her türlü sorunuz için meslektaşınıza veya kolaylaştırıcıya ulaşın (telefon/SMS veya diğer uygun yollar ile).

Dinleyici Notu: (İsim yazın)

1. Bu yaklaşımda çocukların uzaktan eğitim görmesinin faydaları nelerdir?
2. Sizin durumunuzda bu yaklaşımı zorlaştıran şeyler nelerdir?
3. Bu yaklaşımı etkili olması için nasıl kullanabilir veya uyarlayabilirsiniz?

Çocukların Güvenliğinin Sağlanması

Okuyun: Öğrencilerin ciddi veya acil bir durum karşısında ne derece etkilendiklerini gözlemleyebilmek oldukça önemlidir. Çocukların çoğu dayanıklı olup, iyileşmeden önce zaman zaman stres ve sıkıntıya tecrübe edebilir. Ancak, çocukların çok az bir kısmı çok daha ciddi şekilde etkilenebilir ve desteğe ve özel hizmetlere ihtiyaç duyabilir. Stresi veya sıkıntıyı tüm ayrıntılarıyla gösteren işaretlere ve belirtilere ilişkin tam bir liste yoktur. Ancak, çocuğun davranışlarındaki gözle görülür değişiklikler durumu anlamamızı sağlayabilir. Örneğin, çocuğun notlarının düşmeye başlaması veya önceleri derslere aktif olarak katılan ve arkadaşlarıyla iyi geçinen bir çocuğun çekingenleşmeye ve sessizleşmeye başlaması gibi durumlar yardımcı olabilir. Şu da önemlidir ki öğretmenin bir veya birden fazla işaret görmesi otomatik olarak çocuğun bir korunma riskiyle karşı karşıya olduğu anlamına gelmemektedir. Bunun başka bir basit açıklaması olabilir. Örneğin, vücudunda morluklar olan ve kolu kırık bir çocuk arkadaşlarıyla oyun oynarken düşüp kendini yaralamış olabilir. Ancak, bir sonraki aktivitede tartışacağımız üzere çocuğun huzursuz olmasına neden olan ciddi bir şey yaşadığını kanıtlayıcı bazı göstergeler vardır.

Yapın: Aşağıdaki tabloda yer alan 10 risk ve tehlike işaretlerini inceleyin ve soruları yanıtlayın.

1.	Çocuğun (fiziksel işaretlere veya çocuğun başka biriyle paylaştığı bilgilere dayanarak) biri tarafından zarar gördüğünün kesin olması
2.	Çocuğun kendine veya başkalarına zarar vermesi
3.	Çocuğun birçok işaret veya belirti göstermesi
4.	Belirtilerin zaman ilerledikçe devam etmesi veya daha da kötüye gitmesi
5.	Çocuğun konsantrasyonunda, katılımında, performansında veya okula devamlılığında önemli oranda bir düşüş gözlemlenmesi

6.	Çocuğun duygularını kontrol etmede zorluk çekmesi (sıklıkla üzgün, huysuz, ağlamaklı, sinirli bir ruh hali)
7.	Çocuğun ilişkilerinde önemli oranda değişiklikler olması (kavga etme, asosyalleşme, fiziksel saldırganlık gibi)
8.	Çocuğun sürekli olarak rahatsız edici davranışlar sergilemesi
9.	Problemler birçok ortamda devam etmesi (sınıf, oyun bahçesi, ev)
10.	Duruma göre ebeveynlerin yardım istemesi veya stresli olması

1. Sizce bunlardan hangileri diğerlerinden çok daha ciddi? Neden?
2. Bu durumların derecesi veya şiddeti veya sıklığı nasıl daha büyük bir endişenin göstergesi olabilir?
3. Farklı çocuklar işaretlere nasıl karşılık verebilir veya işaretleri nasıl gösterebilir? (Örneğin; kızlar ve oğlanlar, azınlık gruplarındaki çocuklar, engelli çocuklar ve diğerleri)

Okuyun: Çocuklarla okulda görüşmek dahi toplumumuzda veya uzaktan eğitim etkileşimlerimizde bunlar dikkat etmek istediğimiz şeylerdir. Bu süreçte özellikle tehlike altında olan kız çocuklarına dikkat edin. Partnerinizle neden böyle bir durum olabileceğini tartışın. - Riskler ve Tehlike İşaretleri öğretmenlerin bazı şeyler daha ciddiye gittiğinde ve bir çocuğun acil yardıma ihtiyaç duyup duymadığını tespit etmeleri gerektiğinde bunu anlamalarına yardımcı olacak görülebilir bir işaret/davranıştır.

Öğretmenlerin ebeveynlerle, okul müdürü ve diğer öğretmenlerle sıkıntı yaşayan öğrenciler hakkında konuşması önemlidir. Öğretmen muhtemelen sıkıntı yaşayan veya zarar gören bir çocuğu fark eden ilk kişilerden biri olacaktır. Öğretmen kendisine emanet edilen çocukları en iyi ve en profesyonel şekilde desteklemekle sorumludur. **KÜÇÜK** ve **BÜYÜK** olayların her ikisi için de yapılması gerekenler hakkında bilgiler paylaşacağız.

- **KÜÇÜK** olaylar öğretmenin desteği ve müdahalesiyle hemen çözümlenmelidir. Küçük olaylara, çocukların birbirlerine kötü sözler söylemesi, derslere geç kalınması, çocukların birbirini iteklemesi gibi durumlar örnek verilebilir.
- **BÜYÜK** olaylar ise öncelikle okul yönlendirme sistemi, daha sonra ise Polis, Çocuk Koruma ve/veya Aile ve Sosyal Koruma Komiteleri/Hizmetleri gibi dış çocuk koruma yönlendirme ve bildirme kanalları aracılığıyla resmi olarak derhal rapor edilmelidir. Öğretmen, varsa mevcut resmi bildirim sistemini kullanmalıdır. Büyük olaylar arasında cinsel taciz, akranlar arasında veya öğretmenle ciddi kavgalar yer almaktadır. Toplum eğitim komiteleri ve çocuk koruma komiteleri de acil korunma hususlarının değerlendirilmesinde rol oynayabilirler.

Yapın: Bak, Dinle, Yönlendir!

Çocukların güvenliğini ve korunmasını sağlarken 'Bak, Dinle, Yönlendir' üçlüsü yardımcı bir yoldur. Bu kategorilerin her birinde neler yapabileceğimize yönelik fikirlerinizi aşağıdaki sütunlara yazın. Örneğin,

- Sizce neye BAKMAMIZ gerekiyor?
- Sizce ne sormalıyız ve neyi DİNLEMELİYİZ?
- Sizce YÖNLENDİRMEK ne anlama geliyor? Neye YÖNLENDİRMEYİZ gerekiyor?

Yazdıktan sonra bir sonraki kartta (A) yer alan listeye bakın.

Bak	
Dinle	
Yönlendir	

Kart (A):

Bak	<ul style="list-style-type: none"> • Duyarlı, açık gözlü ve açık fikirli olun. • Sınıftaki tüm çocuk gruplarının çevreleri ile ilgili genel bilgiler edinin. • Öğretmen sınıfındaki çocuklardan birinin zarar gördüğünü veya problem yaşadığını muhtemelen anında fark edecektir.
Dinle	<ul style="list-style-type: none"> • Ne olduğunu bulmak için çocukla konuşun ve verdiği bilgileri dikkatli bir şekilde dinleyin. • Doğru bilgiler çocuğu uygun desteği sağlayabilecek kişilere yönlendirebilmenizi sağlayacaktır. • Nazik bir şekilde durum hakkında olabildiğince çok bilgi toplayın, nazik davranmanız çocuğun rahat ve desteklenmiş hissetmesine yardımcı olacaktır.
Yönlendir	<ul style="list-style-type: none"> • Çocuğun ilgili kişilerle irtibata geçmesini ve profesyonel destek almasını sağlayın. • Ebeveynlerin çocuğun durumu hakkında bilgilendirilmesini sağlayın. • Okul ortamında atılacak ilk adım, okul müdürüne veya okuldaki çok koruma odak noktasına durumu bildirmek olacaktır. Daha sonra durumu daha ayrıntılı olarak ele almak onların sorumluluğundadır.

Yapın: Sizin veya başka bir öğretmenin ihtiyaç duyması halinde NASIL ve NEREYE yönlendirme yapacağımızı bilmeniz/öğrenmeniz için yönlendirme/bildirme prosedürlerini inceleyin.

Not: Lütfen ilgili durumlarda okul rehberlik servisine ve müdürünüze başvurun. İhtiyaç duyduğunuz takdirde Save the Children ile de iletişime geçebilirsiniz.

- Ücretsiz telefon numaraları
- Okul Çocuk Koruma Politikası ve prosedürleri
- Yönlendirmelere ilişkin yerel hizmetlerin/irtibat numaralarının hala kullanımda olup olmadığını kontrol edin.
- Çevrimiçi yazışma hizmetleri
- Çocuklara okulda destek veren mevcut vaka çalışanlarının hala çalışıp çalışmadığını, eğer çalışıyorlar ise düzenlenen vaka yönetim şartlarına (örn. sosyal mesafe) uyup uymadıklarını kontrol edin.
- Örn. sağlık klinikleri, topluluk merkezi/salonu veya eczaneler gibi kamusal alanlarda bildirim kutularının (çocuklar ve yetişkinler için) olup olmadığını ve kullanılıp kullanılmadığını kontrol edin.

Ödev/Takip aktivitesi:

1. Bağımsız aktivitelerin en az 3 tanesini tamamlayın. (Kaynak 2)
2. WhatsApp (Facebook veya diğer) öğretmen grubu aracılığıyla bu akran etkileşimli öğrenme aktivitelerinden bazılarını birlikte yapıp yapamayacağınızı kontrol edin. (Kaynak 3)

KAYNAK 2: BAĞIMSIZ AKTİVİTELER

1. Öğretmen Sağlığı

Biraz durmak ve kendi sağlığını düşünmek için zaman ayırın. Daha az stresli hissetmeniz size yardımcı olan şeyler neler? Rahatlamak için neler yapıyorsunuz? Sizi sakinleştiren şeyler neler? İşe yaradığını düşündüğünüz stratejileri yazın ve baskıyı ve stresi azaltmak için bunları isteyken gün içerisinde nasıl kullanabileceğinizi düşünün. Ayrıca okuldaki meslektaşlarınızla konuşabilir ve onlara stresi azaltmak için ne yaptıklarını sorabilirsiniz.

2. Bizim Sağlığımız & Etkisi

Sağlığımızı ve sağlığımızın neden önemli olduğunu ve başkalarını nasıl etkilediğini düşünmemiz gerekmektedir. Aşağıdaki soruları düşünün ve cevaplayın.

- Sağlığımız kimi etkiliyor? Çevrenizdeki en az 3 farklı insan tipini yazın (bir tanesi= öğrencileriniz).
- Duygularımız davranışlarımızı ne şekilde etkiliyor?
- Bu 3 tip insan grubu üzerinde pozitif bir etki yaratmak için sağlığınızı nasıl ve ne şekilde kontrol altında tutabilirsiniz?

3. COVID-19'daki Rolüm

COVID-19'u ve COVID-19'un okulunuzu ve toplumunuzu nasıl etkilediği ile ilgili öğrendiklerinizi düşünün. Bu süreçte başkalarına yardım etmek ve fark yaratmak için ne yapabilirsiniz? Toplumunuzun bu virüsün risklerini ve bulaşmasını önlemesine yardımcı olmak için bildiklerinizi ve öğrendiklerinizi nasıl kullanabilirsiniz? Toplumunuzda COVID-19 ile savaşmak adına fark yaratmak için yapacağınız 2 şeyi yazın.

4. COVID-19 & Ayrımcılık

Ayrımcılık oldukça tehlikelidir ve toplumları ve ilişkileri gereksiz yere zedeleyebilir. COVID-19 etrafındaki ayrımcılığın bu süreçte farklı insanları (özellikle kızlar, engelli çocuklar/aileler, azınlık grupları) nasıl etkileyebileceğini düşünün ve bununla mücadele etmek ve herkesin sevdiğini ve kabul edildiğini hissetmesini sağlamak için yapacağınız iki şeye karar verin. Herkesin güvende olmasını ve korunmasını ve hiç kimsenin sağlığını etkileyebilecek ayrımcılığa maruz kalmamasını sağlamak için ilgili toplulukta sözü dinlenen, önemli rolü olan kişiler ile birlikte çalışmanın yollarını düşünün.

5. Çocuk Koruma Yönlendirme Mekanizmaları

Okullar açıkken tıpkı sizin gibi öğretmenler özellikle okul çocuk koruma politikası/mekanizmasında tanımlanan roller aracılığıyla korunma ihtiyaçları olan çocukların tespit edilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Okullar kapandığında da çocuk koruma vakalarının bildirilmesinde rol oynayabilirsiniz. COVID-19 döneminde çocuk koruma vakalarını rapor edebileceğiniz mevcut yolları öğrenin. Bir topluluk veya devlet acil yardım hattı var mı? Çevrimiçi olarak bildirebilir misiniz? Bulduklarınızı öğretmen arkadaşlarınızla paylaşın.

KAYNAK 3: AKRAN ETKİLEŞİMLİ ÖĞRENME ÇEVRESİ AJANDASI

Bunu akran etkileşimli öğrenme oturumunuz için bir tartışma kılavuzu olarak kullanabilirsiniz. Resmi bir etkinlik değildir ancak tüm öğretmenler oturma katılımalıdır. Herkes için çay ve atıştırmalık almaya çalışın. Okul bittikten sonra yapılı, dolayısıyla toplantıyı kısa tutarak kimsenin çok fazla zamanını almayın. Bu profesyonel gelişim döngüsü sırasında geliştirdiğimiz yetkinlikleri açıklayarak oturuma başlayın:

1. Her öğretmen ile sahip olduğu yetkinlikleri, başarılarını ve yaşadıkları zorlukları tartışın ve başarılı olmak için öğretmenlerin birbirlerine nasıl yardım edebilecekleri ile ilgili fikir paylaşımında bulunun.
2. Öğretmenler grubu olarak, COVID-19 dönemini nasıl geçirdiğinizi ve bu dönemle ilgili neler hissettiğinizi paylaşın. Uzaktan eğitimi nasıl geçiyorsunuz?
3. Öğretmenler grubu olarak iyi giden şeyleri ve tecrübelerinizi paylaşın. Daha sonra karşılaştığınız zorlukları ve bu zorlukları nasıl ele alabileceğinizi konuşun.
4. Öğretmenler grubu olarak veya çiftler halinde telefon aramaları, ev ziyaretleri veya öğrenme kulübü oturumu gibi planlar geliştirin.
5. Bağımsız görevleri değerlendirin ve öğretmenlerden yeni bir görev seçmelerini isteyin.
6. Onlara iki hafta içinde bir koçluk oturumu yapılacağını ve bir sonraki atölye çalışmalarının dört hafta içerisinde gerçekleştirileceğini hatırlatın.

KAYNAK 4: KOÇLUK GÖRÜŞMESİ

Not: Koçluk görüşmesi ve ders gözlemi her bağlama uygun olmayabilir. Bu sebeple öğretmen öğrenme çemberlerini yaptıktan sonra koçluk görüşmesi ve gözlemin sizin bağlamınıza uygun olup olmadığını inceleyin.

1. Öğretmenle **kısa bir giriş konuşması** yaparak başlayın. Onlara aşağıdaki soruları sorun;
 - Hangi bağımsız aktiviteleri / sınıf aktivitelerini yapmayı denedin? Nasıl buldun?
 - [Ders gözlemlemesi sırasında görülmeyen yetkinlikleri tartışın – örn. bazı konu bilgilerine ders sırasında değinilmemiş olabilir]

2. Bu profesyonel gelişim döngüsü sırasında geliştirilmekte olan yetkinliklere odaklanmak için **bir gözlem yapın**. Kitapçığın ilk kısmında bulunan üç yetkinliğe odaklanın. Öğretmenleri gözlem öncesinde muhakkak bilgilendirin. İlgili üç yetkinliğin yanı sıra öğretmenin çocuklar ile kurduğu iletişimi, çocuklara olan yaklaşımını ve destekleyici özelliklerini de değerlendirmeye odaklanın.
3. Ders gözleminden sonra öğretmen ile geri bildirim oturumu. Öncelikle şunu sorun:
 - Küçük grup öğrenme oturumunun başarılı olduğunu düşünüyor musunuz? Daha sonra, farklı yetkinlikleri detaylıca ele alın ve öğretmene hangi seviyenin özelliklerini taşıdığını sorun.
 - Öğrencilerinizin farklı ihtiyaçlarını (örn. kızlar, dil, öğrenme becerisi farklılaşan çocuklar) desteklemek için ne yaptınız? Özellikle hakkında endişe duyduğunuz çocuklar var mı? Bana o çocuklar hakkında bilgi verir misiniz?
 - Uzaktan eğitimi desteklemek için neler yapıyorsunuz ve uzaktan eğitim süreci nasıl geçiyor? Edindiğiniz başarılar ve karşılaştığınız zorluklar neler?
 - Başka bir öğretmenle hangi stratejileri paylaştınız?

Gördüğünüz iyi uygulamaların altını çizmek ve geliştirilmesi gereken alanlarla ilgili tavsiyeler vermek amacıyla ders gözlem formunu doldurun. Önerilerinizin bağlama uygun ve yönetilebilir olmasına özen gösterin.

4. Girişte bulunan yetkinlik alanlarını gözden geçirerek öğretmenin mevcut yeterliliğini değerlendirin. Bir sonraki yetkinlik seviyesine geçmek için yapmaları gereken şeyleri tartışın.
5. Mevcut yetkinlik seviyesi ve gelişim tavsiyeleri ile birlikte Öğretmen Yetkinlik Profilini doldurun.
6. Koç izleme formunu doldurun (kopyasına ulaşmak için Kolaylaştırıcı Öğretmenler, Eğitimci paketinize göz atın). Öğretmenin döngünün hangi bölümünde yer aldığını kaydetmektedir (atölye çalışması, bağımsız aktiviteler, işbirliğine dayalı öğrenme aktiviteleri, koçluk aktiviteleri).

NOT 1*: TELEFON GÖRÜŞMELERİ

Nedir?

'Öğretmeden Gelen Çağrılar' / 'Öğretmene Yapılan Çağrılar' hem kız hem de oğlan çocuklarının evde sağlığını korumak ve öğrenimlerini sağlamak için destek sağlayacak mevcut uzaktan görüşme ('telefon görüşmesi') yollarından biridir. Amacı:

- Ebeveynlerin/bakımverenlerin evde eğitimi (ve evde özel eğitim çalışması-TV, ERE, bağımsız çalışma kılavuzları/kitapları) desteklemek üzere teşvik edilmesi, onlara kılavuzluk ve destek sağlanması.
- Öğrenimin değerlendirilmesi.
- Yapılacak 'ev' ödevi/çalışmasına yönelik bir kavramı açıklamak için en fazla 10 dk 'bilgi' verilmesidir.

Hazırlık:

- Hangi hane halklarını ve çocukları ne sıklıkla arayacağınızı tespit edin.
 - Bir öğretmenin ev ziyaretleri ile tüm öğrencilerini telefon görüşmeleriyle desteklemesi mümkün değildir, dolayısıyla bu desteğin sağlanması ile ilgili olarak siz ve yerel eğitim liderleri arasında belirlenecek bir kriterin olması gerekecektir. Öğrenimlerinde çok geride kalan ve/veya en korunmasız çocukların belirlenmesi tavsiye edilebilir (örn. kız çocukları, en yoksul hane halkı, çocuk işçiliğinin mevcut olduğu haneler, yaşlı veya engelli bakımverenler/ebeveynler, vb.)
 - İdeal olarak her hane halkı en az haftada bir kez aranmalıdır, ancak bu mümkün olmayabilir.

- Bu aramalar için sizin de hane halkının de bir cihaza sahip olması, cihazınızda kontör olması ve kontör ücretlerini karşılayabiliyor olmanız gerekmektedir.
- Öğretmen ve hane halkı telefon görüşmeleri için en uygun zamanı kararlaştıracaklardır.
- Öğretmenler telefon görüşmeleri için bir 'Telefon Görüşmelerine İlişkin Davranış Kurallarını' (En 2'deki örneğe bakın) imzalar ve bu belgeleri 'Telefon Görüşmesi Kayıt Belgesi'ne (aşağıda yer almaktadır) kaydetmeyi kabul ederler.
- Öğretmenler ve diğer personel (MEB veya proje) telefon görüşmelerinin amacına ve mahiyetine karar verirler:
 - Ebeveynleri destekleyecek mi? Öğrencileri?
 - Öğrenimi değerlendirmek için kullanılacak mı?
 - Zor kavramları öğretmek için kullanılacak mı? (Örneğin kesirlerin çarpılması gibi 'ufak bilgiler' vermektedir.)
- Görüşme için 5-15 dakikalık bir 'telefon görüşmesi planı' veya arama serileri için planlar serisi geliştirin (aşağıdaki A & B örneklerine bakabilirsiniz).

Telefon Aramalarının Yapılması:

1. Her bir telefon görüşmesinin 'ana konusunu' belirleyin. Her şeyi tek bir telefon görüşmesinde yapmaya çalışmayın. (örn. bir görüşmede çocuğun sağlığını kontrol edin, bir sonraki görüşmede bazı değerlendirme soruları sorun, sonraki görüşmede ise evde okuma-yazma/okuma hakkında bilgi alın, vb.) Aşağıda örnek bir plan verilmiştir.
2. 'Telefon görüşmesi planını' görüşme 5-15 dakika sürecek şekilde yapın (aşağıda örnekleri verilmiştir).
3. Seçilen hane halkı/öğrencileriniz için 'telefon görüşmesi planını' haftalık (veya iki haftalık program) olarak yapın.
4. Görüşme sona erdikten hemen sonra 'Öğretmen Telefon Görüşmesi Kayıt Belgesi'ni doldurun.(aşağıda örnek verilmiştir)

ÖĞRETMEN TELEFON GÖRÜŞMESİ KAYIT BELGESİ

Öğretmenin adı:		Okulun adı:	
Öğrencinin/hane halkının adı (#) (e/k)	Görüşme tarihi	Görüşme saati	Telefon görüşmesinin konusu (veya plan #) & notlar/yorumlar
			İmza

* Tüm aramalar ve ev ziyaretlerinden bağılı bulunduğunuz okuldaki rehberlik servisinin ve idari birimlerin haberdar olmasına özen gösterin.

Telefon Görüşmeleri için İçerikler:**A. Ebeveynler ve çocukların telefon görüşmeleri ile ilgili genel olarak bilgilendirilmesi:**
ÖĞRENCİ

- Nasılslın? Açık bir soru sorun ve dinleyin. Çocuk utanıyorsa, - zamanını nasıl geçiriyorsun? - gibi sorular sorun. Ailen nasıl?Herkesin sağlığı yerinde mi?
- Okullar kapalıyken evden çalışabiliyor musun? Çocukların şu an çalışmıyor olması halinde, onlara diğer birçok öğrencinin de bu dönemde zorlanacağını söyleyerek güven verin. Sinirlenmeyin, çocuğun neden evden öğrenimine devam edemediğini öğrenin ve çözüm önerilerinde bulunun.
- Öğrenmeye veya pekiştirme yapmana yardımcı olacak hangi kaynakları kullanıyorsunuz? Çocukların hangi kaynakların mevcut olduğunu bildiklerinden emin olun (örneğin; kitaplar, radyo, TV). Uzaktan eğitim kaynaklarına erişim sağlayamıyorlarsa, her gün bir şey yazmak/çizmek için bulabildikleri her şeyi kullanabileceklerini söyleyin. Teşvik edin: okullar açıldığında yazdıkları/çizdikleri şeyleri görmek istediğinizi söyleyin.
- Ders çalışırken nerede oturuyorsun? Sana kim yardım ediyor? Çocukları güvenli ve rahat bir yerde ders çalışmaya teşvik edin. Yetişkinlerden veya büyük kardeşlerinden yardım isteyebileceklerini hatırlatın.
- Okula gidememenin en zor yanı ne? Bugün dünyadaki birçok çocuğun COVID-19 nedeniyle okula gidemediğini, dolayısıyla yalnız olmadıklarını anlatın. Çocukları güvende olur olmaz okulların tekrar açılacağını ve bunun en kısa zamanda mümkün olması için birçok insanın çok çalıştığını söyleyin.

EBEVEYN/BAKIMVEREN

- Ne yapmaktan keyif alıyorsunuz? Seni motive eden şey ne? Çocuğun/ailenin uyguladığı pozitif başa çıkma mekanizmalarını keşfedin ve çocuk için bunları vurgulayın. Çocuğa -küçük dahi olsa işe yarayan bazı başa çıkma mekanizmalarından bahsetmesini isteyin. Bunun amacı çocuğa öz güven ve ufak bir kontrol etme duygusu kazandırmaktır.
- Eğer dinlemek istersen senin için birkaç ipucu verebilirim... küçük tavsiyeler verin: "Birçok çocuk bunu çok faydalı buldu...", "Belki bunu deneyebilir ve bir sonraki konuşmamızda bana işe yarayıp yaramadığını anlatabilirsin..."
- Sonraki adımları kararlaştırın. Çocuğa ne yapacağınızı tam olarak söylediğinizden emin olun - endişelerinizle ilgili ebeveynleri ile mi konuşmayı planlıyorsunuz - çocuğun ek desteğe yönlendirilmesi için izinlerini mi isteyeceksiniz? Ne planladığınızı çocuğa anlatın.
- Çocuğun soruları olup olmadığını sorun. Verebildiğiniz her türlü bilgiyi verin. Cevabı bilmiyorsanız aynı şekilde cevabı bilmediğinizi söyleyin. Yanlış vaatlerde bulunmayın, örneğin henüz kesin değilse okullar şu zaman açılacak demeyin.
- Pozitif olun: Örneğin, çocuklardan birinin güçlü yanları veya becerileri ile ilgili yorum yapmak gibi pozitif bir şey söyleyerek başlayın. Ebeveyne/bakımverene herkesin zorlandığını, ama problemleri çözmek için ebeveyn, çocuk ve öğretmen olarak hep birlikte çalışacağımızı hatırlayın.
- Çözümler hakkında konuşun: Eğer çocuk evden eğitim ile ilgili bir sıkıntı yaşıyorsa, ebeveyni/bakımvereni ile uygulanabilecek çözümler hakkında konuşun ve tavsiyelerde bulunun. Onlara okullar kapalı olsa dahi çocuğu eğitimine devam etmeye teşvik etmelerini söyleyin.
- Mevcut öğrenim kaynakları: Ebeveynlere hangi öğrenim kaynaklarının (kitaplar/radyo/TV) mevcut olduğunu hatırlatın. Ebeveynlere onların çocuklarının ilk öğretmenleri olduğunu ve çocuklarının hangi yollarla daha iyi öğrenebileceğini en iyi kendilerinin bildiğini hatırlatın - örneğin, yaşam becerileri, şarkılar, hikayeler ve aile geçmişi gibi. Onların uydurduğu/anlattığı hikayeleri de dinleyebilirsiniz - hayal güçlerinin muhteşem olduğunu göreceksiniz!
- Basit bir rutine teşvik edin: Ebeveynlere evde basit bir rutin oluşturmanın çocukların (ve ebeveynlerin!) bu stresli dönemi daha iyi yönetmelerine yardımcı olduğunu anlatın. Gün içerisinde beklenen şeyleri bilmek bir stabilite sağlamakta ve çocukların odaklanmasına yardımcı olmaktadır.
- Öğrenmenin yanında oyun oynamak: Oyunların çocuklar için mükemmel öğrenme yollarından biri olduğunu anlatın. Ebeveynleri çocuklara oyun oynamaları için yeterli zamanı vermeye teşvik edin.
- Ebeveyne/bakımverene sorular sorun: "Nasılslınız?" Aktif olarak dinleyin ve destekleyici iletişim tekniklerini kullanın. Ebeveynlere bu dönemin herkes için stresli olduğunu ve ebeveynlerin dinlenmesi ve rahatlamasının yollarını bulması gerektiğini anlatın. Ebeveynlere çocuklarıyla ilgilenmek için kendileriyle de ilgilenmeleri gerektiğini; bu şekilde çocuklarımızın iyi ve mutlu olacağını hatırlatın. Ebeveyne veya bakımverene çevresindeki başka insanlardan destek alıp almadığını sorun.
- Sonraki adımları kararlaştırın: Birtakım risklerle veya zorluklarla karşılaşan çocuklar için her türlü ek destek ihtiyacını konuşun. Nasıl bir aksiyon ve ne zaman alınacağını kararlaştırın.
- Sorularının olup olmadığını sorun: Ebeveynler okulların açılması, okul ücret iptalleri, sınavlar, vb. ile ilgili sorular sorabilirler. Sahip olduğunuz her türlü doğru ve güncel bilgiyi onlarla paylaşın. Ebeveyni bu bilgilerin düzenli olarak farklı kanallarla (SMS vb.) paylaşılmaya devam edeceğine dair temin edin.
- Görüşmeyi sonlandırın: Ebeveyni bir sonraki görüşmenin ne zaman yapılacağına dair bilgilendirin. Ebeveyne veya bakımverene sağlık veya korunma hizmetleri bakımından acil bir ihtiyaçları olması halinde kiminle irtibata geçebileceklerini hatırlatın.

B: Özel Amaçlara Yönelik Özel Telefon Görüşmelerine İlişkin Genel Bilgiler

Not: Aşağıdaki 3. Adım için – uzaktan eğitim programında zaten özel aktiviteler, değerlendirmeler veya öğrenme hedefleri varsa (örn. ERE kılavuzu veya basılı kılavuz), aktiviteleri veya soruları oralardan takip edin.

Herhangi bir aktivite hazırlanmamışsa, öğrencilerin öğrenimine yardımcı olmanız/destek sağlamanız için çok önemli olduğunu düşündüğünüz bir aktivite seçin (örn. sınıfınız için normal olarak çok zor bir konu).

ÖĞRETMEN TELEFON GÖRÜŞMESİ #2

Temel amaç: Başlangıç düzeyinde okuma-yazma becerisinin değerlendirilmesi.

Hafta: _____

Adım	Aktivite	Notlar
1.	Giriş <ul style="list-style-type: none"> Selamlaşma & bu hafta neler yapıldığına ilişkin açık bir soru. Başka bir giriş sorusu da sorabilirsiniz, örneğin: Bu hafta en çok ne yapmaktan hoşlandın? Şimdiye kadar geçen günlerini/haftayı nasıl tarif edersin? 	COVID-19 veya okul ile ilgili bilmedikleri her türlü bilgiyi/güncellemeyi paylaşın.
2.	Kontrol Etme <ul style="list-style-type: none"> Bu hafta hangi dersleri çalışabildin? Ne öğrendin? Öğrenme aktivitelerini yaparken hangisinde en başarılı olduğunu fark ettin? Öğrenme aktivitelerinde karşılaştığın sıkıntılar veya zorluklar neler? Nasıl yardım edebilirim? 	Öğrencinin zorlandığı önemli alanların hepsini öğretmen telefon görüşmesi kayıt belgesine not alın.
3.	Öğrenme Aktivitesi – ilk okuma-yazma değerlendirmesi <p>Şu soruları sorun:</p> <ul style="list-style-type: none"> 'Görkemli' kelimesinin ne anlama geldiğini açıklayabilir misiniz? (2 puan) İçinde 'görkemli' kelimesi geçen bir cümle kurun. (2 puan) 'Görkemli' kelimesini heceleyebilir misiniz? (1 puan) 'Görkemli' kelimesi ile kafiyeli bir kelime söyleyebilir misiniz? (1 puan) <p>Bu hafta (ERE, basılı, ders kitabı, kitap) okuduğunuz hikayeden/metinden:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ana karakter kimdi? (1 puan) Metnin ana konusu/vermek istediği mesaj neydi? (2 puan) Çocuklar nehre gitmediyse, sizce ne olmuş olabilir? (3 puan) Metindeki çocuklarla ne kadar benzersiniz veya çocuklardan ne kadar farklısınız? (3 puan) 	Değerlendirme sonuçlarını öğrencinin öğreniminin izlenmesi için gerekli formatta kaydedin. Ve/veya puanı telefon görüşmesi kayıt belgenize ekleyin.
4.	Vedalaşma/Bitirme <ul style="list-style-type: none"> Zaman ayırdıkları ve katıldıkları için onlara teşekkür edin. Söylediklerinden hoşunuza giden/gerçekten iyi olan bir şeyi onlara söyleyin. Onları teşvik edin. Sorularını veya karşılaştığı zorlukları ele alın. Bir sonraki görüşmeyi planlayın. 	

Telefon Görüşmelerine İlişkin İpuçları:

Sosyal yardım görüşmelerine başlamadan önce bilinmesi gereken 3 temel şey:

1 Dinle

Bu stresli ve sosyal izolasyonla geçen dönemde en çok yardımcı olan ve hepimizin yapabileceği şeylerden biri yargılamadan dinlemektir. Toplumumuzun karşılaştığı tüm problemleri çözemeyiz, ancak birbirimizi dinleyebilir ve gerekli durumlarda daha fazla desteğe yönlendirebiliriz. Aktif dinlemeye ilişkin ipuçları aşağıda verilmiştir.

2 Öğrenme ve Sağlığa odaklanın

Çocukla veya ebeveynleri/bakımverenleri ile olan iletişiminiz genellikle çocuğun okuldaki akademik performansına odaklanacaktır. Ancak, biz biliyoruz ki çocuklar yalnızca güvende ve iyi hissedebildikleri zaman öğrenebilirler. COVID-19 döneminde ise öğretmenlerin yalnızca çocukların eğitimine değil, aynı zamanda onların güvende ve sağlıklı kalmasına katkıda bulunmaları çok önemlidir. Evden eğitimin nasıl gittiğini sorun, ancak onların üstünde ek baskı kurmayın ve telefonda bir şeyler öğretmeye çalışmayın.

3 Yönlendirmeye hazır olun

Öğretmenler yalnızca sağlık, korunma ve diğer hizmetlere ilişkin ek destek ihtiyacı duyan çocuklar, yetişkinler veya ailelerle nasıl irtibata geçeceğini biliyorsa sosyal yardım araması yapmaya başlamalıdır. Görüşmeleri yapmadan önce hangi hizmetlerin mevcut ve işler durumda olduğunu kontrol edin ve talep edilmesi durumunda ailelerle paylaşmak için bu mevcut hizmetlerin irtibat numaralarını alın. Görüşmelerde çocukların veya ailelerinin acilen ele alınması gereken bir tehlike veya güvenlik riski ile karşı karşıya olduğunu gösteren bir şey söylenmiyorsa, öğretmenlerin bunu ilgili sağlık, sosyal hizmetler veya emniyet dairelerine güvenli bir şekilde nasıl bildireceğini bilmelidir.

Dikkat edilmesi gereken diğer hususlar:

- “Evet, anlıyorum” gibi şeyler söyleyerek aktif dinleme becerilerini kullanın ve “ne demek istediniz, bir örnek verebilir misiniz?” gibi açıklayıcı sorular sorun.
- Sorunları küçümsemeyin - “bu çok önemli bir şey değil” veya “endişelenmeyi bırakın” gibi şeyler söylemeyin, bunun yerine uygun olduğunda normalleştirici ifadeler kullanın, örneğin; “birçok kişi de sizin gibi hissediyor”, “evet, söylemek istediğinizi anlıyorum, içinde bulunduğumuz durum nedeniyle bu oldukça yaygın bir problem”.
- Yanlış vaatlerde bulunmayın ve kendileri veya başka bir çocuk tehlike veya istismar riskiyle karşı karşıya ise sizinle paylaşılan bilgileri gizli tutacağınıza dair söz vermeyin.
- Siz bir öğretmensiniz - ne bir fazla, ne bir eksik: Öğretmen öğrencilerin kriz durumlarında desteklenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Öğrenciler rol model olarak öğretmenlerine ve bazen ailelerinin dışındaki en güvenilir yetişkinlere güvenirlir. Ancak bu rolün de sınırları vardır. Öğretmenler psikolog veya danışman değildir ve psikolog veya danışman gibi davranmamalıdır. Eğer bir çocuk eğitim dışında profesyonel yardıma ihtiyaç duyuyorsa, onları bu hizmetlere yönlendirmelisiniz.
- Gizlilik ve güvenlik konusunda dikkat edilmesi gerekenler: Bir öğretmen olarak, çocukların güvenliği sizin bir numaralı önceliğiniz olmalıdır. Paylaşılan her bilgiyi gizli tutun. Eğer başka bir meslektaşınızdan veya profesyonel bir kişiden tavsiye veya akıl almanız gerekiyorsa, bunu çocuğun veya ailenin kişisel bilgilerini paylaşmadan yapın. Bazı ülkelerde çocuk koruma meselelerinin bildirilmesi zorunludur. Gizliliğinize ilişkin bu sınırları açıklamaya dikkat edin. (İhtiyaç halinde daha ayrıntılı bir “İletişimi Sürdürme” kılavuzu bulunmaktadır.)

**NOT 2*: SOSYAL MESAFELİ
EV ZİYARETLERİ****Nedir?**

Bazı durumlarda, öğrencilerin yaşadığı evlerin uzak olması veya bazı çocukların ve hane halklarının özellikle korunmasız olmasından dolayı, öğretmenlerin uzaktan eğitimi desteklemek amacıyla ev ziyaretlerinde bulunması gerekli ve mümkün olabilir. Öğretmenler bu özel duruma sahip öğrencilerin evlerini ziyaret eder ve sosyal mesafe ve sağlık kurallarına bağlı kalarak 'evden eğitim desteği' veya 'özel ders' verirler.

Hazırlık

- Yapılacak bu sosyal mesafeli ev ziyaretleri için hangi öğrencilerin seçileceği hususunda yerel eğitim liderleri ve toplulukları ile bir tespit çalışması yapın.
 - Öğretmenlerin ev ziyaretleri ile tüm öğrencilerini desteklemesi mümkün değildir, dolayısıyla bu desteğin sağlanması ile ilgili olarak öğretmenler ile yerel eğitim liderleri arasında belirlenecek bir kriterin olması gerekecektir. Öğrenimlerinde çok geride kalan ve/veya en korunmasız çocukların belirlenmesi tavsiye edilebilir (örn. kız çocukları, en yoksul hane halkı, çocuk işçiliğinin mevcut olduğu haneler, yaşlı veya engelli bakımverenler/ ebeveynler, vb.)
- Çocukların sayısını (ve nerede yaşadıklarını) net olarak belirledikten sonra 'ev ziyaretleri' için bir plan yapın.
 - Haftada ve çocuk başına kaç ev ziyareti gerçekleştirilebilir? (örn. günde 2 veya 1 öğrenciye mi, haftanın her günü mü veya yalnızca bazı günleri mi ziyaret yapılabilir?)
 - Ziyaretler ne kadar sürecek? (45 dk - 1,5 sa arası önerilir, ancak daha uzun olmamalıdır)
 - Öğretmenlerde ve öğrencilerde hangi kaynaklar olacak? (örn. ERE programını takip etmek için radyo, basılı materyaller, kalemler ve defterler, vb.) Enfeksiyon kapmadan bu kaynaklara dokunma ve bu kaynakların paylaşılma oranını nasıl minimuma indirebileceksiniz? (örn. radyoya yalnızca öğretmen dokunacak, her çocuk da yalnızca kendi defterine & kalemine dokunacak)

- Bu ziyaretlerin mahiyeti ve içeriği ne olacak? (aşağıda yer alan madde#4'e bakın)
- Sağlık gerekliliklerinin/prosedürlerinin yerine getirilmesini ve bu prosedürlere uyulmasını sağlayın:
 - Ailesinde yüksek risk grubunda bireyler olan veya kendileri yüksek risk altında olan öğretmenler ev ziyaretlerinde bulunmamalıdır.
 - Hastalık belirtileri gösteren öğretmenler kendilerini izole etmeli ve sağlık görevlilerinin tavsiyelerine uymalıdır.
 - Öğretmenler COVID-19 ile ilgili genel ve nasıl yayıldığına ilişkin bilgilere haiz olmalı ve bu genel bilgileri bakımverenler ve aileler ile paylaşmalıdır.

Ev ziyareti için:

- Arayın ve uygun bir zaman belirleyin
 - Eve girer girmez ellerinizi yıkayın, açık alanda görüşebileceğiniz, ancak yine de özel olan bir yer bulun, hane halkı ile hiçbir yiyeceği veya içeceği paylaşmayın.
 - 2 metre mesafe koyun (veya sağlık görevlilerinin tavsiyelerine uyun).
 - Mümkünse maske ve dezenfektan kullanın.
 - Evden çıkarken ellerinizi yıkayın.
 - Eğer site ise, evin dışında görüşün.
 - Materyal paylaşımını en aza indirin – öğretmen ilk olarak öğrenme materyallerini paylaşmalı, daha sonra bu materyallere yalnızca öğrenci dokunmalı. Öğretmen materyallerdeki konuları belli bir uzaklıktan anlatabilir ve gösterebilir.
- 'Ev ziyaretiniz' için oturum planlamaları (ders gibi) yapın – bir ders kitabından içerikler, ERE materyalleri veya daha sonra bu öğrenme kulüplerinde öğrencilere mini dersler vermek için basılı materyaller kullanın. Birçok görüşmenin öğrencilerin sağlığına (ve sosyal duygusal öğrenimine) odaklanmasını sağlayın. Sıradaki sayfada bu planlamalara ilişkin birkaç örnek yer almaktadır.

EV ZİYARETİ İÇİN GÖRÜŞME PLANLAMASI

Öğretmen: _____		Öğrenci Sayısı: _____ (E _____ / K _____)	
Yer: _____			
Oturum # & Tarih	Konu/Amaç	Aktiviteler	
1.	Tüm öğrenciler için pozitif bir öğrenme ortamı yaratın. Kızlar ve oğlanlar COVID-19 ve yarattığı kriz ile ilgili hissettiklerini & tecrübelerini paylaşabilirler. Kızlar ve oğlanlar stresli, gergin veya üzgün hissettiklerinde onlara yardımcı olan stratejileri uygulayabilirler.	<ol style="list-style-type: none"> Selamlaşın ve kendini tanıtır ve evde eğitim ziyaretlerinin amacını açıklayın. Güvende kalmak için birlikte çalışacağımızı ve COVID-19 nedeniyle belli protokollere –protokolleri açıklayın– uymamız gerektiğini anlatın. <ul style="list-style-type: none"> Birbirinizi COVID-19'dan korumak için belirlenen kurallar dahil olmak üzere bu ziyaretler esnasında nasıl davranacağız ve ne beklendiği konusunda öğrenciyle birlikte kurallar oluşturun. Öğrenciden karantina uygulamaları başladığından beri edindiği tecrübeleri ve hissettiklerini paylaşmasını isteyin. Siz de kendi hislerinizden ve tecrübelerinizden bazılarını paylaşın ve öğrenciye bunun normal olduğunu ve neden birbirimizi desteklememiz ve birbirimize karşı anlayışlı olmamız gerektiği konusunda güven verin. Daha sonra öğrencilerden COVID-19'un bize neler hissettirdiğini gösteren bir surat resmi çizmelerini ve sonrasında bunun hakkında birkaç cümle yazmalarını (veya henüz yazamıyorlarsa sözlü olarak açıklamalarını) isteyin. Öğretmen olarak daha iyi hissetmeniz ve bu zor durumda başa çıkmak için uyguladığınız stratejileri paylaşın. Çocuktan nelerin daha iyi hissetmesine yardımcı olduğunu paylaşmasını isteyin. Kaynak (XX)'i kullanarak bu stratejilerden bazılarını çocuklarla birlikte uygulayın – birlikte hepsini birkaç kez uygulayın. Bu süreçte farklı duygular hissetmenin normal olduğu konusunda güven vererek sonlandırın ve çocukları stratejileri uygulamaya ve yardımcı olmak için başkalarıyla konuşmaya teşvik edin. Bir sonraki ziyareti ne zaman yapacağınızı hatırlatın. 	

Evde Eğitim Ziyaretlerinde Bulun

- Hane halkının hastalık belirtileri taşımadığından emin olmak için öncesinde telefon edin, ev ziyaretinin tarihini ve gittiğinizde sizin ve onların uymanız gereken sosyal mesafe önlemlerini teyit edin.
- Ziyaret sırasında sizin ve çocuğun/ailenin/hane halkının sağlık protokollerine uyduğunuzdan emin olun.
- 'Ev Ziyareti' oturum planına uyun.
- 'Ev Ziyareti Kayıt Belgesi'ne ziyareti kaydedin.

ÖĞRETMEN EV ZİYARETİ KAYIT BELGESİ

Öğretmenin adı:				Okulun adı:	
Öğrencinin/hane halkının adı (#) (e/k)	Ziyaret tarihi	Mümkünse hane halkı veli imzası	Ev ziyaretinin konusu (veya plan #) & notlar/yorumlar	İmza	

* Evde eğitim ziyaretinin uygunluğunu lütfen sizin, okulunuzun, ailenin ve öğrencinin koşulları ve ihtiyaçlarını göz önüne alarak planlayın.

**NOT 3: SOSYAL MESAFELİ
ÖĞRENME KULÜPLERİ****Nedir?**

Ulusal kılavuzun çocuklar dahil olmak üzere küçük gruplar (örn. 10 kişiye kadar) halinde toplanmasına izin veriyorsa, öğretmenler radyo veya basılı öğrenme materyalleri ile ders işlemek için topluluk 'öğrenme kulüplerini' destekleyebilir. Öğrenme Grupları tüm çocuklar için öğrenme tecrübesinin sağlanması adına uzaktan eğitim materyalleri ile birlikte (veya bunlar yerine) planlanır ve uygulanır.

Hazırlık

1. Kurulacak bu 'sosyal mesafeli' öğrenme kulüplerine hangi öğrencilerin seçileceği hususunda yerel eğitim liderleri ve toplulukları ile bir tespit çalışması yapın.

- Öğretmenlerin öğrenme kulüpleri ile tüm öğrencilerini desteklemesi mümkün değildir, dolayısıyla bu desteğin sağlanması ile ilgili olarak öğretmenler ile yerel eğitim liderleri arasında bir kriter belirlenmesi gerekebilir. Öğrenimlerinde çok geride kalan ve/veya en korunmasız çocukların belirlenmesi tavsiye edilebilir (örn. kız çocukları, en yoksul hane halkı, çocuk işçiliğinin mevcut olduğu haneler, yaşlı veya engelli bakımverenler/ ebeveynler, vb.)

2. Çocukların sayısını (ve nerede yaşadıklarını) net olarak belirledikten sonra 'öğrenme kulüpleri' için bir plan yapın.

- Kaç tane öğrenme kulübü olacak? Her öğretmen haftada kaç tane öğrenme kulübüne destek verebilecek? (örn. günde 2 veya 1 öğrenciye mi, haftanın her günü mü veya yalnızca bazı günleri mi ziyaret yapılabilir?)
- Öğrenciler ne sıklıkta toplanacak? (örn. günlük, haftada üç kez veya?)
- Ne kadar süre ile toplanacaklar? (1-1.5 saat olması önerilmektedir)
- Nerede toplanacaklar? (siz ve çocukların ellerinizi yıkayabileceği bir yer olması gerekmektedir, el yıkama istasyonlarının kurulması gerekebilir & açık bir alan veya diğer uygun yerler, öğretmen Davranış Kuralları'na uyulduğundan emin olun)
- Öğretmenlerde ve öğrencilerde hangi kaynaklar olacak? (örn. ERE programını takip etmek için radyo, basılı materyaller, kalemler ve defterler, vb.) Enfeksiyon kapmadan bu kaynaklara dokunma ve bu kaynakların paylaşılma oranını nasıl minimuma indirebileceksiniz? (örn. radyoya yalnızca öğretmen dokunacak, her çocuk da yalnızca kendi defterine & kalemine dokunacak)

3. Eğer belirlenmemişse, 'öğrenme kulüpleriniz' için oturum planlamaları (ders gibi) yapın – bir ders kitabından içerikler, ERE materyalleri veya daha sonra bu öğrenme kulüplerinde öğrencilere mini dersler vermek için basılı materyaller kullanın. Birçok görüşmenin öğrencilerin sağlığına (ve sosyal duygusal öğrenimine) odaklanmasını sağlayın. Aşağıda bu planlamalara ilişkin birkaç örnek yer almaktadır.

ÖĞRENME KULÜBÜ OTURUM PLANLAMASI

Öğretmen: _____
Yer: _____
Öğrenci Sayısı: _____

Oturum # & tarih	Konu/Amaç	Aktiviteler
1.	Tüm öğrenciler için pozitif bir öğrenme ortamı yaratın. Kızlar ve oğlanlar COVID-19 ve yarattığı kriz ile ilgili hissettiklerini & tecrübelerini paylaşabilirler. Kızlar ve oğlanlar stresli, gergin veya üzgün hissettiklerinde onlara yardımcı olan stratejileri uygulayabilirler.	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencileri karşılayın ve öğrenme kulübünün amacını açıklayın. • Öğrencileri ikili gruplara ayırın ve onlardan birbiriyle konuşmasını (mesafelerini koruyarak) ve isimlerini veya en sevdiği aktiviteyi öğrenmelerini (veya hayvan, renk, vb.) isteyin. Daha sonra arkadaşlarını gruba tanıtmalarını isteyin. • Grubun toplandığı zaman COVID-19 nedeniyle güvenliğini koruması gerektiğini açıklayın. COVID-19'un ne olduğunu ve herkesin güvenliğinin sağlanması için birlikte çalışacağımızı anlatın. • Birbirinizi COVID-19'dan korumak için belirlenen kurallar dahil olmak üzere öğrenme kulüplerinde nasıl davranacağız konusunda öğrencilerle birlikte kurallar oluşturun. • Öğrencilerden önce ikili gruplar halinde, daha sonra da grup olarak karantina uygulamaları başladığından beri edindikleri tecrübeleri ve hissettiklerini paylaşmalarını isteyin. Siz de kendi hislerinizden ve tecrübelerinizden bazılarını paylaşın ve öğrencilere bunun normal olduğunu ve neden birbirimizi desteklememiz ve birbirimize karşı anlayışlı olmamız gerektiği konusunda güven verin. • Daha sonra öğrencilerden COVID-19'un bize neler hissettirdiğini gösteren bir surat resmi çizmelerini ve sonrasında bunun hakkında birkaç cümle yazmalarını (veya henüz yazamıyorlarsa sözlü olarak açıklamalarını) isteyin. • Öğretmen olarak daha iyi hissetmeniz ve bu zor durumla başa çıkmak için uyguladığınız stratejileri paylaşın. Çocuklardan nelerin daha iyi hissetmesine yardımcı olduğunu paylaşmasını isteyin. • Bu süreçte farklı duygular hissetmenin normal olduğu konusunda güven vererek sonlandırın ve çocukları stratejileri uygulamaya ve yardımcı olmak için başkalarıyla konuşmaya teşvik edin. Bir sonraki ziyareti ne zaman yapacağınızı hatırlatın.
2.	Kızlar ve oğlanlar karenin alanını hesaplayabilirler.	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencileri karşılayın ve öğrenme kulübünün amacını açıklayın. Nasıl hissettiklerini ve sağlıklarının nasıl olduğunu kontrol edin. • Karenin alanının nasıl hesaplanacağını inceleyeceğinizi/öğreneceğinizi açıklayın. • Kare şeklinde bir şey alın ve gösterin (tüm kenarları eşit olarak kare şeklinde kesilmiş bir kağıt veya kart/sabun kutusu parçası olabilir). Tüm kenarların eşit uzunlukta olduğunu gösterin ve açıklayın. Çocuklardan parmaklarıyla size göstermelerini isteyin: <ul style="list-style-type: none"> — Kaç tane kenarı var? — Kaç tane köşesi/açısı var? • Alanın ne olduğunu açıklayın ve şekil üzerinde gösterin – daha sonra çocuklardan eşlerine açıklamalarını isteyin (uygun bir mesafeden) • Karenin alanını 2 kenarın uzunluğunu birbiriyle çarparak hesaplayabileceğimizi açıklayın. Bir örnek verin, ardından bir örnek daha yapın ve bu örnekte çocuklardan alanı parmaklarıyla göstermelerini isteyin. Örn. Kenar uzunlukları 3 cm olan bir karenin alanı nedir? (çocuklar 9 parmağını kaldırırlar) • Daha sonra çocuklardan defterlerine bir örnek yazmalarını ve cevaplarını kaldırmalarını isteyin / doğru cevabı söyleyin ve onlar da kontrol edip varsa sorularını sorsunlar. • Birkaç tane daha örnek verin, daha sonra siz cevapları paylaşırken onların da kendi sonuçlarını kontrol etmelerini isteyin. Çocukların sorularını veya karşılaştığı zorlukları ele alın. • Bu süreçte farklı duygular hissetmenin normal olduğu konusunda güven vererek sonlandırın ve çocukları stratejileri uygulamaya ve yardımcı olmak için başkalarıyla konuşmaya teşvik edin. Bir sonraki ziyareti ne zaman yapacağınızı hatırlatın.

Öğrenme Kulübünün Kurulması:

1. Öğrenme Kulübü kurun:
 - El yıkama istasyonunun olmasına ve öğretmenin maske takmasına dikkat edin.
 - Yere çocukları geldiklerinde yönlendirebileceğiniz işaretler koyun. Çocukların uygun şekilde ayrılması için bu işaretlerin aralarında 2 metre (veya uygun) mesafe olduğundan emin olun.
 - Çocukların kendi öğrenme materyallerini/ paketini getirmesi ve kendininkinden başka hiçbir materyale dokunmaması gerekmektedir.
2. Çocuklar geldiğinde:
 - Ellerini yıkadıklarından ve uygun aralıklarla oturduklarından emin olun.
 - Daha sonra oturma planını uygulayın.
3. 'Öğrenme Kulübü' oturum planına uyun.
4. 'Öğrenme Kulübü Kayıt Belgesi'ne ziyareti kaydedin.

ÖĞRENME KULÜBÜ KAYIT BELGESİ				
Öğretmenin adı:				Okulun adı:
Öğrencinin/hane halkının adı (veya #)	E/K	Oturum tarihi	Ev ziyaretinin konusu (veya plan #) & notlar/yorumlar	Notlar

NOT 4: SMS/MESAJ KULLANIMI**Nedir?**

Öğrencilerin öğrenimi ve özellikle ERE müfredatına dahil olması için mesaj/SMS mesajı (ve/veya WhatsApp veya facebook) kanalıyla iletişime geçilmesidir. SMS/ mesajlar uzaktan harekete geçilmesini, öğrencilerin evden eğitime katılmaya teşvik edilmesini ve öğrenimleri için değerlendirme veya destek sunulmasını sağlar.

Not: ERE veya diğer uzaktan eğitim programının yanında telekom sağlayıcılarının toplu ileti/ mesajlar halinde vereceği destekle otomatik olarak yapılabilmektedir. Youtube üzerinden uzaktan eğitimde whatsapp kullanımı ile ilgili videoları inceleyebilirsiniz.

Hazırlık

1. Tüm çocukları destekleyecek yeterli bütçeniz yoksa, yerel eğitim liderleri ve topluluklar ile hangi çocukların seçileceğini tespit edin.
 - Tüm çocuklara destek sağlamak mümkün değilse, bu desteğin sağlanması ile ilgili olarak öğretmenler ile yerel eğitim liderleri arasında bir kriter belirlenmesi gerekebilir. Öğrenimlerinde çok geride kalan ve/veya en korunmasız çocukların belirlenmesi tavsiye edilebilir (örn. kız çocukları, en yoksul hane halkı, çocuk işçiliğinin mevcut olduğu haneler, yaşlı veya engelli bakımverenler/ ebeveynler, vb.)
2. Öğrencilere destek sağlamak için kullanacağınız telefon numaralarını toplamanız ve bir veritabanı oluşturmanız gerekecektir. Bunun gizli yapılması ve ebeveynin/bakımverenin onayının/kabulünün alınması gerekmektedir. Bir izin kağıdına imzaları ile onay vermeleri daha uygun olacaktır. Her öğretmenin yalnızca doğrudan destek vereceği öğrencilerin/ hane halkının telefon numaralarına erişimi olmalı ve bu numaralar asla başkasıyla paylaşılmamalıdır. Bu bilgilerin BİT ekiplerinin verdiği bilgilere uygun olarak güvenli bir yerde saklanması önemlidir.
3. Öğretmenlerin bu uzaktan desteği SMS/mesaj yoluyla sağlayabilmesi için bir cihaz (akıllı/basit telefon) ve kontör ile desteklenmesi önemlidir.
4. Ebeveynler/bakımverenler ve/veya öğrencilerin de SMS/mesajlara geri dönmesi ve gönderilen sorulara veya aktiviteleri yanıtlayabilmesi için kontöre ihtiyaç duyacaklardır. (Bu durum bütçenizin neden yalnızca belirli öğrencileri/çocukları/hane halklarını hedef aldığının başka bir nedeni olabilir).
5. Telefonda 'Davranış Kurallarının öğretmenler (ve öğrenciler) tarafından kabul edilmesi ve imzalanması ve mesajlara ilişkin Eskalasyon Politikasına uyulması gerekmektedir.
6. Herkesin süreç, iletişim türü, çocukların güvenliğinin nasıl sağlanacağı hakkında bilgi sahibi olması (örn. ebeveynler her zaman öğrenci ile öğretmen arasındaki diyaloglara erişebilmelidir) ve soruların yanıtlarını gönderebilmesi (öğrencilerin kendi cevapları olmalıdır) için ebeveynler/bakımverenlere bir açıklama ve görevlendirme yapılması gerekecektir. Ebeveyn/ bakımveren öğrencinin yanıtını değiştiremez veya düzeltemez.
7. Diğer öğretmenlerle birlikte (eğer önceden belirlenmemişse) SMS/mesaj desteği için ERE veya uzaktan eğitim müfredatı doğrultusunda bir plan geliştirin. Referans için aşağıdaki örneklere bakın.

ERE/uzaktan eğitim müfredatı için SMS/ mesaj desteği ile ilgili örnek fikirler.

SMS/ Mesaj Türü	Alt Alan	Örnek SMS/Mesaj	Beklenen Cevap	
Eğitime Katılımın Sağlanması	Motivasyon/ Teşvik	Evde eğitime devam etmeye çalıştığın için aferin! Uzaktan eğitim XXX programına katıldığına memnun olduk.	Hayır	
		Zihinlerimizi aktif tutmak ve her zaman öğrenmeye devam etmek çok güzel. Öğrendiklerin hakkında ebeveynlerinle/kardeşlerinle/aillenle konuş.	Hayır	
		'Öğrenme ekibimizin bir parçası olduğun için teşekkürler! Birlikte olamayabiliriz, ama ayrı olsak bile öğrenmeye devam edebildiğimizi görmek yine de çok güzel.	Hayır	
	Sorular	Bugün ne öğrendin?	Evet	
		Son zamanlarda öğrendiğin şeyler arasında en ilgi çekici bulduğun hangisi?	Evet	
		Uzaktan eğitim XXX programında neleri sevdin?	Evet	
		Bu hafta en sevdiğin öğrenme/ERE aktivitesi hangisi oldu?	Evet	
	Sonrası	Okur-Yazarlık	'Lezzetli' kelimesinin anlamı nedir? Bu açık uçlu veya cevabında farklı tercihlerin olabileceği bir soru olabilir, örneğin: 1. Tadı normal olan bir şey. 2. Tadı çok ama çok güzel olan bir şey. 3. Tadı kötü olan bir şey. 4. Nazik olan biri.	Evet
			Bu kelimeyle eş anlamlı olan bir kelime söyleyebilir misin? Zıt anlamlısını söyleyebilir misin?	
			'Alışveriş' kelimesiyle kafiyeli olan 3 kelime gönder.	Evet
Bu haftanın hikayesinde/metnindeki ana karakter kimdi? Olanlar hakkında sence nasıl hissettiler?			Evet	
Aşağıdaki soruların cevaplarını yazın: 1. $256+382 =$ _____ 2. $578-236 =$ _____ 3. $481-322 =$ _____ 4. $24 \times 3 =$ _____ 5. $48/2 =$ _____ 6. $36/3 =$ _____			Evet	
Matematik		Aşağıdaki soruların cevaplarını yazın: 'Ayşe'nin 32 yumurtası var ve bunlardan 8'ini arkadaşlarıyla paylaşıyor. Her arkadaşına kaç tane yumurta düşer?'	Evet	
		Aşağıdaki sayıları küçükten büyüğe doğru sıralayın: 843, 261, 782, 158, 389	Evet	
		Üçgenin alanının formülü nedir?	Evet	
		Kenar uzunluğu 4 cm olan bir karenin alanını bulun.	Evet	

SMS/ Mesaj Türü	Alt Alan	Örnek SMS/Mesaj	Beklenen Cevap
Aktivite/ İçerik/ Öğrenme	Okur-Yazarlık	Aileniz ve COVID-19 döneminde birbirinizi nasıl desteklediğiniz hakkında bir hikaye yazın.	Hayır
		Bu hafta hangi yeni kelimeleri öğrendiniz ve bu kelimelerin anlamları ne?	Evet
		Anlamını bilmediğiniz yeni bir kelime okudunuz mu? Bu kelimelerin ne anlama geldiğini hane halkınızdaki diğer bireylere sordunuz mu? Bu kelimeleri bana gönderebilir misiniz? Ben de size anlamlarını göndereceğim veya açıklamak için sizi arayacağım.	Evet
		'Ev' kelimesiyle kafiyeli olan 3 kelime gönderin.	Evet
		Evinizle ilgili bir şiir yazın.	Belki
		Ailenizden birine bir hikaye okuyun veya anlatın ve onlardan hikayeye ilgili size soru sormasını isteyin. size soru sormasını isteyin.	Hayır
	Matematik	Evinizin içindeki ve dışındaki daire, kare, dikdörtgen veya üçgen şeklindeki objeleri araştırın, bunların bir listesini yapın ve sayın. Örn. 5 tabak = 5 daire. 4 duvar = 4 dikdörtgen	Evet
		Hane halkınızdan bir kişiden 7'ler ve 8'ler çarpım tablosundan 10 adet çarpma işlemi sorusu hazırlamasını isteyin. 10 sorudan doğru cevapladığınız soru sayısını gönderin.	Evet
		Evde yemek yaparken başka birinin takip edebileceği yemek tarifini ve farklı malzemelerin miktarlarını açıkça yazın.	Hayır
		Matematik derslerinde anlamakta güçlük çektiğiniz bir konu var mı? Bana bir soru gönderebilir misin? Ben de açıklamak için seni arayacağım. farklı malzemelerin miktarlarını açıkça yazın.	Evet
Basamak değeri bir sayıdaki her sayının değeridir. Örneğin, 350 sayısındaki 5 on tane 5 sayısını veya 50'yi temsil eder; ancak 5,006 sayısındaki 5 sayısı ise 5 tane bini ya da 5,000'i temsil eder. Çocukların rakamlar aynı olmasına rağmen basamak değerinin sayı içerisinde nerede bulunduğuyla ilgili olduğunu anlaması önemlidir. malzemelerin miktarlarını açıkça yazın.		Hayır	
Sosyal Duygusal Destek	Bu hafta nasıl hissediyorsun? Daha sakin/mutlu hissetmek için neler yapabilirsin?	Belki	
	Bugün nasıl hissettiğine dair bir resim yap ve birkaç cümle yaz. Daha sonra seni mutlu eden ve/veya minnettar olduğun farklı şeylerin listesini yap. (Bana minnettar olduğun iki şey gönder?)	Belki	
	Ailene (veya aileden birine) herkesin nasıl hissettiğini ve evde daha mutlu ve sakin hissetmek için birbirinize nasıl yardım edebileceğinizi konuşmak istediğini söyle.	Hayır	
	Bu hafta diyaframdan nefes alıp verme egzersizi yaptın mı? Nasıl hissettin?	Evet	

NOT 5: ÇEVİRİMİÇİ/ÇEVİRİMDIŞI EĞİTİM**Nedir?**

Çocukların akıllı telefonlar, tabletler veya diğer cihazlar üzerinden çalışabileceği çevrimiçi veya çevrimdışı uygulamalar ve/veya kısa dersler göndermek için WhatsApp ve diğer ortamlar ile çevrimiçi/çevrimdışı video ve ses kayıtları kullanımı ile uzaktan eğitimlerinin desteklenmesidir. WhatsApp, facebook canlı, Zoom gibi kanallar ve/veya diğer ortamlar ile canlı veya önceden kaydedilmiş şekilde yapılabilir. Aşağıda bazı örneklerle ilişkin bağlantı adresleri yer almaktadır:

- Suriye – öğrencilere whats app videosu ile eğitim verme
- Global – WhatsApp Kullanmanın 6 Yolu

Hazırlık

1. Tüm çocukları destekleyecek yeterli bütçeniz yoksa, yerel eğitim liderleri ve topluluklar ile hangi çocukların seçileceğini tespit edin.
 - Tüm çocuklara destek sağlamak mümkün değilse, bu desteğin sağlanması ile ilgili olarak öğretmenler ile yerel eğitim liderleri arasında bir kriter belirlenmesi gerekebilir. Öğrenimlerinde çok geride kalan ve/veya en korunmasız çocukların belirlenmesi tavsiye edilebilir (örn. kız çocukları, en yoksul hane halkı, çocuk işçiliğinin mevcut olduğu haneler, yaşlı veya engelli bakımverenler/ ebeveynler, vb.)
2. Öğrencilere destek sağlamak için kullanacağınız telefon numaralarını toplamanız ve bir veritabanı oluşturmanız gerekecektir. Bunun gizli yapılması ve ebeveynin/bakımverenin onayının/kabulünün alınması gerekmektedir. Bir izin kağıdına imzaları ile onay vermeleri daha uygun olacaktır. Her öğretmenin yalnızca doğrudan destek vereceği öğrencilerin/hane halklarının telefon numaralarına erişimi olmalı ve bu numaralar asla başkasıyla paylaşılmamalıdır. Bu bilgilerin güvenli bir yerde saklanması çok önemlidir.
3. Öğretmenlerin bu uzaktan desteği SMS/mesaj yoluyla sağlayabilmesi için bir cihaz (akıllı/basit telefon) ve kontör ile desteklenmesi önemlidir.
4. Ebeveynler/bakımverenler ve/veya öğrencilerin de SMS/mesajlara geri dönmesi ve gönderilen sorulara veya aktiviteleri yanıtlayabilmesi için kontöre ihtiyaç duyacaklardır. (Bu durum bütçenizin neden yalnızca belirli öğrencileri/çocukları/hane halklarını hedef aldığının başka bir nedeni olabilir).

5. Çevrimiçi Davranış Kurallarının öğretmenler (ve öğrenciler) tarafından kabul edilmesi ve imzalanması gerekmektedir.
6. Herkesin süreç, iletişim türü, çocukların güvenliğinin nasıl sağlanacağı hakkında bilgi sahibi olması (örn. ebeveynler her zaman öğrenci ile öğretmen arasındaki diyaloglara erişebilmelidir) ve soruların yanıtlarını gönderebilmesi (öğrencilerin kendi cevapları olmalıdır) için ebeveynler/bakımverenlere bir açıklama ve görevlendirme yapılması gerekecektir. Ebeveyn/bakımveren öğrencinin yanıtını değiştiremez veya düzeltemez.
7. Diğer öğretmenlerle birlikte (eğer önceden belirlenmemişse) öğrenmeyi desteklemek için hangi teknolojiyi nasıl kullanacağınıza ilişkin bir plan geliştirin. Aşağıdaki sorulardan bazılarını kullanın:
 - Hangi platformu kullanacaksınız?
 - Bir oturuma veya gruba tam manasıyla kaç tane öğrenci alacaksınız?
 - 'Canlı dersler/öğrenme oturumları' mı yapacaksınız veya videolar/ses kayıtları mı göndereceksiniz? Veya her ikisini de mi yapacaksınız?
 - Bu platform üzerinden ders anlatırken öğrencilerin de sizinle birlikte takip edebilmesi için basılı bir kaynak var mı (örn. ders kitabı)?
 - Basılı materyallerden ziyade hangi içeriğin verilmesi daha iyi? Okulda olduğu gibi tüm materyaller üzerinden bütün dersleri anlatamayacaksınız – dolayısıyla bu tür doğrudan eğitim için en önemli olanları öncelikli olarak kullanın. Örneğin, 'basamak değeri' kavramının öğretilmesi veya birlikte bir metin okuma.
 - Öğretmenlere oturum sırasında teknik bir problem yaşaması gibi durumlara karşı nasıl BİT desteği sağlanabilir?
 - Öğretmenin 'dijital sınıftaki faaliyetlerinin denetlenmesi için ne gibi önlemler alınabilir?
8. Çevrimiçi/çevrimdışı oturumlarınızı kaydedin – tarih ve saat, oturumun adı/konusu, oturuma ilişkin not alınacak özet bilgiler, katılanlar (çocuğun adı veya # ve e/k).

Öğretmenler İçin İpuçları**1 Mevcut Olan Çevrimiçi İçerikleri Kullanın**

YouTube ve diğer siteler üzerinde kullanabileceğiniz bazı uygun 'öğrenme videoları' ve diğer klipler bulunmaktadır. Çevrimiçi platformda konuştuğunuz dile ilişkin kaynakları araştırmanız ve bunları ders/aktivite/başlangıç eğitimi olarak kullanmanız gerekecektir. Aşağıda bunlara ilişkin bazı örnekler bulunmaktadır:

- 2. Sınıf için Basamak Değeri
- Akıcı matematik için Sayı Çiftleri (10'a kadar)
- Şekil, kenarlar ve köşeler (2D şekiller)
- Okul öncesi için 'B b Harfi
- Kolay Ses Bilimi

Özellikle Okuma-Yazma İçin - Kullanılabilecek birçok çevrimiçi kitap seçeneği bulunmaktadır.

Bir kitap seçebilir ve bu kitabı çocuklarla birlikte okuyabilir veya bağımsız olarak okumaları için çocuklara verebilirsiniz, daha sonra çocuklardan kitaba veya kendi hikayelerine ilişkin yeni kelimeleri, anlamadıkları kelimeleri, soru cevapları veya özet göndermelerini isteyebilirsiniz.

Nasıl?

HER ZAMAN!! Kullandığınız herhangi bir video, klip veya oyun ile ilgili bir aktiviteniz olsun. Kliple başlayın ve daha sonra çocukların yapması için sorular, aktivite veya alıştırma gönderin. Aşağıda buna ilişkin bazı örnekler yer almaktadır.

Basamak Değeri Video	Çocuklara yapması için soru / alıştırma listesine ilişkin bir fotoğraf veya mesaj gönderin. Daha sonra değerlendiriniz/not vermeniz için çocuklardan cevapları kağıda yazmasını veya size mesaj veya fotoğraf ile geri göndermesini isteyin.	e.g. <ul style="list-style-type: none"> • Aşağıdaki sayılarda onlar basamağında yer alan rakamları yazın. – 13, 45, 231, 482 • 463 sayısında kaç tane on vardır? • 230 sayısında kaç tane bir vardır? • Aşağıdaki sayıları basamak değeri tablosunda yazın; 3, 28, 56, 81, 142, 320.
B b Harfi Video	Öğrencilerden B harfiyle başlayan bildikleri tüm kelimeleri bir sesli mesaj/ses kaydı ile göndermelerini isteyin.	
Çevrimiçi Hikaye Kitabı - Yağmur Bir Lanet mi Yoksa Bir Nimet mi?	Çocuklardan bu kitabı okumasını ve bazı soruları cevaplandırmasını isteyin.	e.g. <ul style="list-style-type: none"> • 'Endişeli' kelimesinin anlamı nedir? • İçinde 'endişeli' kelimesi geçen bir cümle kurun. • Lomgomin'in yağmurun nereden geldiği hakkında söylediği şey nedir? • Yağmur geldikten sonra ne oldu? • İnsanlar çok fazla yağmur yağması ile ilgili ne hissetti? • Sizce yağmur bir nimet mi yoksa bir lanet mi? Neden?

2 Video (ve ses kaydı) Kullanımı

Videolar aşağıdaki bakımlardan oldukça faydalıdır:

- Çocukların daha zor, zorlayıcı veya karmaşık bulunduğu kavramların öğretilmesi/anlatılması. Örneğin, basamak değeri veya kalanlı bölme veya bilim kavramları.
- Çocuklara okumada yardımcı olması – öğretmen olarak metni okumanız ve metne ilişkin doğru telaffuzları ve tonları/ritimleri öğretmeniz veya çocukların akıcılık için sesli bir şekilde okuma alıştırmaları yapma fırsatı bulması.
- Bir ders kitabında yer alan bir metni veya interaktif aktivitenin takip edilmesi. Bir kavramı öğretirken veya bir metin okurken aynı zamanda çocuğun sizinle birlikte basılı bir ders kitabından veya kitaptan takip etmesini isteyebilirsiniz. Bu ders kitabını çocuklarla birlikte daha interaktif ve destekleyici olarak işlemenize yardımcı olacaktır.

- Canlı video araması veya canlı çevrimiçi görüşme yapıyorsanız (Zoom veya whatsapp ile), çocukları yorumlar bölümünde katılmaya ve cevap vermeye teşvik edin. Örn. eğer bir metin okuduysanız, metin ile ilgili bir soru sorun ve çocuklardan yorumlar/mesaj bölümünden cevap vermelerini isteyin. Derse devam ederken bunları okumaya ve cevaplamaya çalışın. Bu biraz zaman alacaktır – sorun değil – YAVAŞLAYIN! Ve normal bir derste yapacağınızdan daha az şey ve daha yavaş yapmaya çalışın.
- Eğer videonuzu (veya sesli mesajınızı) önceden kaydediyorsanız, kaydın sonunda öğrencilerin cevaplamasını istediğiniz bazı sorular sorun. Bu soruların cevaplarını mesaj olarak veya bir kağıda yazmasını ve size fotoğrafla göndermesini, veya cevapları ses kaydıyla göndermesini isteyin.

3 Fotoğraf Kullanımı

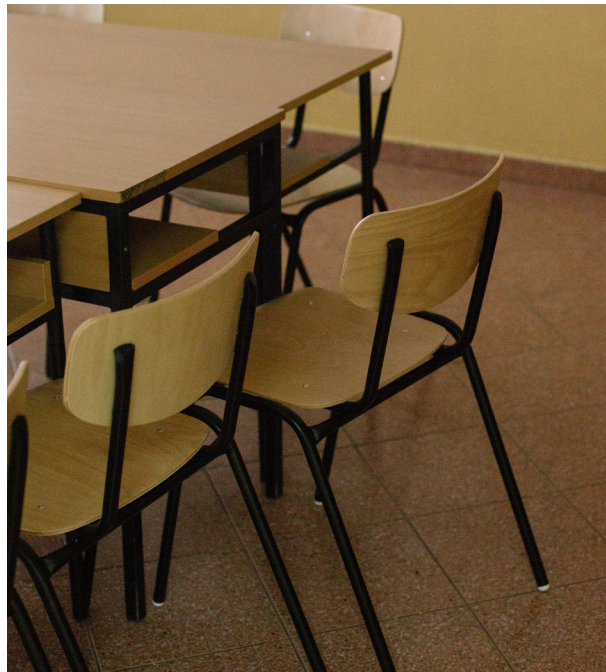
Öğrencilere yapmalarını istediğiniz gerekli ödevleri veya egzersizleri göndermek için fotoğrafları kullanabilir ve değerlendirme için yazılı çalışmalarının fotoğrafını çekmelerini ve size göndermelerini isteyebilirsiniz.

4 Öğrenme Gruplarının Kurulması

Öğrencilerin seviyelerine göre belirli çalışmalarını ve aktivitelerini oluşturabileceğiniz küçük öğrenme grupları kurun. Büyük çocuk grupları ile canlı ders oturumu yapmak oldukça zordur. Dolayısıyla, 10 kişilik gruplar oluşturun ve daha kısa ve odaklı (yalnızca bilgiler) bir ders yapın, daha sonra onlardan bir aktivite veya alıştırmayı üzerinde çalışmasını isteyin. Onlar aktivitelerini yaparken siz de diğer küçük grupla çalışabilirsiniz. Bu biraz tekrarlı olmakla birlikte öğrencilere dikkatinizi daha odaklı şekilde vermenizi sağlar, yalnızca birkaç kişi olduklarını bildikleri için odaklanmalarına yardımcı olur ve öğrencilere daha iyi soru sorma ve cevaplama şansı verir. Bu sayede ihtiyaç duydukları desteği gerçek anlamda alabilirler.

5 Okuma Çiftleri/Arkadaşları Oluşturma

Okumada iyi olan çocukları okuması zayıf olan öğrencilerle eşleştirin ve Zoom veya Microsoft Teams (mümkünse) üzerinden video görüşmesi veya 'mola odaları' ile bir metni birlikte okumalarını isteyin, daha sonra hikayeyi birlikte tartışabilir ve birbirlerine sorular sorabilirler.

EK 1: SAĞLIK STRATEJİLERİ

Sağlık Stratejileri (ADAAEA Öğretmenler için Kriz Durumlarında Eğitim Paketi, Kolaylaştırıcı Kılavuzu sayfa 34 & Katılımcı El Kitabı sayfa 7)

Rahatlayın

- Derin bir nefes alın.
- Diyaframdan nefes alıp ver egzersizi yapın.
- Esneme hareketleri yapın.

Kendinizi İfade Edin

- Her şeyi kontrol altında tutmayın. Diğer öğretmenlerle, ailenizle, arkadaşlarınızla ne hissettiğinizi konuşun.
- Müzik, egzersiz, yemek pişirme, günlük tutma, resim yapma, vb. gibi bir hobi edinin.
- Dua ederken endişelerinizi ifade edin.

Pozitif Düşünün

- Bir şeyler yolunda gitmediğinde kendinizi suçlamayın.
- Elinizden gelen en iyi şey yeterince iyidir.

Mola Verin

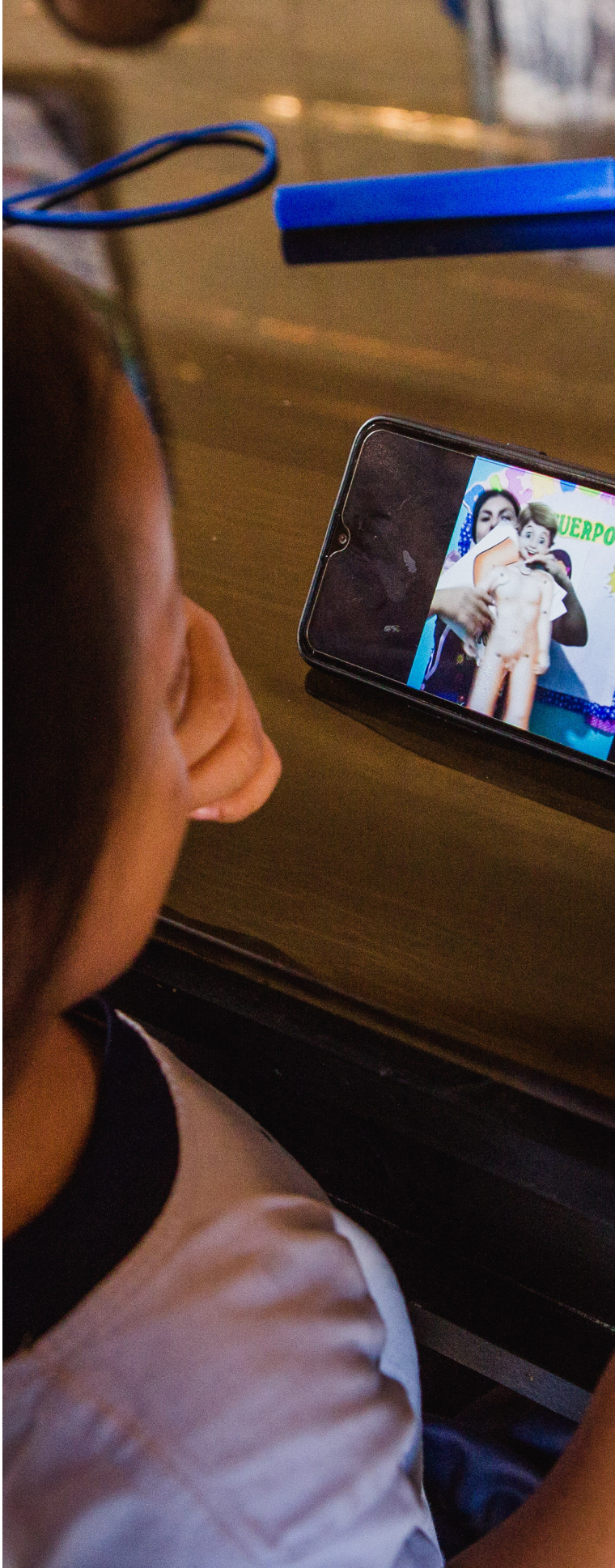
- Durun ve düşünün.
- Anı yaşayın.
- Arkadaşlarınız ve ailenizin tadını çıkarın.
- 10'a kadar sayın.

Düzenli Olun

- Bir program yapın.
- Hedefler belirleyin.

Yardım eli uzatmaktan korkmayın. Yardım etmek için halihazırda uygulanan birçok hizmet ve destek sistemi bulunmaktadır.

EK 2: TELEFON GÖRÜŞMELERİNE İLİŞKİN DAVRANIŞ KURALLARI

Telefon Görüşmelerine İlişkin Davranış Kuralları

Merhaba ben _____ İşbu Davranış Kurallarında belirtilen beklentilere bağlı kalacağımı ve bir öğretmen olarak pozitif değerleri benimsemekten ve her çocuğun haklarını korumaktan sorumlu olduğumu bildiğimi kabul ediyorum. Davranışlarımdan şahsım sorumlu olup, bir çocuğun hayatındaki ve toplumdaki özel etki rolümün farkındayım. Sorumlu olduğum çocukların güvende hissetmesi, korunması için desteklenmesini ve onlara gelişmesi için uygun fırsatlar verilmesini sağlamaktan sorumluyum.

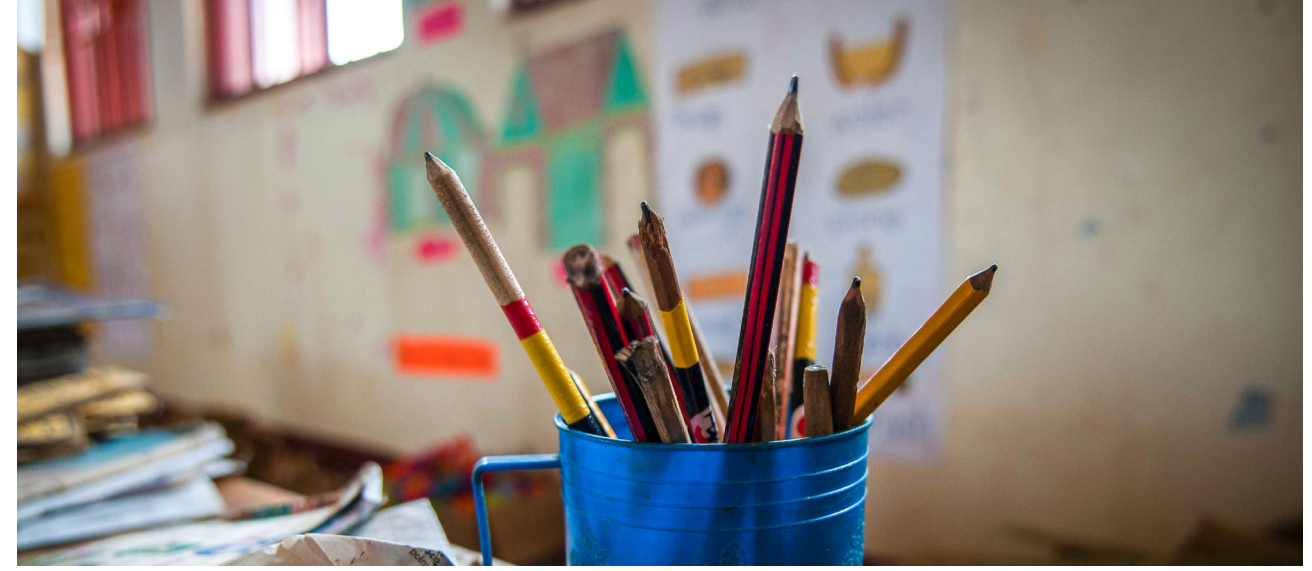
Aşağıdaki hususları kabul ediyorum:

- Ebeveynlerin/bakımverenlerin ve/veya öğrencilerin telefon numaralarını doğrudan yalnızca bir öğretmen olarak rolümle ilgili amaçlara yönelik olarak ve bana verilen sorumluluklar çerçevesinde kullanacağım.
- Telefon numaralarını/iletişim bilgilerini veya özel bilgileri paylaşmayacağım.
- Yanında bir yetişkin (bakımveren/ ebeveyn) olmadan hiçbir çocukla asla uzaktan konuşmayacağım veya etkileşime geçmeyeceğim.
- Çocuğun haklarını koruyacağım ve her daim şiddetin her türüsünden uzakta ve güvende olmasını sağlayacağım.
- Görüşmelerimi bütünlük ve onur çerçevesinde yapacağım ve bu iletişim teknolojisini kullanacağım.
- Profesyonel etkileşimlerimin tamamının kaydedilmesi için 'Telefon Kayıt Belgesi'ni dolduracağım.

İsim:

İmza:

Tarih:

SONRASI TEST

COVID-19 (II) ÖĞRETMEN TEST SONRASI SORULARI

1.	Çocuklarla ve ailelerle iletişim kurarken/telefon görüşmesi yaparken göz önünde bulundurmanız gereken 3 şey nedir? (3 puan) a) b) c)	5.	Telefonla, mesaj/SMS ile, çevrimiçi/çevrimdışı olarak, ev ziyaretleri veya küçük ders grupları ile yaptığınız görüşmeler için Kayıt Belgesi tutmak neden önemlidir? (2 puan)
2.	Yukarıdakilerden birini gerçekleştirebileceğiniz 2 farklı yol yazın. (2 puan)	6.	Kayıt belgenizde hangi bilgilerin yer alması önemlidir? (5 puan)
3.	Aşağıdaki çocukların evden/uzaktan eğitim görürken karşılaşılabilecekleri farklı engeller nelerdir? (6 puan) a) Kızlar b) Engelli Çocuklar c) Azınlık grupları/farklı dilleri konuşan gruplar	7.	Çocukların güvenlik için yardım talep ettiği hangi 2 risk ve tehlike işaretlerinden anlaşılır? (2 puan)
4.	Bir öğretmen olarak uzaktan eğitimi hangi yollarla destekleyebilirsiniz? (2 puan)	8.	Çocukları güvende tutarken hangi 3 adımı göz önünde bulundurmanız ve izlememiz gerekmektedir? (3 puan)

KAYNAKLAR

UNICEF COVID-19 Kılavuzu:

https://www.unicef.org/media/66216/file/Key%20Messages%20and%20Actions%20for%20COVID-19%20Prevention%20and%20Control%20in%20Schools_March%202020.pdf

HEART, Save the Children

Öğretmen Telefon Görüşmeleri için İpuçları Metni

Güvenli Okullar TPD Modülleri:

(2) Öğretmenler için Öz Düzenleme ve Stres Yönetimi,

(5) Şiddetin Ele Alınması ve Save the Children'a Bildirilmesi

İle: Öğretmenler için Öz Düzenleme ve Stres Yönetimi, Save the Children

